

AREGGEL

Ára 24 fillér

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
VI. KERÜLET, TEREZ-KÖRUT 52. SZÁM

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

Előfizetési ár (csak vidékre) egy negyed évre 3 pengő. Egyes szám ára 30 Groschen 4 dinár, 120 lira, 2 francia frank, 10 lei

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
TELEFON: AUTOMATA 278-82 ÉS 278-83

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

TELEFONOK VASÁRNAP DELUTANTOL
REGGELIG: JÓZSEF 303-30, JÓZSEF 310-16

VIII. évfolyam

Budapest, 1929 október. 14

41. szám

„Nem vagyunk megelégedve a demokratikus berendezkedésnek azzal a mintájával és méretével, amellyel rendelkezünk, mi ezeknél többet akarunk, többet remélünk!”

— mondotta Vass miniszter Jászárokszálláson a kereszténypárt vasárnapi nagygyűlésén

„Ne merészeljék fűrészelni azt a Bethlen Istvánt, akit egy év előtt még a tenyerén hordott ez a nemzet, csak azért, mert a buza ára lehanyatlott!”

„Szégyenpirral az arcomon menekülnék el a közelet teréről és nem merésznék kiállni nemzetem elé, ha nem volnék biztos abban, hogy bajaink meg fognak enyhülni!”

Jászárokszállás, október 12.

(A Reggel kiküldött tudósítójától.) Politikai körökben nagy készülődés és várakozás előzte meg Czettler Jenőnek, a képviselőház alelnökének hetek óta halasztott beszámolóját s az őszi parlamenti kampány küszöbén az egész Keresztény Gazdasági Párt fővonalára Vass miniszterrel az élén, valóban jelentőséget adott a vasárnap megtartott jászárokszállási népgyűlésnek. Tizenöt autó vitte Budapestről a képviselőket Czettler beszámolójára. Vass miniszter Drehr államtitkár kíséretében érkezett. Wolff Károly nem jött el, hír szerint — személyi differenciák miatt. Vass miniszter beszédének két pontja volt, amely általános megelégedést kellett:

védelmébe vette Bethlen miniszterelnök személyét, majd kijelentette, hogy a mai szabadságjogokkal ő sincs megelégedve.

A gyűlést Balázsovich Oszkár máltai lovag, volt képviselő nyitotta meg, aki arról beszélt, hogy lelkesedéssel várják vissza a legitim koronás királyt. Ezután Czettler Jenő kezdte meg beszámolóját:

— Könnyű ma panaszkodni — mondta —, de nehéz segíteni. Az országnak nem azokra van szüksége, akik teli torokkal kiabálnak, hanem akik odaállnak a vízpuskához és igyekeznek oltani a tüzet. Fogjunk össze mindannyian, hogy az ország elakadt szekerét kimentítsük a kátyúból. Arra kell törekednünk, hogy

a geográfailag közel fekvő országokkal megállapodásra jussunk,

akkor biztosítani tudjuk a világpiaci árakat. A társadalomnak is segítenie kell, ha a luxust általánossá teszi, saját magára gyújtja a házat. Minden importált szelvényhártságra azt jelenti, hogy egy darab kenyert kivettünk a magyar munkás szájából.

Ernst Sándor

■ kezdődő őszi parlamenti ülésszak munkájá-

nak fontosságáról beszélt, majd így folytatta:

— Soha nem mutatkoztak a bajok annyira mélyrehatóan, mint ma. Sokan panaszkodnak nagyon jogosan, de sokan vannak, akik tisztelesen annyit költenek, mint régen s mégis kiabálnak.

A szabadságjogok tekintetében a jogkiterjesztés pártján állok. A huszadik század nem lehet meg szabadságjogok nélkül, az emberi haladás megköveteli a jogot.

Olyan szabadságjogot akarunk, amely összeegyeztethető a nemzet életével. Itt is az a baj, hogy olyanok beszélnek főként szabadságjogokról, akik már egyszer letették a vizsgát. Ez persze nem ok arra, hogy ne küzdjünk mi is a szabadságjogokért! Az utóbbi időben bizonyos református részről folytatódott a katolikusokat. Tudjuk, hogy a nemzet ezer sebtől vérzik, eddig hallgattunk, de örökre hallgatni gyengesség, sőt gyávaság volna.

Vass miniszter

szólt föl ezután izgalmas érdeklődés közepette:

— Csak azok merészeljenek egy nemzet sorsába beleszólni — kezdte beszédét —, akik templosos lélekkel nyulhatnak a nemzet lelkéhez. Ha körülményünk az országban és behallgatunk a politikai muzsikába, amely most hallatszik, mélységes szomorúsággal kell megállapítani, hogy a hangok közt nagyon sok olyan is van, amely nem az ezeréves templosos lélekből ered. Vannak hangok, amelyek a lelkéből erednek, de e lelkék nem rokonok a nemzet meggyőződésével. Azt megteheli valaki, hogy eldobja régi ruháját és papagáira való köntöst varrat magának, ez is megvédi a testét, de mindenki újjal mutat rá, hogy a köntös nem réa való. Így van ez a nemzettel is.

A demokráciáról akarok beszélni, ma ezt a szót szedik ki legtöbbször a nyomdászok, ennél többet talán csak az „adó” szó szerepel.

A kormány ellentámadása

A Bethlen-kormány a tényleges ellenzéki közhangulattal szemben hónapok óta csupán a lapjaiban védekezett. A védekezése nem volt szerencsés. Ezen az őszi vasárnapon aztán tübbe dobta gárdazserezeit és a legnehezebb mozsarait vonultatta föl: a kormány offenzívába ment. Jászárokszálláson a jobb-oldal rétorai és legszuggesztivebb egyénisége, Vass József állott szembe a gazdasági leromlás okozta országos elégedetlenséggel és kiábrándulással. A beszéde klasszikus szónoki remek. Először két karjába kapta a kormányzat mostohagyermekét, a lenézett, árva, kócos demokráciát és az égig emelte. Férfiás öszinteséggel beismerte, hogy ő sincs megelégedve a mai demokratikus berendezkedéssel, ő is többet remél és többet akar. Ebben a fülledt és veszedelmes atmoszférában azonban a magyar nem demokrácia után kiabál, hanem okos gazdasági politikát, megélhetést, nyugalmas és jobb jövőt követel. Amyira átérezzük az idők súlyát, hogy szívesen belenyugodnánk a sorrendbe, ha valóban utat, lehetőséget, céltudatos, komoly programot látnánk, de amikor csak szavakat hallunk, zengő, szép szavakat... amelyek gazdasági helyzetünkön az eliramló évek során mit sem változtattak. Vass miniszter megrázó szavakkal fordul az erőszakos választásokon megzúdított ellenzék felé, amiért meneszteti akarja a kormányt és fűrészelik a miniszterelnököt. Meglepi fordulat! Azért igazán nem nehezíthet senki az ellenzékre, mert a kormányt meg akarja bukztatni és a saját politikai programját kívánja érvényesíteni... Ha nem ez volna a célja, földadata, hivatásának lényege, úgy a kormány mögött volna a helye. A politikai etika szempontjából, ha már erről van szó, sokkal aggodalmasabb, ha a kormány pártja veszi a nagy fűrészt a kezébe. A mai kormányzat alátámasztására talán nem soraközik föl az egész osztatlan közvélemény, de Vass miniszter nyugodt lehet, hogy elszánt lélekkel, erős akaratú egy táborban talál minden becsületes magyart, ha az állami rendet, a dolgozó társadalom biztonságát fenyegetné veszedelem akár jobbról, akár balról. Zsitvay miniszter Békésen mondott tüzes, érdekes, harcias beszédet. A pestőri bizonyos gazdasági tényezőknél suhogtatta ékeskészlése ostorát, akik a rendelkezésükre álló pénzzel nem úgy sáfarkodtak, mint ahogy kellett volna. Ha ez így van és bizonyára így is van, mert az igazságügyminiszter mondja, nem értjük, miért a derék békési gazdáknak és nem a királyi ügyészségnek önti ki a szívét. Dörgő eljénzéssel fogadjuk Zsitvay Tibornak azt a kijelentését, hogy a magyar társadalomból ki kell köztöszíteni mindazokat, akik a magánérdekeiket fölébe helyezik a közérdeknek. De rögen várjuk már ezt a kiközösítési eljárást! Lelkesedésünket kissé zavarja ugyan az a kérdés, amelyet az igazságügyminiszter nyomban ezután fölvet: hol és ki boldogult azért, mert az egységes párt tagja? Fájdalom, lapunk korlátolt terjedelme nem engedi meg, hogy erre a kérdésre válaszolhassunk. Ma nem is fontos, nem is érdemes. Készek vagyunk a mult minden emlékét és a jelen minden bűnét elégetni a hazafiság kohójában, ha a magyarok irtalmassá tésene átgeti az országot e nehéz időknél, amelyeknél nehezebbet nem élt át ez a boldogtalan nemzetek...

A demokráciát külső és belső politikával hozzák összefüggésbe. A külpolitikával kapcsolatban azt állítják, hogy Magyarország a *tökéletes demokrácia jogcímén visszakaphatja elvesztett területeit* és más elbírálás alá esik a külföldi fórumokon, amelyekről sorsa függ. A belső politikáról azt állítják, hogy a magyar nemzet nagy egyenletlenség megenyhül, ha demokratikus berendezkedések szerint fogjuk élni életünket. Mit jelent a demokrácia? Semmiesetre sem jelenti a teljesen értéktelenségek fölszínre való verődését. Nem azt jelenti, hogy a saját önmeghatározására is alkalmatlan és kulturálatlan tömegnek kezébe adassék az ország ügyeinek intézése. Ezt már láttuk a kommunizmus idején, amikor minden szemét fölszínre került. *A demokrácia modern értelemben annyit jelent,*

ne legyen abszolutizmus sem egy, sem több embernek a kezében.

de a polgárság, amely érett ahhoz, hogy saját sorsát és ezen keresztül az országot irányítsa, el ne zárassék az ország dolgaiba való beleszólástól. Ez nem jelent általános, egyenlő, titkos, nőkre és csecsemőkre vagy talán a még meg sem születettre kiterjedő választójogot. Nem okvetlenül jelenti az esküdtszéket, ahol Haverda Máriát föl lehet menteni. *Nem jelent a sajátban olyan szabadságjogot, amely bánatlanságot eredményez és nem jelent lehetőséget arra, hogy*

nemes föladatainak teljesítésén kívül olyan piócák is belesimpasszodjanak, amelyeknek csak lefrieskázni illik.

A demokrácia belső berendezkedést jelent a nemzet saját stílusa szerint. De ez nem hozható idegenből, mert ami jó Párisban, az nem jó itt, amit Amerika megengedhet magának, azt nem viheti keresztül ez a csonka ország. A demokrácia jogot, egyenlő érvényesülést és elbánást, szabadságot jelent.

Politikai érvényesülést, politikai szabadságot sürgetünk a parlamentben évtizedek óta és nem is vagyunk meglegedve a demokratikus berendezkedésnek azzal a minőségével és mértékével, amellyel jelenleg rendelkezünk!

Mi ezeknél többet akarunk, többet remélünk és a kormány többet is akar koncepciót a nemzet érdekében megfellelni. De övök attól, hogy idegen ruhákat próbáljanak ráöltöztetni a meggyötört magyar testre és övök attól mindenki, hogy demokráta jelszavak hangoztatásával akarjon kutat mérzeni, lelkeket igazítani, elégedetlenséget szítani, mert parázs és tűz, keserűség és kálváriajáras elég sok van ebben a nemzetben. Ne akarja senki saját peesenyéjét megszünteni a magyar nemzet szenvedésével és érvényesülést teremteni jelszavak hangoztatásával, amelyek talán megjelenhetnek az újságok hasábjain, elhangozhatnak a rádió tölcserén, a politikusok száján, de nem hangoznak föl a magyar nemzet lelkében.

A magyar nem demokrácia után kiált, ha kiabál, hanem okos gazdasági politikát, megélhetést, nyugalmat és jobb jövőt követel.

Értsék meg Budapestén és mindenhol szerte az országban, *tagadom, hogy bárki csak a jülebotját mozgaltná Magyarország érdekében azért, ha a magyar nemzet idegen minta szerint máról holnapra demokratikusan berendezkednék. Allítom, hogy semmiféle okos és jogos fejlődéstől nem szabad egy nemzetnek társzközni, de egy megcsontított nemzet, amely minden ügyét kénytelen európai és világ-fórum elé vinni, ha megalkodnék és idegen ruhát vesz magára, ezért egy jótányit sem kap vissza arából jogából.* Beszélnek nagyon sokan arról, hogy a belső politikában föl kell

fordítani a helyzetet; demokratikus átalakulásra van szükség.

Menesztetni akarják a kormányt és fűrészelik Bethlen Istvánt, Magyarország miniszterelnökét.

Ezt a politikát nemcsak azért nem helyeslem, mert katolikus pap vagyok, de mert egynek érzem magam ezeréves vallásos nemzetemmel. Az a nemzet, amely egy esztendővel ezelőtt a *tenyerén kívánta hordani Bethlen Istvánt*, ne merészelje bántani ugyanazt a Bethlent egy esztendő után csak azért, mert nem történt változás a buza árának elhanyaglatlan kívül, amelynek akármik lehet az oka, de Bethlen István nem. **Komolytalan dolgok ezek!** Fügylmezettek mindenkit arra, hogy a politikai levegőt jó szímmal és kritikával próbálja elemeiben megvizsgálni. 1918 szeptemberében azt mondtam Proháskának, hogy ha az ember beleszagol Budapesti levegőjébe és meghallgatja a parlament lármáját, azt kell mondania, hogy a levegőben forradalom van. Vigyázzon mindenki, aki tollat vesz a kezébe és újságot ír, aki a nép elé kiáll és beszédet mond, vigyázzon mindenki, aki a szöszökre áll és más felekezetéről beszél, vagy bírálja a katolikus egyházat.

Vigyázzon mindenki, aki ellenzéki politikae-sinálás címén a nagy fűrészt veszi a kezébe és el akarja fűrészelni azokat a személyiségeket, akiket a nemzet nem tud könnyen nélkülözni.

Vigyázzon, mert ha elhiszem is neki, hogy nem akar fölfordulást hozni, félek, hogy akarata nélkül, vagy akarata ellenére *meghozza a fölfordulást.*

Kipírult arecal állott meg e szavaknál Vass miniszter, majd kijelentette, hogy szavait nem a jászárokszállási választókhoz intézi, az ország népének üzen.

— Amiket Ernst Sándor mondott — folytatta —, az nem a jászágnak szól, amit én elmondtam, abból csak néhány mondat szól a jászoknak. A magyarok igralmak Istene segítsen e nehéz időkben, amelyeknél nehezebbet régen nem éltünk át, erősítse meg a nemzetet, erősítse meg a politikusokat, hogy templomos lélekkel nyuljanak a nemzethez.

Szégypírral az arcomon menekülnek el a közelet teréről és nem merészkednek ki-állni a nemzetem elé, ha nem volnék biztos abban, hogy bajaink meg fognak enyhülni, terveink amelyek készen vannak, enyhítenek a nemzet sorsán

és az Isten meg fogja áldani templomos lelkünkkel, amellyel fölvevessük keresztünket és visszatér a nagy magyar Kálvárián a Föltámadás irányában.

Utólsónak **Haller István** beszélt:

— Olyan demokrácia kell, amely azt jelenti, hogy ebben az országban minden a népert történik, a dolgozóért jön létre minden törvény, a dolgozóért dolgozik a kormány, párt, minden újság, mindenki felülről lefelé egy evangéliumi engedelmségben. *Minél kevesebb gyámokodást akarunk.*

A beszámoló után szóba került, hogy a Keresztény Gazdasági Párt jászárokszállási gyűlésén elhangzott beszédük milyen kihatással lesznek a parlament most kezdődő ülészakának eseményeire. Beszéltek erről Ernst Sándorral, aki ezeket mondta:

— A parlamentben nemcsak hogy megtartjuk függetlenségünket, de függetlenebbek leszünk, mint valaha. Ezt a mai súlyos helyzet indokolja meg legelőször.

Lekötöttük magunkat a demokratikus haladás érdekében.

Vass miniszter maga jelentette ki, hogy a mostani szabadságjogokkal nincs meglegedve.

egy aktív miniszter ennél többet igazán nem mondhat.

Ami azt a kérdést illeti, hogy Garamiék pertörlesztés nem hoztak szóba a gyűlésen, csak ezt mondhatom: *Egyik oldalán Gömbös honvédelmi minisztersége, a másikon Garamiék pertörlése.* Ezzel az ország helyzetének egyensúlyát megint helyreállították...

Lukácsóvich Lajos

„Azokat az eszméket, amelyekkel egyesek a gazdasági bajokat garnirozzák, vissza kell utasítani, mert erre a köetre a nemzet már ráfizetett!”

— mondta Gömbös honvédelmi miniszter vasárnap Abádszalókon

Abádszalók, október 13.

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap az új református népiskola fölavatásán Klebelsberg kultuszminiszter és Gömbös honvédelmi miniszter, a kerület képviselője is résztvett. A presbiteri diszgyűlésen

Gömbös honvédelmi miniszter

tartott beszédet:

— Nem szabad elfelejteni — ugymond — *Thonuzóbat*, az ősi magyar tradíciót, a hét vezért, az Árpádok szellemét, hanem alkalmazkodni kell a mai élet alakulásához. Örömmel látom, hogy Klebelsberg kultuszminiszter ebbe az irányba kívánja terelni a magyar ifjúság nevelését. Sokan járnak-kelnek most az országban és izgatnak az ellen a politikai rendszer ellen, amelyet a kormány képvisel. *Lehet valami igazságig abban, hogy ma nehéz a gazdasági helyzet, nehezen lehet a mezőgazdasági terményeket értékesíteni.* Azonban

azokat az eszméket, amelyekkel egyesek a gazdasági bajokat garnirozzák, vissza kell utasítani.

Ez a köret nekünk nem kell többé! Erre a nemzet már egyszer súlyosan ráfizetett. Az egész kormány át van hatva attól, hogy meglássa a bajokat és segítsen rajtuk.

Ez után

Klebelsberg kultuszminiszter

szólt a közönséghez:

— A miniszter közpénzekkel dolgozik, tehát iskolák létesítéséért nem illeti meg az elismerés szava.

Az elismerés az adózó polgárt illeti meg.

akinek áldozatkészségéből épülnek népiskoláink. Ennek a vidéknek a kormányok hatalma nem jött elő mértékben segítségére, mint ahogy kellett volna. Ebből a fölismerésből támadnak most gombamódrá az elemi iskolák a magyar vidékeken. Ha elhibázzák a pénzügyi vagy gazdasági politikát, a bajok rögtön mutatkoznak. Ha azonban a művelődési politikát hibáztatják el, a nagyközönség ezt nem veszi észre és ezt nem is lehet egyhamar jóvátenni. En nem a manák és a holnapnak dolgozom, hanem dolgozom a jövő nemzedéknek.

Végül utalt arra a miniszter, hogy jó egyetértésben kíván működni a honvédelmi miniszterrel.

»ZEPHIR«
Keltőháza
10 Hét 6 Ft
egy évi
szablat 24 Ft
Artyészaklat
Készítési díj 1 Ft.
HEBER
Számló Keltőháza
Vilmos császárt
ut 39

KUTNEWWSKY
Szücs Szalón Szines Szörmeáru Szenszációnak
IV, KRISTÓF-TÉR 6.
Legujabb modelleink a n. é. közönség rendelkezésére állanak.

Az
ASTORIA
SZÁLLODA
építkezési és átalakítási munkálatai befejezést nyertek.
MEGNYILT
az
ÉTTEREM
és
KÁVÉHÁZ
ahol esténként **Perits Pál** cigányzenekara játszik, a
TAVERNA
helyiségében pedig minden este 9 órától **Pityó Jazz zenéjére**
TÁNC

Egy milliomos pesti fakereskedő vasárnap leugrott a Teréz-köruton a negyedik emeletről

(A Reggel tudósítójától.) Megrendítő halálos tragédia történt vasárnap délelőtt 11 órakor a Teréz-körút 25. számú negyemeletes házban. Már a járőrelőknek is föltűnt, hogy a ház kapujában sokáig állógált egy öreg ur, aki rendkívül idegesen viselkedett, majd a kivánsiak elől besietett a házba és fölment a lépcsőn. Pár pillanat múlva

az öreg ur a negyedik emeletről levetette magát az udvarra.

Még élt, amikor a házbeliek kiszaladtak hozzá, köztükk több orvos is, akik meadőbvenne ismerték föl benne Silbermann Aladár dunszagú fakereskedőt, aki a szomszéd, 23. számú házban lakik. Az orvosok azonnal segítségére siettek, csakhamar a mentők is, az öreg ur azonban pár perc múlva meghalt. Ekkor érkezett oda a szomszédból fia, Silbermann Béla, akit értesítettek, hogy atyjával baj történt. A fiatal ember kétségbeesetten igyekezett apjához jutni a tömegben, amely hirtelen összehűtött.

Amikor meglátta apja holttestét, elvesztette eszméletét

s a mentőknek kellett ápolás alá venni. A rendőrség megállapította, hogy a 61 éves Silbermann Aladár már korábban készült az öngyilkosságra, amire abból is következtetni lehet, hogy semmiféle értékétárgyat nem találtak nála, csak két levelet, amelyek közül egyiket a fiának, a másikat pedig nőrokonának, Friss Katalinnak címte. Föltűnt, hogy zsebében négy zsebkendő volt, amit nyilván azért készített elő, hogy ha nem sikerülne az öngyilkosság és súlyosan megbesülne, legyen kéznél, amivel bekötőzzék. Az öngyilkosság megállapítása után a rendőrség intézkedése a holttestet elszállították a bonctani intézetbe. A

szerekesetlen Silbermann Aladár a leggazdagabb és legismertebb budapesti fakereskedők egyike volt. Régi üzletét még atya, Bernát 75 évvel ezelőtt alapította s az üzlet ma is ezt

a régi címet

viseli. A vállalatnak, mely főleg épületfakerekeskedéssel foglalkozik, a Damjanich-utca 21. sz. alatt központi irodája és mintatelepe van, ezenkívül két faterlepe az Aranyföldön és Zuglában. Silbermann a vállalatot Béla és Sándor fiával együtt vezette, Sándor fia nemrégiben nősült, dr. Siebermann Bernát ügyvéd, a Magyar Általános Hitelbank és a TEBE jogtanácsos-igazgató leányát vette feleségül, másik fia, Béla még nőlen. Silbermann Sándor a központi iroda közelében, a Damjanich-utca 40. sz. alatt lakik, Béla pedig apjával együtt lakott a Teréz-körút 23. számú ház első emeletén, ahol hatszobos lakásuk van. A konzervatív és gondosan vezetett cég a legszilárdabb alapokon nyugszik, úgy, hogy

Silbermannékat mint pengőmilliomosokat ismerik

s ezért az öreg ur öngyilkosságának híre, különösen kereskedelmi körökben, nagy meglepetést kelt és egészen érthetetlen. Hogy az öngyilkosságnak bármi anyagi vonatkozása legyen, azt teljesen kizártnak tartják s csak növeli a rejtélyt, hogy az öreg ur a legutóbbi napokig életvidor, derült kedélyű ember volt. Két nappal ezelőtt azonban minden átmenet nélkül súlyos lelki depressziót észlelt rajta. Szombaton este házvezetőnőjétől szublimátot kért s miután nem kapott, bezárkózott szobájába s egész éjjel leveleket írt. Reggel azonban megint vidáman állt reggelhez, de mielőtt el távozott, ezt mondta "házvezetőnőjének: „Na, Isten vele, búcsúzzunk el.” Ez volt utolsó szava.

Weltner paktum alapján részesültek pertörlesztésben. A kormányt magasabb szempontok vezették ennél a lépésénél, elsősorban az, hogy elég erősnek, konszolidálnak tudja az országot ahhoz, hogy hosszú években át megtévedteknél kegyelmet gyakorolhasson.

Tanuljelét kívánta adni ezzel a kormány annak, hogy az engesztelődés útját egyengeti és alkalmat akar adni a békés együttműködésre.

Lukács Pál Hollywoodból visszaszerződött a Vigszínházhoz, ahol januárban lép föl először

(A Reggel tudósítójától.) Érdekes szerződést írt alá a napokban a Vigszínház igazgatósága, A szerződést Lukács Pállal kötötték, aki tudvaleg két év óta hollywoodi szerződésének tesz eleget s most, két esztendő után

újból visszatér Budapestre.

Lukács Pálnak, dacára annak, hogy angol nyelvismereit fogyatékosak voltak, Hollywoodban szép sikerei voltak, amelyek elérésében nagy segítségére volt ugyan Zukor Adolf-fal való barátsága, de amelyeket természetesen filmre való teremtésének is köszönhetett. A talkie-forradalom azonban az ő nagynehezen megszerzett pozícióját sem hagyta érintetlenül, a nyelvet nem tudta oly tökéletességgel elsajátítani, hogy angolnyelvű hangosfilmekben is szerepet vállalhasson, s mint a többi nemzetek Hollywoodban tartózkodó, részint világhíres filmszínészeinek, neki is el kellett határoznia, hogy

elhagyja a film hazáját és visszatér Magyarországra.

Ebbeli szándékát néhány héttel ezelőtt levél-

Garami és Buchinger pénteken érkeznek Budapestre

Akció folyik Hock János amnesztiája érdekében is

Zsitvay igazságügyminiszter kijelentette A Reggel-nek, hogy a kormány az engesztelődés útját egyengeti és alkalmat akar adni a békés együttműködésre

(A Reggel tudósítójától.) Garami Ernő, Buchinger Manó és Weltner Jakab ügyében a kormányzó pertörlést rendelt el és az erről szóló felhivatalos közlés vasárnap reggel került nyilvánosságra. A szociáldemokrata párt Györki Imrét bízta meg azzal, hogy

elintézzé azokat a formalitásokat, amelyeknek Garami és Buchinger hazatérését meg kell előzniük.

Mindenekelőtt be kell várni a pertörlésről szóló hivatalos értesítést, mert ennek alapján kapják majd meg Garami és Buchinger a bécsi magyar követészen utlevelüket. Az ellenük kibocsátott nyomozólévél követészeiben most még mind a ketten nyilván vannak tartva a határrendőrségen, gondoskodni kell tehát a nyomozólévél visszavonásáról is. Ezeknek el-

intézése néhány napot vesz igénybe, úgy, hogy Györki

csütörtökön utazik ki Bécsbe Garami és Buchinger elé, akik pénteken érkehetnek vissza Budapestre.

Kérdés ezek után, hogy Garami, Buchinger és Weltner minő szerephez jutnak majd a szociáldemokrata pártéletben. Weltner már évek óta idehaza tartózkodik és továbbra is a „Népszava” munkatársa marad.

Garami a „Népszava” felelős szerkesztője lesz

és mint a párt vezetője, a külföldi kongresszusokon is ő fogja képviselni a magyarországi szociáldemokrata pártot.

Buchinger a „Szocializmus” című szociáldemokrata folyóirat szerkesztését veszi át és a párttitkárságon fog dolgozni.

Garami nem fogja hazaérkezése után nyomban átvenni a „Népszava” felelős szerkesztői állását, mivel saját kijelentése szerint

néhány hónapig esős szemlélője kíván maradni az eseményeknek, hogy megismerkedjék a hazai viszonyokkal és az új emberekkel,

akik tizesztendő távolléte alatt idehaza vezető szerephez jutottak. A másik kérdés, amely a vasárnapi pertörléssel kapcsolatban fölmerül: folynak-e tárgyalások újabb pertörlés ügyében? A Reggelnek beavatott helyről szerzett értesítése szerint csupán egy pertörlésről folynak megbeszélések, amélkül természetesen, hogy már döntésre került volna a sor. Arról van szó, hogy

Hock János ügyében rendelkeznek el pertörlést

és az erre irányuló akcióit az a körülmény-nyel támogatják, hogy Hock hetvenhárom esztendő és egyetlen vágya, hogy még hátralevő éveit idehaza, teljes elvonultságban élhesse le.

A pertörle rendeletre vonatkozóan A Reggel munkatársa kérdést intézett

Zsitvay igazságügyminiszterhez,

aki a következőket mondotta: — Nem felelek meg a valóságnak azok a hírek, amelyek szerint Garami, Buchinger és

A kártékony fogkőnél erősebb

legyen mindennapos ellenszerünk, hogy fogaink szépségét megőrizhessük. 40 esztendeje bizonyítja ezen hatását a

SARG

KALODONT Egészséges fogak

FLORIDA KIOSZK

KÁVÉHAZ—CUKRÁSZDA—VENDÉGLŐ

Égész nap nyitva
Rendes kávéházi árak

FLORIDA D'HIVER

VACSORÁZÓ—SZÓRAKOZÓHELY

ERDÉLYI DOLLI
zongorázik és énekel

ben közölte a Vigszínházzal, amelynek Hollywoodba való kiutazása előtt tagja volt és kérdést intézett a színház igazgatóságához az iránt, hogy milyen feltételek mellett léphetne újból a Vigszínház kötelékébe. A Vigszínház igazgatósága nyomban válaszolt s a levelezés

eredménye, hogy

Lukács Pál januártól kezdve újból a Vigszínház tagja lesz.

Lukács december végén érkezik Budapestre és januárban föl is lép a Vigszínház egyik magyar újdonságában.

Szaheb őfensége, Dharampur maharadzsaja hetven kofferrel, külön konyhával, szakáccsal és egy tetovált lóuszvirággal a csuklója fölött, vasárnap este Pestre érkezett

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap este teljes inkognitóban Budapestre érkezett Szaheb őfensége, Dharampur maharadzsa, India egyik leggazdagabb uralkodója. A maharadzsa, akinek teljes neve:

Maharana Shree Vijaya devji Rana, Raja Saheb of Dharampur.

mint Anglia különös védelme alatt álló személy, „British protected person”, utazza be Európát. Negyvenöt év körüli zömök, sötétbarna bőrű, ragyogó fekete szemű férfi. Uralkodói pompájában imponáló lehet a megjelenése, szürke utiruhájában azonban, szőrdre nyírt szénfekete bajuszával inkább úgy fest, mint egy hangosbeszédű, siető kereskedelmi utazó. Csak a gondos megfigyelő veszi észre, hogy

balesuklóján, kissé a karkötőra fölé, ott virít egy tetovált lóuszvirág.

A dharampuri uralkodócsalád jelvénye. A maharadzsa oldala mellől egy pillanatra sem lági ltkára, Row ur, aki himzett indiai méltóságot visel zakója alatt és nyilván az a főfogalkozása, hogy távolbarisa a kivánsiakat Szaheb őfenségetől. Összeráncolt homlokkal magyarázza:

— A rádza a legteljesebb inkognitóban utazik, hivatalosan nincs is jelen és ezért nem is fogadtak senkit. Orvosai azt tanácsolták neki, hogy utazgasson Európában, ezért tartózkodtunk hosszabb ideig Londonban és most Európa nagyobb városait látogatjuk meg két-két napra. Nemsokára hazatér a maharadzsa Indiába, feleségéhez, aki azért nem jött vele Európába, mert

az indiai asszonyok nem bírják az európai kosztot.

Henderson angol külügyminiszter novemberben hívja meg Londonba Magyarország és Románia optánsügyi képviselőit

Novemberre lesz meg a döntés a magyar jóvátétel ügyében is

(A Reggel tudósítójától.) Bethlen miniszterelnök szombaton délután weck-endre utazott, hétfőn reggel azonban újból átveszi hivatalát. Kedden este a kormánypartban ismerteti a képviselőház munkarendjét és a kormány gazdasági programját, pénteken pedig a külügyi bizottságban nyilatkozik az időszerű külpolitikai kérdésekről, elsősorban a Masaryk-intervjú jelentőségéről, továbbá a magyar külpolitikának novemberi nagy eseményeiről: a jóvátételi probléma és az optánspár elintézéséről. Beavatott kormánypart körökben ugyanez az utdják, hogy

Henderson angol külügyminiszter novemberre hívja meg Londonba az optánsüggyben érdekelt Magyarország és Románia képviselőit és ugyanezek novemberre vár-

ható a magyar jóvátételi kérdésnek végleges megoldása is.

E kérdésekről Lakatos Gyula, az optánspárnek egyik magyar delegátusa a következőket mondta A Reggel-nek:

— A jóvátételi bizottságnak nagy költségekkel járó fentartását ma már csak az ugynevezett kelti jóvátétel elintézetlensége teszi szükségessé, értehető tehát, hogy a nagyhatalmak a német jóvátételi problémák megoldása után a kelti jóvátétel ügyének gyors elintézésére törekednek. A párizsi konferencia az adós államok előterjesztései után most már rövidesen javaslatot tesz a döntésre vonatkozóan és a jóvátételi bizottság határozatára csak abban az esetben lenne szükség, ha a párizsi konferencia javaslatát vagy a hitelező hatalmak, vagy Magyarország nem fogadná el. Valószínű azonban, hogy

a jóvátételi probléma Párisban még november hónap folyamán végleg eldőlt

és remélhetjük azt is, hogy a hitelező államok részéről Magyarország mai súlyos gazdasági és pénzügyi helyzetében megértő belátással fogunk találkozni. Novemberre, vagy legkésőbb decemberre várható Henderson külügyminiszternek Londonba szóló meghívása is az optánsüggyben. A szóbeli tanácskozást megelőzően Henderson át akarja tanulmányozni a két érdekelt állam irásbeli előterjesztését. A magyar előterjesztést Apponyi Albert gróf még szeptemberben átadta az angol külügyminiszternek, a román előterjesztést azonban még nem kapta meg. Genfben elhatározták, hogy Népszövet-

ség ezután nem négy, hanem csak három tanácsbást fog évente tartani és így a legközelebbi tanácsülésre csak januárban kerül a sor.

Henderson januárban okvetlenül megteszi előterjesztését az optánsüggyben

és így a londoni konferenciának addig be kell fejeződnie.

Diszszázzaddal, katonazenével fogadták az udinei magyar katonatemető tizenegy hősi halottját, akik vasárnap este hazatértek a bécsi gyorsvonattal

(A Reggel tudósítójától.) Tizenegy bécsi főkoporsóhoz vasárnap este a Kelti pályaudvarra a bécsi személynovát. Tizenegy hősi halált halt magyar katona földi maradványai pihentek a bronzkeresztű, babérszorongal díszített koporsókban és rajtuk pirosrózsából, fehér krizantémokból, sötétzöld babéragúkból kötött hatalmas koszoru. „Il podesta di Udine”, ez áll aranybetűkkel a koporsó szalagján.

A tizenegy hőst az udinei temetőből hozták haza a magyar anyaföldbe.

Hadilógó, diszszázzad, katonazene, népes tiszt és legénység küldetésig, fekete ruhás házzatartozók, rőrszre sirt szemű asszonyok, gyermek várak a pályaudvaron. Negyednyolc óra után fut be a bécsi vonat a végére kapcsolva udinei fekete gyászkoszival. Fesző virágzabba merednek a rohamstakos katonák, földig hajol a koporsó előtt a zászló, fölcsendül a Himnus, majd Hadász István tábori püspök lép a tizenegy koporsó elé:

Dieső hőseink! — mondotta —, ti nem tudtatok pihenni az idegen földben, visszajöttök, hazatértek, de jaj, nem úgy, amint elindultok.

Beszéde végén a püspök megáldotta a koporsókat, amelyek a szertartás után a fekete diapériával bevont udvari váróteremben ravaloztak föl. Innen fogják a tizenegy hősi halottat hétfőn délelőtt utolsó pihenőjükre a farkasréti katonai temetőbe kísélni. A tizenkettődi hősi halott, Bodnár György hadapród koporsóját Budaörsön lakó hozzátartozói bevették a vonatról.

„Az állam minden jó polgárának biztosítani kella szerencsét és a boldogulást!”

— mondotta Zsifkovics tábornok vasárnap miniszterelnöki kinevezése óta tartott első beszédében

Belgrad, október 13.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Zsifkovics tábornok miniszterelnök vasárnap mondotta első nyilvános beszédét miniszterelnöki kinevezése óta. Zsifkovics inspektor uton volt a Morava bányában és közben szülővárosába, Negotinba is ellátogatott. A tábornok megérkezésének hírére nagy tömeg gyűlt össze, amire Zsifkovics rövid beszédet tartott. Inspektor utján mindenütt azt tapasztalta — ugymond —, hogy a közegészségügyi viszonyok a Morava bányában rendkívül rosszak és éppen ezért elhatározta, hogy

új közkórházat alapít Negotinban és egész atyai örökségét, 70.000 dinárt a kórház rendelkezésére bocsátja.

Zsifkovics ezután Jugoszlávia külpolitikájáról beszélt, mondván, hogy az új rezsim valamennyi állammal együtt akar dolgozni a béke megszerzésén és a gazdasági szolidaritás megteremtésén. A kormány belpolitikáját Zsifkovics a következő mondatba foglalta össze:

Az állam minden jó polgárának biztosítani kella a szerencsét és boldogulást.

Megérkeztek

őszi újdonságaink:

Oxfordingek
Átmeneti kabátok
Kalap
Nyakkendő

különlegességek nagy választékban

Vértés és Sebestyén

uridivatüzete, IV, Múzeum-körut 15

Facit svéd számológép
a legközelebb
Képviselet:
Greinitz-Pirkner Rt. V, Nádor-utca 11. Tel.: Aut. 143-22

TRETORN
HÓCIPŐ
világhírű

Rasputin

leánya

Tabarinban

KOMÉDIA-ORFEUM

Budapest legjobb műsora
Egy-kettő-három pengő helyiárak
Kezdete 4/9-kor, Jókai-ter 10. Tel.: L. 980-20

„Az igazság megtorló fegyverével fogok lesújtani azokra, akik a nemzet boldogulásának útját állják“

— **mondotta vasárnap harcias békési beszédében Zsitvay igazságügyminiszter**

„**Voltak, akik pénzüket kivitték az országból, akik lehet, hogy kellő kereskedői gondossággal jártak el, de hazafias gondosságukhoz szó férhet“**

„**Mért beszélnek titkos választójogról, amikor golyó van a hasunkban, hol és ki boldogult csak azért, mert az egységes párt tagja?“**

Zsitvay elgondolása szerint külön nemzetvédelmi bíróság ítélkezék a képviselők összeférhetetlenségi ügyeiben!

Békés, október 13.

(A Reggel kiküldött tudósítójától.) Vasárnap tartotta *Angyán* igazságügyi államtitkár képviselői beszámolóját a békési választókerületben. A beszámolón résztvett *Zsitvay* igazságügyminiszter és az egységes párt számos tagja. Délelőtt Békés közegében, délután Mezőberényben tartották gyűlést, amelyen elsőnek

Angyán államtitkár

szólt föl.

— Gazdasági bajainknak — mondotta — nemcsak általános világgazdasági, hanem *specialisan magyar* okai is vannak. A termelési költségek drágulásának okait a *szulvos közterhekben és a hitelviszonyokban* kell keresni. A hitelválság enyhítésére *le kell törnünk a kamatszórót*. Itt

tűrhetetlen uzsora folyik és a magas kamatok mellett némely hitelszervezet még szulvos mellék-szolgáltatásokat is követel.

Az igazságügyminiszter a napokban becsátolta ki a rendeletét, amelyben *Hajdu és Bihar vármegyéiben elrendelte a hiteluzsora hatósági üldözését*. Azért csak ebben a két vármegyében, mert csupán e két vármegyére községi kérezt e fölterjesztésben az igazságügyminiszteről. Közébb kell hozni a hitelügyleteket a hitelszervezetekhez, lehetősen

mindenhol ki kell kapcsolni a hiteldrágító közvetítő kezeiket.

Ebben a tekintetben nagy szerep vár a P. K. -ra és az O. K. -ra. Az állami költségvetésben is *fokozott takarékosságra van szükség*. Csak a mulhatatlanul szükséges építkezéseket szabad megkezdeni, de semmire sem olyan *építkezéseket, amelyek elhalasztathatók*. Pénzügyi szuverenitásunk szempontjából rendkívül jelentősége van a Párisban most folyó keleti jóvátételi konferenciának.

Magyarország nem fízethet jóvátételi, legfőljebb követelhet.

Pénzügyi szuverenitásunk szempontjából a másik jelentős kérdés a *revizió kérdése*. A megcsontított ország gazdaságilag nem lehet egészséges, *areviziót gazdasági szükségserűségek is parancsolják*. Reméljük, hogy az a békészemlel, amely volt ellenségeinknél többiben megnyilvánult az utóbbi időben, a párisi keleti jóvátételi konferencián is éreztetni fogja hatását. Mostanában ismét hallatszanak olyan hangok, amelyek szerint *gazdasági bajainknak oka az, hogy nincs demokrácia ebben az országban*. Minden józanul gondolkodó embernek tisztában kell lennie azzal, hogy ezeknek a kérdéseknek semmi közük sincs egymáshoz. Kétségtelen,

még nincs befejezve az a demokratikus fejlődés, amelyen az ország haladni fog.

de az, hogy ebben az országban feudális és oli-

garcha uralom volna, azt a leghatározottabban *tagadnom kell*.

En is híve vagyok a titkos választójognak, ebben a tekintetben nincs különbség közöttünk, de hünek tartanám minden átmenet nélkül, minden vonalon megvalósítani. Azt mondják egyesek, hogy Magyarországon azért nincs demokrácia, mert nincs sajtószabadság. *Magyarországon nincs cenzura*, mindenki megírhatja azt, amit akar, csak helyt is kell állnia érte. *Igaz, hogy Magyarországon még érvényben van a kormány kivételes hatalma, amelyből folyó intézkedési joga — ha nem is el vele —*

a sajtó fölött úgy függ, mint a Damokles kardja.

De a legközelebbi jövőben *ilyen sajtótörvénnyel* jön a kormány, amelynek alapján megszűnetheti a kivételes hatalomról szóló törvényt és ezzel

ugyanolyan lesz a magyar sajtószabadság, mint a többi nyugati, ugynevezett demokráta országokban.

Ne mondjanak olyanokat, hogy ha ebben az országban nem váltoítja meg ez a kormány azt a demokráciát, amelyet egyesek követelnek, itt forradalom lesz. Ezeket a hangokat már hallottuk 1918-ban. *Ma azonban a kormány tudni fogja a kötelességét a rendbontókkal szemben és megvan a végrehajtó hatalma ahhoz, hogy föllepjen azokkal szemben, akik a mai nehéz helyzetben a rendbontást megkísérelnék. A társadalom kötelessége, hogy megőrizze higgadságát a szulvos viszonyok közepeit is.*

Ezután

Zsitvay igazságügyminiszter

szólt föl, aki elsősorban ugyancsak gazdasági kérdésekkel foglalkozott.

— A mai nehéz viszonyok okait — mondotta — *főképpen a pénzügyekben kell keresnünk*.

A kormány gondoskodott arról, hogy pénz legyen az országban és nem tehet arról, hogy pénzbőség helyett pénzüke állt elő.

Vannak ugyanis olyan lényezői a gazdasági életnek, akik lehet, hogy a kellő kereskedői gondossággal jártak el, de

hazafias gondosságukhoz bizonyos tekintetben szó férhet.

Voltak egyesek, akik megfeledeztek erről a kötelességükről *s a rendelkezésükre álló pénzzel nem úgy sáfároltak, mint ahogy kellett volna*. Senki se akarjon meggagzdagodni máról holnapra ebben az országban, akkor, amikor az ország nagy része nyomorúsággal küzd. Ha kell,

az igazság megtorló fegyverével fogok lesújtani azokra, akik a nemzet boldogulásának útját állják.

Ezt meg kellett mondanom és *ha akadnak, akik berzenkednek ezen kijelentésem miatt, akkor módját fogom találni annak, hogy a pénzügyminiszter ur rájuk olvassa mulasztásukat*. A kormány gondoskodott arról, hogy pénz legyen az országban, de

voltak egyesek, akik kivitték a pénzüket az országból.

Különös uzsora folyik ebben az országban. A magyar gazdasági életben még mindig vannak egyesek, akik *konjunkturális nyereségekre akarnak szert tenni*. Nem kívánok általánosítani, sohasem szabad általánosítani. Egy-két ember bűnét nem lehet sem egy osztályra, sem egy foglalkozásra, sem egy felekezetre általánosítani. *A magyar társadalomból azonban ki kell közösíteni mindazokat, akik nem járnak el a köz érdekére való tekintettel, hanem csak a saját hasznukat nézik*. Meggyőződésem, hogy a tisztességes magyar kereskedelem meg tudja találni számításait, ha nem konjunkturális, hanem tisztességes haszonnal akar dolgozni. Ha a gazdasági eszközök egyedül nem vezetnének célra,

az igazságügyi kormányzat tudni fogja a kötelességét.

Ez nem jelenti azt, hogy a kormány *máról-holnapra olyan kemény kamattörvényjavaslattal fog a Ház elé lépni, amely a hiteluzsora üldözésével van kapcsolatban, de üze-*

nem azoknak, akik a gazdasági életre ráféküznek, hogy jöhét ilyen törvény. Feszült figyelemmel kell kísérnünk a párisi tárgyalásokat. A magyar ügy nehéz, sorsdöntő óráit éli most. Ebben a helyzetben *nem szabad, hogy visszavonás legyen emek az országban a fiai között, valamennyiünknek egy cél érdekében kell összefognunk*. Ezért nem is tudom megérteni, hogy miképen lehet ma különböző, gazdasági céloktól távolálló jelszavakkal jönni. Utóbbi időben

külföldi állítólagos barátaink olyan tanácsokkal szolgálnak, hogy miért nem demokratizálódik ez az ország.

Lehet, hogy akik e tanácsokat küldik, jóhiszeműek, de kétségtelen, hogy rosszul vannak értesülve. Lehet, hogy elferdítve érkeznek hozánk. Ezt a nemzetet nem urálja feudális kormány. Nem készlet-e meggondolásra az, hogy

ugyanazzal a tanácsal szolgálnak állítólagos barátaink, mint ellenségeink.

Ez a nemzet ezer év alatt külföldről magyar érdekeket szolgáló jó tanácsot még nem hallott. Ennek a nemzetnek mernek demokráciát hirdetni akkor, amikor *ezer évvel ezelőtt ez a nemzet a legfőkételesebb demokrátkus intézményekkel, alkotmányos gondolkodással megalldva foglalta el helyét Európában és Európa többi országai csak ótszáz, nyolcszáz év múlva érkeztek el arra a demokráciára, amely itt már régen megvolt*. 1848 óta ebben az országban nincs feudalizmus. Azelőtt is csak igen kis mértékben és éppen annak a nyugatnak a befolyása alatt volt, amely most prédikálni akar nekünk. De éppen ez a kormány törölte el az utolsó látszatát is a feudalizmusnak akkor, amikor a förendiházat megszüntette s a demokrátkus összetételű felsőházat állította helyébe. *Ennek az országban minden polgára egyenrangú, felekezetre, osztályra való különbség nélkül*. Nem ez a demokrácia lényege? Ez a kormány igenis elősegíti a demokrátkus fejlődést.

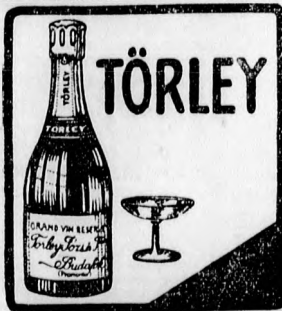
Epp ez a kormány hozta be a titkos választójogot a törvényhatósági és megyei választásoknál és nem vitás többé, hogy előbb-utóbb ki fogjuk terjesztetni az országos választásokra is.

Azt azonban, hogy mikor terjesztjük ki az általános titkos választójogot, *azt nem egyesek fogják eldönteni, hanem az ország tulajdoni többsége, amely az egységes kisgazda- és keresztény-pártba tömörült és amely a kormány háta mögött áll*. Egyébként nem az általános titkos választójog alapján összeült első nemzetgyűlés hozta-e meg a botbontást, amely szemléken sem vált dicsőségére ennek az országnak? De

miért beszélnek most erről a kérdéstről, amikor golyó van a hasunkban?

Miért adnak tanácsokat? Ha segíteni akarnak: *ótt van Páris, ott lássuk meg, hogy kit az igazi*

Keménye
Olcsó
Kiadás
Ismét kapható
Dante kiadás!

Váltóhitelt

dologi fedezetre, kintlévőségekre, autóra, motorkerékpárra, ékszerre, szőnyegre, zongorára és egyéb kereskedelmi árra előnyösen és gyorsan folyósít a

BANK- ÉS ÁRUFORGALMI VÁLLALAT
Budapest V, Nádor-utca 30. szám

barátaink. Azt mondják egyesek, hogy párt-uralom van ebben az országban.

Hol és ki boldogult azért, mert az egységes párt tagja?

A kormány épp a mai napon adta ki azt az amnesztia-rendeletet, amellyel elmentés pártállású egyéneket részesített kegyelemben. Ki mondhatja azt, hogy tíz-tizenegy évvel ezelőtt jobbak voltak a közállapotaink és mégis azt kell tapasztalni, hogy akkor sokkal túrlémbesebbek voltak az emberek, mint most. A kritika jogát senkitől sem akarom elvitatni, de csak a tárgyilagos kritikának van helye, mert csak az szolgálja az ország érdekeit. Az elfogult kritika csak visszavonást és vizsályt teremt. Bizom ennek a nemzetnek az őseréjében és hiszem, hogy a mostani súlyos időköt is el fogja vésélni és elérkezik ennek a nemzetnek föltámadása.

Az igazságügyminiszter beszéde után Rubinek István, majd Cizmádia András beszéltek a súlyos gazdasági helyzetéről. Döbhen Békés szövegben bankettet adtak a beszámolóra érkező vendégek tiszteletére. A banketten Moldoványi főszolgabíró üdvözlésére

Zsitvay igazságügyminiszter

hosszabb beszédben válaszolt.

— Az igazságügy minisztere vagyok — mondotta — és ha csak saját reszortomat nézem, akkor könnyű a sorom, mert a magyar bíróság szikla volt a legnagyobb megpróbáltatások közepette és szikla ma is, amelyre csak tisztelettel lehet tekinteni. A magyar bíróság döntése elé bárki nyugodtan állíthatja sorsát. De ha nem csak a reszortomat nézem, hanem lelki szememmel a magyar igazságot kersem, az adóztatás terén való igazságot, azt az igazságot, amelyet sokan keresnek, akik a háborúban családfejtartókat vesztették el, akik vagyontukat vesztették el, akkor

fájdalommal kell látnom, hogy ezeken a tereken valóban nehéz megtalálni és ki-várni az igazságot.

Van még egy igazság is, amely minden fölött áll, ez az igazság az erkölcsi igazság. Hallok olyan panaszokat, hogy a közélet tisztasága tekintetében nincs minden rendjén. Akinek ilyen irányú panaszai vannak, attól megköve-teletem, hogy álljon férfiasan a bíróság elé. Ha a gyanúnak az árnyéka is fölvetődik, akkor tessék a megfelelő fórumot keresni az igazság földerítésére.

Aki a közéletet valóban purifikálja, az nem rágalmazó, az fontos, nagy nemzeti érdek-eket szolgál.

De szakítsunk már azzal a rossz magyar szokással, hogy pletykák alapján kikezdünk egye-eket. Van összeférhetlenségi törvényünk, amelyről azt beszélik, hogy nem jó, de én azt tapasztalom, hogy nem élnek vele. Ha úgy lát-nám, hogy az összeférhetlenségi törvény valóban nem felel meg hívatásának, akkor én leszek az első, aki a magam részéről törvény-javaslatot fogok benyújtani, hogy

ne a parlament, hanem egy magasabb bíróság ítélkezék ebben a kérdésben.

Újra kérem azokat, akik pletykák alapján gyanúsítanak, hogy ne tegyék ezt, mert ez mélyesleges kárára van a közéletnek. Aki alapo-gyanú nélkül mérgező pletykákat terjeszt, megöli a nemzet hitét és a jövő reménysegeit.

A Reggel munkatársa a bankett után megkérdezte az igazságügyminisztert, hogy milyen magasabb bíróságra gondolt akkor, amikor az összeférhetlenségi törvény esetleges megváltoztatásáról szólt.

— Egy nemzetvédelmi bíróságra gondol-tam.

Erre vonatkozó terveim már régóta készen állnak odahaza a tevéveladamban. Egvelőre azonban még nem tartom szükségesnek, hogy ezzel a kérdéssel az igazságügyminiszterium is foglalkozzék.

Nadányi Pál

ASSAM

Északindianak egyik tartománya, amelynek lakosága ugyszólván kizárólag teatermeléssel foglalkozik. Itt terem a maga nemében egyedülálló tea, erőteljes assam-jellegével, amit Ön megtalál közkedvelt

India speciál

teakeverékünkben.

5 dg P 1.30

Meinl Gyula rt

Schumy osztrák belügyminiszter vasárnap nagy beszédet tartott az alkotmányreformról, amely Ausztria egész állami berendezését gyökeresen megváltoztatja

„A szociáldemokraták tanúsítsanak belátást, mert demokrácia és diktatura között kell választaniok!”

Klagenfurt, október 13.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Schumy belügyminiszter a gazdaságvétség karintiai esortingjának hirtendorli gyűlésén nagy beszédet mondott az osztrák alkotmány tervbevett revíziójáról. Mután Schumy tagja a reformjavaslat kidolgozására alakított miniszteri bizottságnak, vasárnapi beszéde

az első hivatalos nyilatkozat az alkotmány-javaslatról.

Schumy szerint a revíziós törvényben a köztársaság elnöke jogot nyer arra, hogy fölosztat-hassa a nemzetgyűlést, kinevezhesse és el-bocsáthassa a minisztereket s a miniszter-tanács döntése alapján szükség esetén elrendel-hesse az ostromállapotot. Szükségrendeleteket egyébként a köztársasági elnök csak bizonyos korlátok között bocsáthat ki.

A köztársaság elnökét az első választási menetben a nép, a második választási men-etben a nemzetgyűlés és a rendek házá-nak együttes ülése választja.

A hadsereget, az alkotmánytörvényeket és a közigazgatási bíróságot mentesíteni fogják a

politikától. Az új szövetségi tanács 36 rendi és 18 tartományi képviselőből áll. Bécs nem lesz több önálló tartomány, hanem az osztrák államszövetséghez tartozó különleges jogokkal fölrühözött város, Bécs ügyeit a polgármester a jövőben tehát közvetlenül a kormány-nak referálja, a tartományfőnök kiesik.

Az új nemzetgyűlés az eddigi 165 képviselő helyett csak 120 képviselőből áll.

A tartománygyűlések létszámát is csökkentik, A választókerületek száma 60 és 80 között fog mozogni. A választójogi reformtervezetet illetően még nem történt végleges döntés. A rend-őri hatalmat az egész állam területén a kor-mány gyakorolja. Községi őrségek többé nem állhatnak fönn. A sajtójogot és az esküdt-bírásokról szóló törvényt novelláris uton rendezik. Az alkotmányreform biztosítani fogja a teljes munka- és gyülekezési szabad-ságot.

Az alkotmányozó törvények gyors vég-re-hajtása érdekében a Heimwehrnek le kell mondania messzemenő aspirációjáról. A szociáldemokraták tanúsítsanak belátást az alkotmányreformnál, mert demokrácia és diktatura között kell választaniok.

Advertisement for Diana Sósorszesz featuring various illustrations and text: 'A GYERMEK-KORTÓL', 'A KÉSŐ VÉNSÉGIG', 'DIANA SÓSORSZESZ', 'AZ ISKOLAI GYEREKET MEGHŰLÉSTŐL ÓVJA A', 'A LEÁNYFEJ ÉKESSEGE A SZÉP HAJ FEJMOSÓ VIZÉBE DIANA SÓSORSZESZ KELL ETTŐL SZÉP FEHNY KAP A HAJ ÉS ELMULIK A KORPA!', 'A DOIGOZÓ EMBER MUNKA KÉPÉSEGET MEGNOVELI A DIANA SÓSORSZESZ MINT REDŐRSZÖLŐ SZER', 'NAGYAPO PEDIG AZ UNOKÁNKNAK MAGYARÁZZA. EL', 'AZ AGGASTYÁN REUMÁJÁNAK KINJAIT A DIANA SÓSORSZESZ ENYHITI', 'SZELLEMI MUNKÁSOKNAK UDITÓ ES MEGNYUGTATÓ', 'A DIANA SÓSORSZESZ FRISZÍTÓ HATÁSA', 'SPORTOL?', 'A SPORT-EMBER NEM NÉLKÜLÖZHETI', 'DIANA SÓSORSZESZ EDZŐ HATÁSA', 'ÖREG EMBER GYOMRA RITKÁN JÓ: ÉTKEZÉS ELŐTT EGY KOCKA KUKORON PÁR GSEPP DIANAY SÓSORSZESZ POMPAS ÉTVÁGYFERJESZTŐ', 'JÖN AZ ÖREGEDÉS S EZT MINDENKI ERZI. A DIANA-VAL EDZETT TEST KESŐBB FARAD EL ÉS SOKA MEGŐRZI RU-GEKONYOSÁGÁT', 'UTAZÁSRA INDUL? DIANA SÓSORSZESZ VIGYEN NAGYÁVAL', 'DIANA SÓSORSZESZ CSODÁS HATÁSAIT'

Meinl Gyula Rt

„Budapest lehetne a világ első fürdőmetropolisza, ha természeti kincseinek okszerű kihasználásával megalkotná a fürdőkórházat és nem pazarolna el naponta tízezer köbméter kénes hévvizet,“

— mondja Van Bremen, a Reumaeellenes Küzdelem Nemzetközi Ligájának főtitkára Vasárnap megnyílt a balneológiai kongresszus

(A Reggel tudósítójától.) Hónapok óta hatalmas előkészületek folytak Magyarország balneológusai körében, hogy Európa minden részéből Budapestre érkező világhírű orvostudósok számára gazdag anyaggal szolgáljanak abból az alkalomból, hogy két jelentős testület tartja egyszerre Budapestben világkongresszusát: a *Nemzetközi Orvosi Hydroológiai Társaság* és a *Reumaeellenes Küzdelem Nemzetközi Szövetsége*. Vasárnap a kongresszus meg is kezdte tényleges működését. Délután a *Gellért-szállóban* választmányi ülést tartott, este pedig a *Dunapalotában* ismerkedést során meglátogatta a *hivatalos fogadtatás*. A rendkívül érdekes és Budapest fürdőváros jövőjére és idegenforgalmára vitális érdekeket jelentő kongresszus egyes mozzanatairól a következőkben számolunk be:

Már szombattal este és a vasárnapra nap folyamán csoportostul keresték föl a kongresszus irodáját *negyven különböző ország fürdőorvosai*. Világhírű nevek, nyugati és egzotikus államok képviselői, németek, franciák, angolok, olaszok, de akad köztük két ferdeszemű japán és egy kreolbőrű, csillogószemű doktorkisasszony, aki az egyiptomi Heluamból utazott Budapestre. Vannak vagy 250-en, közöttük

170 külföldi.

Noha a választmányi ülés csak este 7 órára van kitűzve, már *1/2 óra*kor együtt ül a delegáció, *Fortescue Fox* elnökölté alatt. *Fortescue Fox Anglia hivatalos képviselője*, a *Hydrologiai Társaság alapítója*, 50-en fölül, előkelő megjelenésű, világos külsejű uriember. Vele van leánya, *Miss Fox*, aki a titkári teendőket együttesen látja el a rendkívül agilis és szinte boszorkányos gyorsasággal tolmácsoló *Miss Thompsonnal*. A kongresszus vezérkari főnöke *Van Bremen főtitkár*, aki *Magyarország igaz barátja* és számos beteget irányított már Budapestre, a következőkben vázolta a budapesti kongresszus célját:

— Minden erőmből azon dolgoztam — kezdte *Van Bremen* —, hogy

Budapest legyen az első igazán alapvető nagygyűlés

Róma, Lyon és London után. Meg voltam ugyanis győződve, hogy *sehol a világon nem lehet oly kedvező körülmények között a mi földadataink és céljaink számára egy centrumot teremteni, mint éppen Budapestben*. Mért!

A helyes ut a reuma leküzdésére egyenesen ide vezet,

ahol *egy többszázéves egyetem, kiváló szakképzett-ségű orvostanok és természetes hévizek* állnának rendelkezésre.

Budapest iskolapédját nyújthatna az egész világnak, ha megalkotná a reumakórházat,

ahová *csak egy sereglenének a legtávolabb külföld beteget és szakképzettséget elnyerni óhajtó orvosai*. Ehelyett azonban azt látom, hogy *noha az önkéremények hatalmas lendületet adhatnának egy ilyen intézmény létesítésével;*

egyedül a Császárfürdőből naponta **10.000 köbméter kénes hévvizet engednek pazarul a Dunába ömleni.**

Pedig a reumakórház költsége visszatérül és megtakarítást nyer azon milliók által, amelyeket most a *külfölte betegsegélyező pénztárak* utján kell kiutalni. Azt hiszem, az önkéreményű fővárosának vezetősége átérzi a világ fürdőszakemberei és orvosai ötnapos látogatásának fontosságát és a jövőben megadja Budapestnek, mint a tudományos balneológia legelhivatottabb centrumának azt a lehetőséget, hogy

ide a reumás betegek nagy tömegei zárandokolhassanak.

Kérdezze meg egyébként elnökünket, vajjon nem osztja-e e tekintetben nézetemet.

Ezzel a kedves, jovialis *Van Bremen* elbűsül és átadja a szót *Mr. Fortescue Fox*-nak:

— Északon az ipari munkásság egészségi helyzete folyvást rosszabbodik. Ezért szükségesé válik a fürdők megismerése és hatásuk ellenőrzése, hogy megállapíthassuk, hogy *korai diágnózisnál hol lehet leggyorsabban és leggyökeletesebben a reumatikus betegségeket gyógyítani*. Öt éves működésük igen értékes eredményekre vezetett és különösen fontos ezek között a fürdőkataszter megalkotása, amely a különböző ásványvizek gyógyhatásait s a fürdők gyógyértékét állapítja meg. Budapest ebben a kataszterben igen előkelő helyen szerepel.

Ha volna kellő berendezése, Anglia és Hollandia mindig el tudná látni beteg-nyaggal.

Dietrich professzor, a német balneológiai társaság elnöke egyike a legtekintélyesebb kongresszusi tagoknak, *heledizben van Budapestben*.

— Mostani összejövetelünk — kezdi — a fürdőügy tudományos és gazdasági problémáival foglalkozik. Németország a téren igen intenzív működést fejt ki, mert rájött, hogy a *reumatikus betegségek miatt a javakörben levő emberek értékes munkacseréjét kénytelen nélkülözni*. Berlinben van a leg több kórháznak reumaszállója, de van egy külön, négyszáz beteget befogadó fürdőkórháza is.

Sajnos, Berlinnek nem adatott meg azok a természetbeni kincsek, mint Budapestnek

és ezért nem véletlen, hogy német ember, *Zimmer docens* volt az, aki tíz évvel ezelőtt rájött a reumának injekciókkal lehető kezelésére.

Zimmer docens különben szintén tagja a kongresszusnak és *filmfővétel keretében mutatja be majd legújabb*, a mirigyekre vonat-

kozó fölfedezését. Nagy érdeklődéssel nézek elébe *bilkei Pap Lajos* előadásának, aki *negyvennyolc súlyos beteget* fog bemutatni.

Közben a társaság átvonul a Dunapalotába, amelynek télikertjében gyönyörűen megterített asztalok mellett, cigánybanda hangjainál, megkezdődik az ismerkedési est, amelyen többek között *Lengyel* államtitkár, báró *Korányi Sándor*, *Dalmady Zoltán*, *Kéty* és az orvostársadalom színe-jáva megjelent. A társaságot *Vámossy Zoltán* egyetemi tanár köszöntötte föl magyar és francia nyelven, amelyre *Feyryroll* francia balneológus válaszolt.

Dr. Várady Miklós

Böss berlini főpolgármester belebukik a Sklarek-botrányba

Berlin, október 13.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A „Montag Morgen” jelentése szerint most már teljesen bizonyos, hogy *Böss berlini főpolgármester belebukik a Sklarek-botrányba*. Már azt is tudni vélik, hogy utódja *Kassel jelenlegi kormányelnöke, Friedensburg dr. lesz*. A porosz kormány a lap szerint már korolyan mérlegeli azt a tervet és a belügyminiszter két-három napon belül dönteni fog.

MINDENÜTT

Filtex

Ház, utcai, estélyi, alkalmi ruhákra, pongyolákra, pizsamákra, fehérneműekre, párnákra, függönyökre, lámpaernyőkre, stb. legalkalmasabb.

Filtex Rt

A Phöbus igazgatóját autoszerencsétlenség érte vasárnap feleségével és sógorával együtt

(A Reggel tudósítójától.) Nádasdy Vilmos, a Phöbus villamosági rt. igazgatója vasárnap délután Vilma királyné-ut 16. szám alatti lakásáról feleségével és sógorával, Moskovits Béla magántisztviselővel autókirándulásra indult. Az autót, amelynek száma 29—740,

Nádasdy nézte.

Budára mentek át s a Hidegkuti-ut 107. számú ház előtt a kocsit nekiment egy fának. A gép erősen megrongálódott s a bentülők

mindhárman megsebesültek, a legsúlyosabban Nádasdy, aki agyrázkódást és zúzódásokat szenvedett.

Nádasdy né szintén súlyosan sebesült, több zúzódással, fivére pedig orrcsonttörést szenvedett. A szerencsétlenséghez azonnal kihívták a mentőket, akik Nádasdyt, feleségét és sógorát — kivásárolták — a Park-szatóriumba szállították. A rendőrség a vizsgálatot megindította.

Báby nyert! ...

Előkelő publikum előtt, előkelő társaságban váratlanul a meglepő Báby nyerte a Lovaregyleti díjat

(A Reggel tudósítójától.) „Igaz, hogy a herceg lemondott?” — ezt kérde az első ember, akibe a turfón belebotolom. Odascalchi hercegné természetesen eszéigában sínes lemondani a Lovaregylet elnökségéről, de nyilván vannak, akiknek fáj, hogy ezen a hívős késő őszi napon is tele vannak a tribünök és a „korzón” hullámszik a tömeg. Európa legszebb löverseny-pályáját a Lovaregyleti díj októberi vasárnapján szokatlanul nagy és exlusiv publikum kereste föl: majdnem tele van a mágnások oldala és a polgári részen is mindenki ott ül a helyén, mintha nem is utoljára futnának a lovaeskák, de szezon kellős közepén volnánk.

A hölgyek természetesen bundában — egy kicsit bundabemutató is ez a nap —, az urak felöltöben, csak az őz Bathgyni Elemér visel magyar zsinórozásu, beélt városi bundát. Hosszu szünet után először van itt újból az öröf, Pallavicini György, — fekete felöltőjében, fekete keménykalapjában, fekete márványarccal ugy jól hátra a széken, merően eltekintve a smaragd gyeplőlött, mint egy középkori condottieri, égő kastélyokkal és fekete fegyverekkel a háta mögött... De ez csak jantáza. A valóság, hogy Chamara's grófné károsu alakja után fordul meg mindenki, — aki Prónay György oldalán sétál föl és alá és hogy az előkelő társaság tiszteletere a Lovaregyleti díjban az ország legelőkelőbb lótarasága indul: a Derby-győztes, a Királydíj-győztes, a St. Leger-győztes, egy társaság, amelyen a díj 45 éves főnállása óta még nem indult. Büszke és Baldoyle, a két favorit, — olyan starok, mint Rabló és Beau-préau, szöbe se jönnek, pedig... pedig Büszke és Baldoyle sem nyertek.

Az első percben Rabló vezet, aki rossz startot vet, sorrend: Rabló, Buzogány, Ibikus, Hitch tréner tréfája talán, hogy az istálló két lova közül nem a favorit Baldoyle fut be győztesként a célhoz, hanem Báby, az ideges, a megbízhatatlan, a szeszélyes és gyönyörű dög, aki már az Erzsébet királyné-díjban is csak fehésszal lett, akkor is egészen váratlanul, második. Az eredményt a turfóhüvén fogadja, Báby győzelme nem népszerű, amilyenre nem, hogy amikor a mázsáloha bevezetik, néhány temperamentumos turfófogató hangos pofujjal ad kifejezést érzelmének.

A nap nagydíjának lefutása után sem változik a kép, a tribünök nem ürülnek ki, mint az ilyenkor rendszer szokásos, sőt: a szomszédos concursórol újabb és újabb publikum érkezik, köztük nagyon sok katonatiszt, akiknek társa-

ságában idegen uniformisok is föltűnnek. Ma odaát is sokan vannak, mert a versenyek először folynak totalizátorral. A Schiffer-istálló hozzátartozói hemzsegnék még elegánsan föl és alá, itt-ott angol és francia beszéd, ha az ember nem tudná, hogy egy szegény ország szegény fővárosában élvezti a turfó nagyvilági örömeit, bátran hihetné, hogy valamely boldog nyugati metropolis löversenyterén ábrándozza végig a délutánokat. Amire annyiszor utaltam már: csak a színésznők hányoznak teljesen, akik pedig Longchampsban, Deauvilleban, Epsomban, Ascotban testületileg ott szoktak lenni mindig, sőt futtatnak is... Mi még, ugylátszik, nem tartunk ott, nálunk a primadonnáknak egyelőre csak az autóra futja, amellyel bizony csak a bejárattig lehet eljutni. Azon túl, odabenn már lovakra is szükség volna...

De talán jövére... (e)

„Ábris rózsája” — filmen

Beszámoló a Royal Apollo legközelebbi ujdonságáról

Most negyedik esztendeje, hogy Anne Nichols „Abbie's Irish Rose” című darabja szakadatlanul megy Newyork egyik legnagyobb színházában. Anne Nichols színpadi sikerét csak Anne Nichols filmsikere szárnyalja túl: a Paramount-studio hangos filmen örökítette meg Ábris és Rosemary szerelmének történetét és ez a szinkronizált, végsévegig zenélő és részben beszélő mozgóképfilm tomboló elismerésben részesült Amerikában. Az „Ábris rózsája” című hangos filmet e héten fogja megismerni a budapesti közönség. Sajátbemutatóját szombaton tartották meg a legkedvezőbb auspiciumok mellett: a filmnek ezen az első és legnehezebb premierjén már forró és bensőséges sikere volt...

Meséjét ugyszólván az egész világ ismeri. A newyorki Eastside egyik kereskedőjének fia és egy kaliforniai ír villatulajdonos leánya — egy vékony fekete ju és egy szőke, kékszemű leány — (két különböző faj, vallás és világ!) egymásba szeretnek és minden akadályt leküzdve, egymáséi lesznek. A történet édesbű, sok kedves, komikus fordulattal, groteszk figurákkal, néhány emberi gesztussal és szívevel; czenfőül, természetesen, happy-ennel... De a

film elképzelhetetlenül többet ad, mint magát a mesét. Mindenekelőtt: kitűnő amerikai színészek játsszák és egészen elsőrendű a kísérőzenéje. A háboruszkodó apák és környezetük: megannyi típus és gondosan megdolgozott karakterfigura. Ábris és Rosemary aranyos fiatalok, a fizényloessztendősök minden vakmerő optimizmusa és két ide szív minden romantikusa ragyog le róluk. Ahogy Rosemary amerikai ápolónődresszében ott járkd a háboruban, a franciaországi amerikai fronton, ahogy ápolja és vigasztalja a katonákat, ahogy táncol és énekel nekik, csakhogy földvilágnak — ezt a szép és csillogó ifjulednyjelenséget hihetetlen közvetlenséggel hozza elénk a hangos film. Rosemary finom és kifejező amerikai návaarcal mintha félméternyre fölünk megjelenne a dobogón és kivételesen lágy és sötétárynyalatu szopránhangon énekelné nekünk legszebb amerikai románcát... Ezáltal hibátlanul működik a Royal-Apollo leadógépe. Itt most nincs hajszalni elérés az intenció és a kivétel között — és az ember az „Ábris rózsája” attrakción fölül elmúlva tapsol a hangos film csodájának.

Ábris és Rosemary története tulajdonképpen irányvígjáték drámai helyzetekkel, amely a faji és vallási összeütközések fölé kibékítően emeli a problémátlan szeretetet. Anne Nichols, a fizta yankee-szármasú írónő, hónapokra elment Newyork keleti városrészébe, a zsidó negyedbe, hogy ott embereket, szokásokat, milóket, külsőségeket és lényegeket megismerjen. Rosemary, „az ír fehér része” otthonát nem kellett külön tanulmányoznia, az nagyjában azonos az ő saját házával... Ebből a kettős atmoszférából vezette le azt az emberi tanulást, hogy a szerető többre viszi, mint a gyűlölet. Okos és pártatlan szemmel nézi a viszálykodást s a formák szerint való megkülönböztetéseket. Ő egyet vall ekközben, mint író: mindanyjan egyformák vagyunk, egyformák a szeretetben és egyformák a halálban — és egy költelességünk van, az hogy jól legyünk. Ezzel a hitvallással nem a faji törelemnek emei elsősorban propagandát, hanem az amerikai liberalizmusnak és annak a magas Szabadság-szobornak, amely szimbolikusan védi Newyork kikötőjét...

A Paramount finom és művészi munkát végzett amikor ezt a hangosfilmet megalkotta. A film rendezője, a kitűnő Fleming újabb érdemeit szeretett szemünkben. A zenekíséret — amint már említettem, — erősen fokozza a film szuggesztív varázsát, az énekekkel nagy hatást érnek el; így egyenesen megrázó a zsidó halottas ének, a hiszgdal... Sikklyó Iván magyar feliratai jól drámai erővel, hol humorral, de mindig stilszerűen kiérdeknek a játékba. És még egy tényező érdemli itt a tapsot: a genic, amely a hangos-film értékes ajándékát az emberiség számára föltalalta. d.

Hazai gyártmányú tűzmentes
könyv- és kartotékszekrények
híradási
Greinitz-Pirkner RT
V. ker., Nádor-utca 11. — Telefon: Ant. 143-22

Szenzációs tartalommal
kedden korán reggel
jelenik meg a

Pesti Futár
október 15-iki száma

Legnagyobb nyeresemény
szoroncés esetben

500.000

Jutalom és
16nyeresemények:

300.000
200.000
100.000
pengő készpénz

Nyeresemények:

100.000
75.000
50.000
25.000
15.000
10.000
8.000
5.000
4.000
2.000
1.000

84.000
sorsjegy

42.000
nyeresemény

Minden második sorsjegy nyer!

XXIII. Magy. Kir. Osztályosorsjáték
huzása már jövő héten, 26-án kezdődik

Az I. osztályú sorsjegyek hivatalos ára

Nyolcad **3** pengő

Negyed **6** pengő

Pól **12** pengő

Hegyes **24** pengő

Több mint tizenötezeren vettek részt a szocialisták vasárnapi népgyűlésén, amely után a szervezett munkásság rendben széteszlott, egy csoport ifjúmunkás azonban izgalmas tüntetést rendezett a Rákóczi-úton

Tizenhat tüntetőt állított elő a rendőrség, egy fiatalembert és egy leányt őrizetbe vettek

A gyűlés Garamit ünnepelte s a szocialista képviselők a polgárságot együttműködésre szólították föl

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délelőtt tíz óra tájban szokatlanul nagyszámú munkástömegek gyülekeztek a Tattersall tágas udvarán és hatalmas csarnokában, ahová a szocialista demokráta párt nagy népgyűlést hívott egybe. A kapuban ez a fölírás fogadta az érkezőket: „Hazalérést az emigrációnak! Szabadságot a politikai elítélteknek!” A gyűlészők láthatóan ünnepélyes hangulata pedig

a hazatérő Garami ünneplését

jelentette; a tömeg remélte, hogy Garami Ernő ezen a gyűlésen már meg is fog jelenni. Ennek tulajdonítható, hogy a népgyűlés egy nagy munkásünnepély képét mutatta; ünneplőruhás munkások tízezrei vonultak föl, csakhamar megtelt a hatalmas csarnok és az udvart is megtöltötték a kintrekedtek. Mintegy

tizenöt-huszezer ember jelent meg,

amire már évek sora óta nem volt példa. A rendet a nagy tömegben külön borsapós rendezők tartották fenn. Rendkívüli készültséggel vonult föl a rendőrség is, már a főbb utvonalakon is gyalogos és kerékpáros járőrök cirkáltak, a Baross-téren és a Tattersall udvarán számos rendőrszakasz és lovasrendőrszakasz helyezkedett el, a teremben is egy rendőrszakasz és több detektívescsoport foglalt helyet, a VII. és VIII. kerületi kapitányságon, valamint a főkapitányságon teljes készültséggel várták a gyűlés lefolyását. A tömeg azonban láthatóan nyugodtan viselkedett. Hamarosan megtudták, hogy Garamiék a gyűlésen még nem jelennek meg. Így a népgyűlés Garami nélkül, de Garami ünneplése jegyében folyt le.

— Mindenekelőtt egy hírről kell megemlékeznem, amely ma jelent meg a sajtóban — kezdte beszédét Farkas István. — Mi követeltük és követeljük továbbra is az emigráció likvidálását. Egy lépés már történt ezen a téren.

— Paktum! — hangzott egy éles közbekiláltás, amire a tömeg fölzugott, a morajlás elnyomta a közbekiláltót.

— És a magyar munkásmozgalomnak három kiváló egyénisége — folytatta Farkas —, Garami, Buchinger és Weltner szabaddá lett. (A gyűlés e szavaknál tomboló éljenzésben tört ki.) A többiek ugyeban a pertörést épp úgy követeljük, mint ezeket.

Három érdemes elvtársunk teljesen függetlenül, minden paktum nélkül, azzal a meggyőződéssel fog résztvenni a mozgalomban, amellyel évtizedeken át résztvett.

Javasolom, hogy a népgyűlés üdvözlje őket és reméljük, hogy rövid idő múlva itt lesznek és

a magyar munkásmozgalomban elfoglalhatják helyüket, amely megilleti őket.

Szünni nem akaró éljenzés fogadta e szavakat, amire Farkas a javaslatot elfogadottnak jelentette ki. Eközben, s már Farkas beszéde elején is meglehetősen idegességet keltett, hogy a csarnok több helyén egyes fölkiáltások hangzottak: „Eljen Károlyi Mihály!” „Eljen a magyarországi köztársaság!” — amire a gyűlés közönsége türelmetlenül kiáltozni kezdett, hogy

az azsán provokátorokat távolítsák el, dobják ki.

Ezt a fölzúdulást újabb láрма követte, a zsúfolt tömegben egyes helyeken taktusra kezdtek kiabálni: „Mun-kát, ke-nye-ret!” s már látszott, hogy

nyilván megszervezett kisebb csoportok vegyültek el a munkásság közé s igyekeznek a gyűlés rendjét megzavarni.

Többeket maga a munkásság távolított el a tömegből, de még később is többször fölhangzottak az uszító közbekiláltások és sipolások, amiket azonban minden alkalommal gyorsan elnyomott a tömeg egyhangú fölzúdulása.

Farkas István

beszéde további során a politikai helyzettel foglalkozott.

A polgárságnak és a munkásságak állást kell

foglalnia és ezzel figyelmeztetnie kell az illetékeseket, hogy Magyarországon le kell következtetnie a kormányváltásnak,

likvidálni kell az ellenforradalom kormányzati rendszerét és föl kell építeni a demokratikus Magyarországot berendezkedését.

Peyer Károly

beszélt ezután.

— Három nappal ezelőtt — mondotta — résztvett a bécsi szocialista munkásság egyik ülésén, amelyen angol, svéd, francia, német szónokok szerepeltek s mint idegen ország polgárai, szabadon beszélhettek az idegen országban, anélkül, hogy ostromállapotba helyezték volna a fel városát. Nabunk minden maradt a polgárban.

Egyes polgári politikusok, akik látták a vidék nyomorát, az utóbbi hónapokban már szintén hangoztatták, hogy szükséges a politikai változás.

Legfelsőbb helyről is elhangzott, hogy a munkásság ne különböztse el magát. Mi azt látjuk, hogy bennünket rekesztenek ki. Elhangzott az is megint, hogy süttébeagrast nem lehet megkököztetni. De mit ér ezzel szemben az a gazdasági politika, amely semmi eredményt nem tudott fölmutatni. Az ország nyugói a vámkokat és az adókat, a helyzetet a zálogházak forgalma mutatja. A fizetési képességek és esodők száma megkészsereződött. 1913-ban 526 lovat vágtak le a vágóhídon, az idén 13.000-et. Tízévi reakciós kormányzásnak ez az eredménye. Ma már

nemesak a munkás, hanem a középosztály, a kereskedő, a kisiparos is a nyomor útján van.

Ilyen körülmények között vetik föl a békerrevizió kérdését és a munkásokhoz fordulnak.

A polgárság tétlenül és szervezetlenül áll most is a válságban, tétlenül nézi az eseményeket, szalad a váltól után, lehuza a rollót és heugrik a Dunába, csak arra nem gondol, hogy ezt a rendszert megváltoztassa.

Pedig csak ez a szervezetlenség teszi lehetővé, hogy ezt a mai rendszert még fent tudják tartani. Mi

fölajánlottuk — ugymond — a polgárság vezetőinek, hogy fogjunk össze, segítsünk az országon.

Ha nincs szükség ránk, csináljunk külön, de csináljunk valamit, mert tovább így nem lehet. Mi folytatjuk a harcot, amelynek első föltétele az általános, tiltos választójog.

A zugó éljenzéssel fogadott beszéd után

Propper Sándor

beszélt.

— A belügyminiszter urat is — mondotta — ki kell rázni egy kicsit a naivitásából. A rendőrhatalóság képviselője, Gáger rendőrtanácsos e szavaknál

figyelmeztette a szónokot, hogy tartózkodjék az ilyen kifejezésektől, amire óriási vihar tört ki.

Propper megjegyezte, hogy csak kritikát gyakorolt

Nem vagyunk megelégedve a mintarajzpályázatunkra beérkezett pályamunkákkal

A kiváló magyar tehetségek nagy számára tekintettel azt vártuk, hogy pályázati feltételeinknek megfelelő, használható tervezeteket fogunk kapni. Az a kivánságunk, hogy hazánkban és messze földön jól bevezetett Parisetteünkhöz és többi Goldberger-Beméret cikkeinkhez lehetőleg magyar művészek és iparművészek tervezte mintákat használhassunk fel. E célból elhatároztuk, hogy a díjakat megduplázzuk és az 1929. szeptember 22-iki napilapokban hirdetett díjak helyett a következőket tűzzük ki:

I. díj P 1000.—	III. díj P 500.—
II. » » 600.—	IV. » » 400.—
V. díj P 200.—	

Magyar Művészek, vegyetek részt a fenti pályázaton és siessetek segítségére a magyar iparnak, hogy magyar gyártmányait magyar mintákkal diszitve hozhassa forgalomba.

MAGYAR MŰVÉSZEK ELŐRE!

s erre a tömeg újból viharosan tiltakozott a rendőri beavatkozás miatt. Majd áttér arra, hogy MacDonaldokat reklamálnak a magyar munkásságtól, ezzel szemben — mondja — a magyar munkásság is reklamálja az angol politikai tisztességét, a választójogot és az angol parlamentarizmust. Adják ide mindezeket, Magyarország is ki fogja termelni a MacDonaldokat. Most arról beszélt hogy a miniszterelnök törvényivel és rendeleteivel folyton szűkíti a jogokat; amire a rendőrtanácsos ismétellen figyelemre méltóan szólt közbe s erre

újból kitért a vihar.

Ezekre a tényekre való rámutatással — folytatta Propper — az a főkérvésünk, hogy az országot megmentsük a katasztrófától. Lezártnak kell tekinteni azt a korszakot s

ha nem adnak módot, hogy a dolgozó nép parlamentáris uton jusson lohalhoz, akkor nem lehet elhárítani, jönni fog az utca ereje.

Azok, akik eddig is provokatív közbekiallításokkal igyekeztek zavarni a gyűlést, most röpcédulókat kezdtek szétszórni és taktusira kiabáltak: „Ki az utcára!” A gyűlés óriási tömege lehurrogta őket. Farkas István lépett a pódiumra és energikusan intette a gyűlés résztvevőit, hogy nyugodtan távozzanak és

ne engedjenek semmiféle provokációnak,

emellyel bizonyos emberek diszkreditálni akarják a gyűlést méltóságát. A roppant tömeg erre megmozdult és nyugodtan és rendezetten öntötte a kijárat felé a rádióhangverseny hangját mellett, amelyeket az udvaron a Standard-Tungsram óriási hangszóró töléseirei továbbítottak, mint előzően a gyűlésen elhangzott beszédeket is. Az utcán a nagyszámú rendőri készület, gyalogos- és lovasrendőrök számos csoportja irányította az elvonulást. A Baross-téren a rendőrség szétoszlására szólította föl a tömeget és a gyűlés huszszernyi résztvevőjének legnagyobb része minden incidens nélkül szét is oszlott, csak egy 50-60 főnyi csoport nyomult be a Rákóczi-utrá, folytonos kiáltással. Ezek

fiatal suhancok, Vági-féle ifjúmunkások voltak, ugyanazok, akiket a gyűléstől a munkésok mint agent provokátoroktól már kidobáltak.

Ez különben azzal is rögtön nyilvánvalóvá lett, hogy noha a rendőrség csak úgy engedélyezte a népgyűlést, hogy utána sem fölvonulni, sem fölírások táblákat az utcán vinni nem szabad, ezek a suhancok a Baross-téren olyan vadakra ülésezték szétoszlókat bontottak ki, amelyek a gyűlésen nem is voltak láthatók, így

egyik fölírásuk ez volt: „Le az emigráció árulóival! Le Garamiékka!”

Ezzel a fölírással indultak a Rákóczi-utrá, amely merőben ellenkezett a gyűlés nagy tömegének hangulatával és véleményével s amelyet csak akkor mertek kibontani, amikor a gyűlés közönsége már eloszlott. Egy másik vázontáblán ez volt a fölírás: „Építeni akarunk, munkát akarunk, államségélyt a munkanélkülieknek.” A rendőrség fölcsúztatására a Baross-téren visszagöngyölték a fölírásokat, de a Rákóczi-uton újból kibontották.

E suhancok tüntetése izgalmas utcai incidenssé fajult.

Ideges nyugtalanság futott végig a Rákóczi-után, a mellékutcákban is lovasrendőrök vonultak föl, a forgalom megakadt és a vasárnapi járókelők igyekeztek a kapuk alá menekülni.

Az Aggteleki-utcánál a lovasrendőrség a tüntető csoportot szétválasztotta, azonban a tüntelők most már szinte egyenként és kettes-hármas csoportokban vették ki a járókelők közé és kiabálásaikkal egyszerre izgalmas zűrzavart idéztek elő egész a Nemzeti Színház környékéig. A déli órák nagy forgalmában a

rendőrségnek elég nehéz munkát adtak ezek a tüntelők, hogy megtisztítsák tőlük az utcát. A rendőrség láthatóan kiméletesen akart föl-

lépni, de miután a rendőrök is szidalmazták s közel is dobálták és az Internacionálét kezdtek énekelni, a rendőröknek

többször kardot kellett rántaniok s mintegy háromnegyed óra hosszág tartott a körut környékén a lovasrendőrök ide-odavágatása, miközben tizenhat tüntetőt előállítottak.

A rend helyreállításra Máthé Sándor rendőrkapitány, Mihályi Lajos főfelügyelő és Bacsuta lovasrendőrfelügyelő intézkedése és vezetése mellett történt.

A VII. kerületi kapitányságra a következő tüntetőket állították elő: Sánta János 22 éves kalapos, Utász-utca 3., Hegedűs László 19 éves magántisztviselő, Király-utca 24., Stern László 21 éves hivatalnok, Pallay Ede-utca 51., Maritsz Ödön pinész, Nefelejts-utca 27., Wildanger Antal 23 éves, Izabella-tér 25., Hülyg János 20 éves aznatos, Izabella-tér 5., Kerekyárvó Imre 19 éves cipész, Cserhát-utca 23., Farjas Mihály 32 éves timáreszéd, Reisz Pál 24 éves szabóság, Ac: Sándor 25 éves kőműves és Schuller Gyula 24 éves villanyszerelő, Üllői-ut 30., akiket leigazoltattak és a kihágási eljárást megindították ellenük.

Két tüntetőt őrizetbe vettek, és pedig Ruzics László 23 éves szabóság, aki ellen hatóság közeg elleni erőszak címen indították meg az eljárást, továbbá őrizetbe vették Nagy Etel tanulócsónyt, aki a Lehel-utca 6. szám alatt

lakik s akinek ügyében a tüntetésen tanusított föl-tűnően igazolt viselkedése miatt külön nyomozást indítottak.

A rendőrség a tüntetésről a következő hivatalos jelentést

adta ki: A Magyarországi Szociáldemokrata Párt vasárnap délelőtt 11 órák or a Tattersallban nyilvános népgyűlést tartott. A gyűlés rendezője Joly le. Annak befejezése után a gyűlésről elvonulók a Ke-repesi-utca s Hav. vasutállomásnál kibontott vázontáblákkal tüntetésre készültek, de rendőri intézkedésre a plakátokat bevonat. Utóbb a tömeg a Rákóczi-ut és a Szépvetség-utca sarkán újból gyű-lekezett, az Internacionálét énekelte s az újból ki-bontott vázontáblákkal tüntetett. A kirendelt rendőrök sereglette, kövekkel dobálta s a plakát-rudakkal megtámadta. A kirendelt rendőri készület a tömeget szétjel osztalta. A tömegből 16 egyén a VII. kerületi kapitányságra előállított. Az elő-állítottak ellen kihágási, egy esetben bümvádi el-járás indult.

Hanns Kempinsky, a berlini „Kávéskirály,”

akinek ötemeletes étterempalotájában rendőr irányítja a forgalmat,

Pestre jött magyar borokat vásárolni

(A Reggel tudósítójától.) Az előkelő körüli étteremben három ur kíséretében — akik az állami borpinceszegzadás vezetőiberei — meg-jelent Hanns Kempinsky, a berlini Cafe Vaterland tulajdonosa, vagy ahogyan Németországban nevezik: a Kávéskirály. Azért jött Buda-pestre, mert

nagyobb mennyiségű magyar bort akar exportálni Németországba.

Hanns Kempinsky negyven év körüli, halk-szavú ember, akat a szakmája nem érdemtele-nül tisztelt meg a Kávéskirály elnevezéssel. Németországban több évszázadra visszanyúló

vendéglősdinasztia sarja, aki a hatalmas esá-ládi vagyont továbbnövelte és ma Németország igen gazdag emberei közé tartozik. Két hatal-mas üzemet vezet Berlinben Kempinsky: a Cafe Vaterlandot — amely a világ egyik leghalt-masabb kávéháza —, ezenkívül egy ötemeletes étterempalotát a Friedrichstrasse sarkán. A német szemlehez híven, amely szereti a monu-mentálitást, teremtette meg a Cafe Vaterlandot. Ebben

a kávéházban 10.000 embernek tudnak teríteni.

Minden nemzetnek meg van itt a szobája, stil-szerű butorokkal, speciális ételekkel, italokkal. Az üzem hatalmas méreteinél és forgalmát leg-jobbban jellemzi, hogy szombati napon a Cafe Vaterland ruházatának bevétele 10.000 márká.

Az átlagos napi forgalom Kempinsky két üzemében 80—100.000 márká.

Két üzemében összesen 1000 pinész szolgál föl. A Cafe Vaterlandban forgalmi rendőr az uba-igazításokat a közönségnek.

Petrovich Szeptiszláv és Dekobra vasárnapi párbaj-hire a bécsi töltőtoll-király legújabb trükkje

Vasárnap kalandos eseményről adott hírt több lap soproni tudósítója. Az esemény maga sem volt mindennapi, de egyenesen szenzációssá vált a szereplő személyek révén. A jelentések úgy szóltak, hogy a soproni-kőhidai fegyház mellett eiterülő erdőszégen

átlótt karral találta Petrovich Szeptiszlávot.

az idegenbe szakadt híres magyar filmszínész. A bevezület, aki eleinte nem akarta magát megnevezni, bevitték a soproni rendőrségre, ahol fölfelette kiletét és előadta, hogy a Sem-meringről jött át autón a határszelen fekvő erdőszégen, ahol

pisztolypárbajt vívott Maurice Dekobrával.

Kétszer löttek egymásra, ő a második lövés-nél megsebesült, Dekobra pedig a készenlétben tartott autóján visszament Ausztriába.

Eddig szólt a soproni tudósítás, amelyhez a lapok hozzáfűzték, hogy a jelentés valóságát nem állott módjában ellenőrizni.

Függetlenül ettől a kételkedéstől, a híradás oly szenzációsnak látszott, hogy megbiztuk soproni tudósítónkat a rejtélyes eset földerítésével. Soproni tudósítónk jelentése és buda-pest—bécsi nyomozásunk eredménye, hogy a Petrovich—Dekobra-párbaj: mese és semmi más élt nem szolgál, mint hogy egy kitűnően fölépített reklámhadjárat első etapja legyen. A reklámhadjárat

a bécsi töltőtoll-király műve,

akinek hasonló reklámtrükkjeiről már gyak-ran írtak a lapok. Most van Bécsben a pre-mierje Petrovich Szeptiszláv „Quartier Latin” című filmjének, amelynek szövegírója Maurice Dekobra volt. A film nagy sikerébe és a két név világhírre akarta bekapcsolni a maga

reklámját a töltőtoll-király, aki vasárnap azt a tudósítást adta le telefonon a pesti lapoknak, hogy egy Petrovich, mint Dekobra egy-egy levelet hagytak hátra az erdőszégen és a le-vél mellett egy töltőtoll hevert, a bécsi töltőtoll-király gyártmányára. (A toll márkáját már csak azért sem jelöljük itt meg, nehogy ez-által a ruvasz gyáros így elérje reklámcélt.) Az új tudósításnak már senki sem adott hitelt, miután közben Sopronból meg is érkezett a hí-teles tudósítás, hogy

az egész párbajhistória kohlmány.

A dologban a legérdekesebb, hogy a töltőtoll-király precíz technikával dolgozott, tudta a soproni lap tudósítóját nevé, akinek a nevében a pesti lapokat Sopronból fölhitte. Sőt, itt sem állt meg, hanem a soproni rendőrség nevében leadta a hírt a budapesti rendőrség sajtó-osztályának is, amelynek vezetője azonban óvatoss volt és azonnal „visszakérdezte” Sop-ron, ahol természetesen, nem tudtak sem-miről.

A vasárnap reggeli bécsi lapok is megemlé-keznek a Petrovich-féle párbajról és ezek sem tudtak arról, hogy a „Quartier Latin” sikerébe kapcsolódó reklámról van szó.

**JÓ BUNDA
SZÉP BUNDA:**

PERL BUNDA

V. LIPÓT-KÖRUT II. TELEFON: 105-43

Régi, bevált szabóüzletem kis rezsivel a legkitűnőbb munkásokkal dolgozik!

Előnyös angol szövetbevá-sárlásaim lehetővé teszik raglánok, átmeneti és télikabátok készen vagy mértékutáni olcsó eladását,

WIDDER férfisabó
VI, Városház-u. 20. Tel.: Aut. 888-02

Ui Bösendorfer

zongorát többéves részletre csak a ki-zárólagos képviselőnél vehet. Más oldal-ról kinált zongorák legfeljebb külsőleg vannak helyreállítva, azonban — laikusnak észrevehetően — hibákat és kop-pásokat rejtgethetnek. Bösendorfer-zongorák kizárólagos elárúsítója a kö-zel százeves

Chmel zongoraterem
V, Dorottya-utca 7. Telefon: Automata 811-36

KÖNIG JÓZSEF
KALAPGYÁR JÓZSEF-KÖRUT 23

NŐI KALAPOK
őrlési választékban. — Olcsó árak!

Fedák Sári sofförje vasárnap délután Pestszentlőrincről jövet halálragázolt egy embert az Üllői-uton

(A Reggel tudósítójától.) Fedák Sári, aki néhány hónap óta tudvalevően pestszentlőrinc villájában lakik, Bp. 28-808. számú fekete Minerva-koosiján vasárnap délután Budapestről, ahol a Városi Színházban egész délelőtt próbált, hazahajtatott Pestszentlőrincre. A koesi sofförjének, Papp Albertnek megérkezése után azt az utasítást adta, hogy *hajtson vissza Budapestre s menjen be a kocsival a garázsba.* A sofför vissza is indult Budapest felé, ahol az Üllői-uton két ember jött az uttesten összefogózkodva az autóval szemben. A sofför a késő délután sötétjében, abban a hitben, hogy a két ember, akiknek a közeledő autót látniuk kellett, ugyanis kikerül, amikor közelükbe érkezett, nem fékezett azonnal s

az egyik embert elgázolta. A sofför az autót azonnal leállította s a vérezve elterülő ember segítségére sietett, majd az örszemes rendőr segítségével értesítette a mentőket, akik csakhamar ki is érkeztek s a sebesültet a Szent István-kórházba szállították. A soffört előállították a rendőrségre, ahol azt vallotta, hogy amikor az autó felé összefogózkodva közeledő két embert megpillantotta, azonnal fékezett s már abban a hiszemben volt, hogy kikerülheti őket, miután mind a ketten kitértek előle a járda felé. Utolsó

pillanatban azonban az egyik, szerinte teljesen érthetetlen okból,

ujból visszalépett az uttestre, úgy, hogy a gázolást már nem tudta az azonnali újbóli fékezéssel sem megakadályozni.

A rendőrségen kihallgatták az épen maradt embert is, aki azonban nem tudott fölvilágosítást adni a szerencsétlenség lefolyásának mikéntjéről, arra azonban emlékszik, hogy társa, Székely Lajos, 39 éves, nős napszámos, akivel addig összefogózkodva haladt, hirtelen elmaradt mögötte. Bár a rendőrségen a sofför vallomását fogadták el valónak, minthogy a Szent István-kórházból azt a fölvilágosítást kapták, hogy

a szerencsétlenség áldozatának állapota reménytelen, Papp Albert soffört őrizetbe vették.

Fedák Sári vasárnap az esti órákban értesült a szerencsétlenségről, s telefonon azonnal érdeklődött úgy az áldozat állapotáról, mint a sofför sorsa iránt. Az összeütközés olyan heves volt, hogy nemcsak a koesi lámpája törött le, de a koesi hűtője, sőt féklámpája is elgörbült. A sofför kihallgatását a főkapitányság központi ügyeletén vasárnap az esti órákban megkezdték, ma folytatják, további sorsa fölött a mai kihallgatások után fognak dönteni.

A Reggel tehát szükségesnek tartotta, hogy e hírekről megkérdezze

Seitovszky belügyminisztert.

aki mindenekelőtt a kormány teljes bizalmát élvező főpolgármester távozási szándékát cáfolta meg, majd így folytatta:

— A közgyűlés fölösztatásának tervével nem foglalkozom.

A fölösztatás attól függ, hogy a törvényhatóság hogyan viselkedik, én azonban föl sem tételzem a közgyűlésről, hogy akár a törvényekkel jusson ellenkezésbe, akár munkaképtelenné tegye magát, vagyis okot adjon a fölösztatásra.

Arra a kérdésre, hogy a fővárosi javaslat ügyében megkezdett tanácskozások e héten befejeződnek-e, a belügyminiszter így válaszolt:

— Nem győzöm eléggé hangsúlyozni, hogy itt nem javaslatról, hanem eladói tervszóról van szó, amely módosításokon mehet keresztül. Hetfőn a kereszténypárt, kedden a demokratikus ellenzék, szerdán pedig a szociáldemokrata párt tagjainak előterjesztését hallgatom meg, de szó lehet még majd arról is, hogy megvitatom a pártokkal a tervezet adminisztrációs részét is, ami azonban már nem tekinthető politikumnak. A tanácskozások befejezése után

mérlegelni fogom az anketék anyagát és ennek alapján hozzáfogok a javaslat megszövegezéséhez.

A végleges javaslatot azután megküldöm a kormány tagjainak és a minisztertanács állásfoglalásra, valamint a kormányzó ur hozzáfoglalásának megszerzése után a parlament elé terjesztem.

Végül megkérdeztük, hogy az albérlőszakasz, valamint a tervezet többi szerelmes rendelkezése benmarad-e a javaslatban.

— Az albérlőszakaszt — mondotta erre a belügyminiszter —

csak eszköznek tekintem azon cél biztosítására, hogy az ugynevezett lumpenproletáriátus ki-maradjon a közgyűlésből.

Ezt az elemet mindenkor ki kell a törvényhatóságból küszöbölni, ami, azt hiszem, nem ellenkezhetik a szociáldemokrata párt intencióival sem. Az albérlőszakasz ennek a célnak az eszköze.

ha tehát valaki jobb eszközt tud ajánlani, hajlandó vagyok az albérlőszakasz eljétesére.

Scitovszky belügyminiszter nyilatkozik Ripka főpolgármester pozíciójáról, a közgyűlés fölösztatásának lehetőségéről és a „lumpenproletariátus” kirekesztéséről

(A Reggel tudósítójától.) A főváros jövője szempontjából döntő fontosságú lesz a most következő hét, amelyen elől a belügyminiszter fővárosi javaslattervezetének sorsa. Va-

sárnap az a hír terjedt el, hogy a tervezettel szemben megindult általános offenzívának messzemenő következményei lesznek.

UJRA MEGJELENIK AZ ATHENAEUM KÖNYVTÁR

ÁRA EGÉSZVÁSZONKÖTÉSBE
2.40 P

REMEK ÚJ SZOROZAT
LEGOLCSÓBB LEGJOBB LEGSZEBB
ÁRBAN TARTALOMMAL KIÁLLÍTÁSBAN

ÁRA KARTONÁLVA
1.60 P

OLCSÓVÁTETTŰKÖNYVET

Az élő magyar irodalom s a modern világirodalom legszebb alkotásai, kivétel nélkül új regények első magyar kiadásában, a legjobb famentes fehér papíron, valódi angol egészvászorkötésben vagy díszesen kartonálva.

INGYEN KAPJA

meg minden előfizető az ATHENAEUM ALMANACHJA 1930K évi pompás kötetét az ATHENAEUM KÖNYVTÁR alakjában

30 MAGYAR ÍRÓ 30 LEG-ÚJABB ALKOTÁSÁVAL !

FIGYELJEN IDE!

RENDKÍVÜLI KEDVEZMÉNY!

HA ELŐFIZET A 12 KÖTETRE AKKOR

egészvászorkötésben nem 2.40, kartonálva nem 1.60, hanem

1.80 P 1.20 P

csak az ATHENAEUM KÖNYVTÁR minden egyes kötete. KÖTETENKÉNT 280-360 OLDAL TERJEDELEMBEN

AZ ELSŐ TIZENKÉT KÖTET:

1. MÓRICZ ZSIGMOND: Forró mezők
2. UNDSZET SIGRID: Tavasz
3. KATAJEV VALENTIN: A sikkasztók
4. HELTAI JENŐ: Álmodó háza
5. MAUGHAM SOMERSET: Az ördög sarkantyúja
6. PRÉVOST MARCEL: A meghódíthatatlan
7. KRÜDY GYULA: Boldogult úrfikorom
8. SMELJOV IVÁN: A pincér
9. ANDERSON SHERWOOD: Tar
10. BIBÓ LAJOS: Kétlelkű szerelem
11. BOJER JOHAN: A nagy éhség
12. BOURGET PAUL: A lelkiismeret

VÁGJA LE, TÖLTSE KI ÉS KÜLDJE BE HOZZÁNK EZT A SZELVÉNYT!

Az Athenaeum könyvkiadóhivatalának Budapest, Erzsébet körút 7.

Ezennel előfizetek az Athenaeum Könyvtár új sorozatára 12 kötetben egészvászorkötésben kötetenként P 2.40 helyett ..... P 1.80 fűzve kötetenként ..... P 1.60 helyett ..... P 1.20 előfizetési áron.

Az előfizetési díjat kötetenként előre beküldöm, illetve kézbesítéskor fizetem. Kérem a köteteket havonként utányét mellett megküldeni. A pénz előzetes beküldése esetén a kiadóállalat a könyveket bérmentve, utányvétel esetén a megrendelő költségére küldi. (A nem kívánt törölendő.)

Név: .....

Foglalkozás: .....

Lakcím: .....

Művészfejek

Iványi Grünwald Béla

A feje: egy diplomatáé, vagy — egy alföldi juhászé. A nézése: mint a bársony. Simogat. Az arcát vörösrre csókolta a lellei naptüz, most még zuzmarásabb rajta a hófehér bajusz. (Míntha odaragasztotta volna.) A fejét is ez a frissen hullott zuzmára borítja, ezt lágyan féloldalra simítja. Szemeiben, mint egy fészeken, esőndösen szemlélődik a nyugalom. Ha beszél: szvai lombozatában somogyi szellők fujdogálnak.

A Reggel számára rajzolta:

Iványi Grünwald Béla

Szüloházaja, álma, ősrégi nyári sátra: Somogy.

Az elsőik közül való, akik az újjáéledt magyar pictura életében vezetésre kerültek. Együtt indul Hollósyval Münchenből, mintegy negyven tanítványával, hogy letlepedjék Magyarországra, első elgondolás szerint valahová a Balaton mellé. „Budapestre épp a millenáris kiállítás megnyitására érkezünk — írja. — Itt minden ragyogott, minden ünnep volt. Az Abbázia-kövekhözba alig mertünk beülni; ott, ahol mindenki ünneplő ruháját vette magára, az a harminc-nyolcvan festőtanítvány mestereikkel együtt olyan siralmas kopottan nézett ki.” Réti hívására aztán Nagybányára indulnak, ott meglepednek és megalakítják a történelmivé lett nagybányai festőkölöníát. „Nagybánya gyönyörű erdei és ege egy leköltöttek — írja ebből az időből — hogy bár még egy-kétszer visszatértem Münchenbe, Nagybányán telepedtem meg, megmósültem és most már boldog apa és nagybányai polgár vagyok...”

Huszonhárom esztendeje, hogy ezek a följegyzések papírra kerültek. Akkor még barna hajfürtök lógtak a nagybányai polgár homlokába... De már túl a „Tavaszi kirándulás” döntő sikerén, amelynek meleg pocsisében a megöregedett Nagybánya ma is töretlen-ifjann s el nem hervadt bájjaiban él.

Régebbi képeiben, a téma vezette esetjét, ma: a szín. Novellisztikus képelmélete az akkori időnek megfelelően irodalmi területekre sodorta picturáját s Ferenczy hatástanak nem kis része volt benne, hogy attól később mindjobbann a tiszta festésiség utjára tért. Népszínműzü zsánerjelenetét szöles előadású ké-

pek követik, amelyekben mind elvonatkoztatottabb alakban él a látott természet s mind szembeszökőbb tulsulyban a dekoratív festőszemlélet. Csak a kifejezés eszközei változtak. Az, ami a korai Nagybányai illusztráló modorában s még korábban: Bastien Lepage szellemében izgatta képzeletét: a szín nyelvében éléd föl képeiben, amelyek többé nem elbeszélő tartalmúságukkal, de bensőségük eleven intenzitásával hatnak. Mesteri rajztudása képeinek föl-építésében itt is szabadon érvényesül, anélkül, hogy az esetének bátor szárnyalását zavaró mellézközrejjel kísértene.

Minden képében egy európai kulturál meg-hintett magyar temperamentum lüktet, vála-hogy úgy, mint Hubay hágedűjén a paraszt-szájon született népdal... *

Nagybányán tizenkét esztendeig fest, tanít. Onnan Kada polgármester Kecskemétre szö-ltja: a kecskeméti művésztelep vezetését veszi át. Kecskeméti polgár lesz... Nyolc évet tölt ott. Szüntelen dolgozik; fest, korigál, adminisztrál, tanít. Új és új stílus mindig egyéni veretű s picturájának tengelye változatlanul a természetből kiinduló színromantika marad. Nemzedékek serdülnek kezei alatt, művészek, akiket szétszór később a megmésimított 914-es vihar... A kecskeméti polgár, akkor már ősz hajfürtjeivel, egyedül marad... Nem sokáig. Ó sem bírja tovább, összepakkolja családját, festézszerzőmait, álmait. Kezdehet mindent előlről. Pestre jön. Lakása nincs, műterme nincs. Albérlő lesz.

Iványi Grünwald Béla pesti polgár lesz... *

Ma: vázlatpapirosával szalad a somogyi esorda után. A somogyiak ismerik már, de a tájékozatlanja megröszdölja: ilyen öreg ur, oszt milyen játékos. Tehenek után futkos! Oszti firkál folyvást egy papírosra. Van jó esze?... Van. Remek vázlatok ezek. A régi iskolán nevelkedett lelkiismeretes művész alapos fölkészültségének beszédes dokumentumai e pillanatmeg-figyelések. És bár igaz, hogy a tehén figuráját észszer megfette Iványi Grünwald Béla, még mindig talál új meglepnivalót szokásaik-ban, hullámozó, redőző mozgásváltozataikban. A por élete is pillanatról-pillanatra más, amint a fölfénylő naptüz rászítál... Ezek a jegyzetek aztán nagy komoly fél reorganizáló hüvössé-gébe kerülnek s megindul egy folyamant, ha-sonlóan ahhoz, amikor a nyersanyagból krisztálytisza szurrogátum lesz. Felfoszlanak a rész-letek, megduzzasztódnak a formák, fölfokozó-dnak a színek... S ezüst lesz a fölkavart por s hullámozó vonaleroó a esorda, amelyet éltőnt bíbor parázslásával a forró rubin... *

A legtermékenyebb magyar festők közül való. Napimádó. Amikor fest, úgy tetszik, esze-tét nem festéke, de napsugárba mártja... Szereti a leroskadó sötétkék árnyakat, mély takarójuk alól kápráztaóbban lángol föl a nap... Témái ugyanazok, mint harminc évvel ezelött; fiatalon München sötétlítésében, ma, hatvanon túl, a temperamentum ifjonti harsogásában csókolja vásznaira a nagybányai nap-keltét, a somogyi napestét... Nem experimen-tál, nem néz fél szemmel, mi új szenzáció kava-rog az új keresések lázas kohójában: Párisban. Nem rohan a rohanókka.

A esorda után rohan.

Bálint Jenő

Mayer földmívelésügyi miniszter és a kisgazda-képviselők holnap délután foglalnak állást a Bethlen—Baltazár-féle programvita ügyében

A földmívelésügyi miniszter bizalmas tanácskozássra hívta meg hivatalába a kisgazdaképviselőket

(A Reggel tudósítójától.) Bethlen miniszter-elnök elutasította Baltazár püspök tizenkét pontját, de minden jel arra vall, hogy a Baltazár-féle akció nem tekinthető befejezett-nek. Baltazár még e héten beható tanácskozá-sokat folytat a politikai és gazdasági élet több tekintélyes vezetőjével és e tanácskozások alapján határoz majd további magatartásáról. Akeióját döntően fogja majd befolyásolni

Mayer földmívelésügyi miniszter és a kor-mánypárti kisgazdaképviselők állásfoglalá-sa, amelyre már kedden délután sor kerül.

A földmívelésügyi miniszter ugyanis a kor-

mánypárt esti értekezletét megelőzően kedden délutánra miniszteri hivatásos helyiségébe hívta meg a kormánypárti kisgazdaképviselő-ket, akikkel

meg fogja vitatni azt az új helyzetet, amely a Bethlen—Baltazár-féle program-vita során a tizenkét pont elutasítása következtében állott elő.

Kétségtelenül megállapítható, hogy a kor-mánypárti kisgazdaképviselők Bethlen eluta-sított magatartása ellenére is megőrizték rokon-érzésüket a Baltazár-féle akcióval szemben és így politikai körökben fokozott érdeklődéssel tekintenek keddi állásfoglalásuk elé.

Átmeneti és télikabát-occasio a Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezete ruházati áruházaiban

- Férfi átmeneti kabátok, szürke és barna, sportmintás ..... 90.— P
- Férfi átmeneti doublekabátok, sima és elmosódott mintájú, prima double-szövetből, „Heco” selyembőléssel ..... 120.— P
- Férfi teveszörűtanuzatu átmeneti kabát, „Heco” selyembőléssel, drapp és világosbarna színben, mérték utáni kivitel ..... 150.— P
- Férfi Floceone átmeneti kabát, drapp, barna, acélkék és sötétszürke szín-ben, „Heco” selyembőléssel, a legelegánsabb façon és kivitel ..... 180.— P
- Női átmeneti kabát, angol mintás, elegáns façon ..... 36.— P
- Női átmeneti kabát, végig bélelt ..... 32.— P
- Női fekete télikabát, végig bélelt, szörmegallérral, elegáns kivitelben .. 52.— P
- Női télikabát flaus-ananyagból, minden divatszínben, elegáns szörme-gallérral ..... 78.— P
- Női télikabát, prima gyapjuerépe-ananyagból, minden divatszínben, gallér és kézélő prémezve ..... 165.— P
- Leányka, flaus, végig bélelt télikabát ..... 45.— P-től
- Sötétkék boykabát, bársonyallérral, aranygombokkal ..... 36.— P-től
- Fü végig bélelt télikabát, zsinörgombolással és paszománygombokkal, szörme sálgallérral ..... 60.— P-től

Magyar Köztisztviselők Fogyasztási, Termelő és Értékesítő Szövetkezete ruházati áruházai:

Budapesten: V. Gróf Tisza István-utca 18
IX. Mester-utca 15-17
I. Attila-utca 14

Vidéken: Debrecen, Győr, Kaposvár, Mis-kole, Nyiregyháza, Pécs, Szeged, Szekesfehérvár

ARISNYÁK és kötöttáruk
divatszínekben és legjobb minőségekben az ősi időnyre beérkeztek!
Szenzációk az új kivitelű angol harisnyák, melyek úgy minőségben, mint első árnban utól-érhetetlenek!

Salgó
Kristóf-tér
•2•

PALPUZSTA-SAJT
VILÁGMÁRKA

Dr. KAJDACSY szakorvos,
rendelt: 10-4 és 7-8-ig
VIII. József-körut 2. szám férfi- és női betegnek

HIREK

Élő halottak

*A kertben járnak és körben topognak,
Mint kihalt bolygók, össze-vissza mind,
Tekintetükben rég lement napoknak
Halvány visszfénye imbolyogva int.*

*Nem ismerik egymást, csak néha kérnek
Egy kis tüzet és meynek néhova.
Az ulonoknak és feledésnek
Sztálél lelkükbe szürke zápora.*

*És vannak, akik vígan kurjogtatnak
S nótát harsognak s torkukon a hang
Olyan, akár a féltrevert harang.*

*És vannak, akik az örök enyészet
Szemébe néznek és várják a véget,
A kiknek fá, hogy ők utmaradtok.*

1929 október 8-án Juhász Gyula

Portré

Garami Ernőről

Az életben történik sok minden, ami nem kerülhet színpadra. Mert a színpadnál a közönség mindig követel legalább egy kis logikát, de az életnek szabad keze van valószínűtlenségek elkövetésére. Például: negyvennyolc évvel Gombóczy Gyula miniszteri kinevezése után nyílt meg a hazatérés útja Garami Ernő előtt. A „Népszava” husz éven át volt szerkesztője tehát visszatérhet íróasztalához és a magyar politikába, ahonnan 1914 március huszonegyedikén szakadt ki, tíz és fél év előtt. Ez a csónad, nyugodt, szűkszavú ember, széles vállával, markáns, beretült arcával, hívós és tiszta pillantásával eleven cáfolatává lett a híres szónak: „A távollétnek soha nincs igazuk.” Mert Garaminak nem ártott az a tíz év, amely alatt új világ került a régi helyére Magyarországon. Nem ártottak neki azok a tévedések, amelyek kikerülhetetlenül következtek az emigráció lélektanából, amint azt néhány évvel a háború előtt fejtejték ki akkor magyarára vetett könyvében *Szekfű Gyula*, ma a budapesti egyetem a magyar történet tanára.

A hitelválságok legnehezebb órájában töretlen hitellel indul el hazafelé Garami. Sőt aggodalommal kell nézni, milyen kevéssé számoltak a redős lehetőségek elég szürke szabott kereteivel azok a várakozások, amelyek a hazatérés híre ébresztett föl sokfelé. *Csodák történetek*, mondotta ösztáz esztendeje az orleansi szűz és elindult a esodák útjára. Ma azonban ninesenek már orleansi szűzek és nem történnek többé csodák.

Az októberi forradalom harmadik napján úgy ült a Kereskedelmi miniszter íróasztala előtt Garami, mintha sok esztendeje vezetne tárcáját. Nyugodtan, tájékozottan tárgyalt és intézkedett. Keveset beszélt akkor is, de mindig megtalálta a szükséges szavakat. *Járjon a vasút, legyen szép, ne álljanak meg a gyárak:* az ilyen kérdések igazán nem voltak egyszerűek azon a télen, amely az 1918. évből átvezetett az 1919. évbe. És a kereskedelmi miniszter földadatainak józan, erélyes elvégzése mellett egy másik érdeme is volt Garaminak: tisztán fölismerete, nem becsülte le és nem becsülte túl a bolsevizmus veszélyeit, szembe fordult azokkal, akik könnyelműen úgy látták, hogy magától és minden beavatkozás nélkül fog kihunyni a bolsevisták gyujtogatása. Szembe fordult azokkal, akik a „minden hába” csiggett közlegyintésével tették le a fegyvert a harc megkezdése előtt. Szembe fordult azokkal, akik merev dogmává avatták a politikai jogok tiszteletbentartását és dogmatikus rövdítással respektálni akarták az erőszak jogát. Garami eszelekedni akart már 1918 végén, nem többet és nem kevesebbet, mint amennyi elég lett volna a tizenkilencvenes lidéres, gonosz álom megelőzésére. A legjobb orvosprofesszor sem tud gyógyítani, ha eltépik a recept-

jét és a tanácsait nem fogadják meg. Garami a proletárdiktatura kitörésének napján már emigránssá lett.

Négy-öt hónap Garami Ernő egész aktív politikai pályája, mert 1918 előtt tíz évet töltött a politika előszobájában, amint 1919 után más-sik tíz éven át volt emigrációjában. A háború előestéjén és a háború alatt mégis más szerep illette volna a magyar szocialista párt vezérére, mint vezéréknek írása a „Népszava” részére. A német birodalmi gyűlésén ekkor már szűz körül járt a szocialista képviselők száma és a bécsi parlamentben a különféle szocialista csoportok tették együtt a legnagyobb pártot, amikor nálunk még a szocialista párt vezérének sem jutott mandátum. Garami ma ötvenhárom éves, neve egy darab történelmet jelent, és — soha nem volt még képviselő. Két nagy kérdőjel tették foglalta áll ma a közvélemény előtt Garami Ernő miniszterségének négy-öt hónapja. Mi lett volna az események menete, ha 1920 januárjától fogva szerep jut a parlamentáris harcokban Garami Ernőnek? Mi lett volna, ha Garami, a szocialista párt vezére és a „Népszava” szerkesztője mandátumot kap az 1920-ban tartott választásokon? A két kérdés megér néhány pere gondolkodást.

Talán szabad még egyszer idézni néhány eszöndes szót, amelyet Bülow mondott, amikor a birodalmi gyűlés palotája előtt leleplezték elődjének, Bismarck hercegnek szobrát: „Jó szemérműtőlkellettel ültél meg emberekkel, a helyzeteket, a lehetőségeket.” A dícsért kevés-nek látszik, pedig többet és jobbat nem lehet mondani realpolitikusról.

Garaminak jó volt a szemérműtélke és így került a „Jobboldali szocialista” hírébe, Jó szemérműtélkével tisztán látta 1918 októberében a „Népszava” szerkesztője: a történeti fejlődés fázisainak szükségszerű rendje szerint a szocialista pártunk meg sokáig nem lehet más politikai célja Magyarországon, mint az energikus munka a becsületlen polgári demokrácia korszakának kiépítésénél. Ami igaz volt akkor, az igaz ma is.

Feleky Géza

— Felhős, éjjel igen hívós idő... A Budapesti Meteorológiai Intézet *vasárnap* kiadott jelentésében az időprognózis a következő: *Változóan felhős, éjjel igen hívós idő.*

— Vasárnap hirtelen meghalt az utcán egy mérnök. A Népszínház-utca 28. számú ház előtt vasárnap este 6 órakor *Rotschild Lajos 60 éves budapesti mérnök hirtelen összeesett* s amire a mentők kiértek hozzá, már halott volt. A szívrohamot mérnök hirteltestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

— Tizenegy veredő magyar bányamunkás bűnpörök tárgyalásán Károlyi Mihály gróf volt az egyik tanu. Lilleből jelentik: Emlékezetes, hogy augusztus havában Roubaix-ban, ahol számos magyar bányamunkás él, a magyar kommunista bányászok megavarták a magyar katolikus egyet estélyét. A helyiségbe betörve, a magyar kommunisták darabokra zúzták a butorokat s súlyosan bántalmazták a jelenlévőket. Veredés közben több embert megsebesítettek. A garázdálkodás következtében 11 magyar és 1 francia kommunista ellen indult meg büncdéli eljárás. A liliei rendőrség tárgyalta ezt az ügyet, a tárgyaláson Károlyi Mihály gróft is kihallgattak tanúként. A bíróság egy hét múlva hirdeti ki az ítéletet.

— A vasárnapi lovaspótl a két csapat legyőzte a sárgát és a fehér csapat a vöröset. Vasárnap délután verőfényes időben kezdődött a lovaspolgármérkőzés. A verseny nap a sárgák (gróf Wenckheim József, Kovács Dező, Raikson eredes, báró Parnegg Ottó, összhandycap 7) küzdelmével kezdődött a kékkel ellen (Nugent Kearns, Depold Miklós örnagy, Peare kapitány, T. Graham örnagy, összhandycap 8). A kékkel végig fölénben voltak a fél gól előnyvel induló sárgák (többet és biztosan nyerték 4:½ aránnyal a mérkőzést. Ezután következett a nap szenzációja, döntő mérkőzés a „Duna”-díjért. A másfél gól előnyvel induló vörösek (ifj. Horthy Miklós, ifj. gróf Bethlen István, a mecklenburgi herceg, Fürst Georg Fugger, összhandycap 9) és a fehérek (Sorg Jenő, vitéz Lipsey Márton eredes, Morgan örnagy, S. Tuck, összhandycap 2) játszották a döntőt. Az eredmény 4:3½ a fehérek javára.

— Orvosi hír. Halászán, dr. Meisel Julianna szemorvos nyári szabadsága után rendelést VII., Clifé-ut 2. szám alatt újból megkezdte délutánoként 3-5-ig.

— A tizenkettedik pont — tizenkettedik órája. Akik az ország sorsának jobbrafordulását a magyar politika balrafordulásától várják, hosszú évek óta követik azoknak a reformoknak jórészt, amelyeket Baltazár püspök pontokba foglalt. Akik azonban nemzeti és gazdaságpolitikai eszményeik beteljesülését és főleg egzisztenciájuk biztosítását a mai kormányzat rendszertől várják, természetesen elzárkóznak már a demokrácia életföltételének, a titkos választójognak érvényesítésétől is. Nem meglepő tehát, ha Baltazár 12 pontja közül 11 tekintetében megoszolnak a vélemények és a magyar társadalom politikai, világnézeti és egyéb szempontokból vitatja az igazságukat. A tizenkettedik pont azonban nem lehet vitás, ezt minden becsülettel magyar ember a magáévá teszi politikai, felekezeti, osztály- és társadalmi különbség nélkül. Ez a pont így hangzik: „Magyarország, mint vallás-erkölcsi kultúrát, a legszigorúbb intézkedéseket fogantatja az egyéni és közéleti tiszta erkölcs uralma érdekében.” Ezt habozás nélkül aláírhatja konzervatív, radikális, demokráta, reakciós, agrárius, merkantilista, nacionalista, szocialista. Eppen ezért nagyon sajnáljuk, hogy a féltávtalos Höfer-jelentés, amelyet a Bethlen-Baltazár-találkozásra kiadnak, erről a pontról megfeledkezett. Pedig mily megnyugtató és fölemelő lett volna, ha legalább ezt a tizenkettedik pontot kiszakítják a többi közül és kormányprogrammá avatják! A tizenkettedik órában...

— Két új templom alapkövét szentelte föl vasárnap Serédi hercepprimás. Serédi bíboros hercepprimás vasárnap délelőtt az ugynevezett tripoliszi egyházközség Szent Mihály plébánia templomának alapkövét és falait szentelte be teljes főpapi segédlettel. Az ünnepi szentbeszédet Haász táborni püspök tartotta. Az ünnepségen a főváros, mint főkegyurat Ripka főpolgármester és Lamotte tanácsnok képviselték. Dehánt a külső ferencvárosi plébániamentem alapkövét szentelte meg és helyezte el a hercepprimás hasonlóan fényes egyházi ünnepség keretében.

— A Római-fürdőnél egy weekend-házban találtak meg két elütné berlini diákok és egy diákélet. A berlini rendőrség vasárnap távirattal értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy egy kapitány lényen két szék fiatal-emberrel elütné s a városba, hogy Budapestre mentek. A személyleírás alapján, amely szerint mind a hárman 18 évesek, a budapesti rendőrség azonnal megindította a nyomozást és vasárnap este már be is hozták a főkapitányságra a szökevényeket. Kihallgatásokkor kiderült, hogy minden vizum nélkül gumisónakkal jöttek el ideig, fegyvert és munióit is hoztak és az volt a szándékuk, hogy a Fekete-tengerig mennek, a Római-fürdőnél azonban megletsztek nekik az elhagyott weekend-ház, ezért kikötöttek s már néhány hete ott laknak. A kalandos fiatalokról a rendőrség távirati értesítést küldött Berlinbe s a leányt egy patronázs utján, a fiukat pedig toloncúton viszik vissza szüleikhez.

— Öngyilkos lett egy Hka-utcai gözmösodatuladonos, Molnár János, az Hka-utca 56. szám alatti gözmösoda tulajdonosa, akinek a fővárosban öt főközlete van, vasárnap reggel öngyilkosul szüddékből fűdvágt a ereit. A mentők súlyos állapotban vitték a Rókus-kórházba. Melnár fiatal feleségével való családi viszálya miatt követte el az öngyilkossági kísérletet.

— Rotschild-ló nyerte a Grand Criteriont. Párisból jelenti *A Reggel* tudósítóját: A long-champsi versenyterén a Grand Criterion-versenyt Rotschild Edouard báró Godiche nevű lova nyerte meg.

— Angol oxford ing, két darab külön gallérral, 16 pengő. Kertész Pál udvari szállító. Terezkörnt 12.

— Vértés és Sebestyén (IV. Muzsomkörnt 13) ószal ferfidivai udonságai megérkeztek. Oxford-ingek, kabátok, nyakkendők, ámeneti kabátok, stb. nagy választékban, mérsékelt áron.

Parisien

GRILL

Műsora
Zenekara

BRILL

-IANS

Szörmatrac-propaganda

Elegendő az ágy hossza és szélessége beküldése „Propaganda szörmatrac” megjelöléssel

Sikerült a kartellen kívüli szörmatracok megállapodunk, hogy propaganda céljából 1000 ágy háromrészes szörmatracot magánháztartásoknál elhelyezünk. Ezen akcióval bebizonyítjuk, hogy jó szörmatrac ilyen olcsó áron még soha nem került forgalomba. I. ágyba való 3-részes szörmatrac tiszta legrádivál áthúzza L. típus... 59 P II. típus... 65 P

Cimre ügyelni!

„PLUMA PAPLANGYAR” (BELVÁROSI VASZONÁRU RT) IV. Kamermayer Károly-utca 2. szám (Szervíz-és sarok)

MICHELINPNEU

AUTOFÖLSZERELÉSEK
CITROEN-ÉS FORD-
ALKATRÉSEK

TELEFON: Aut.
221-97, 288-63

NAGY JÓZSEF
VI. ANDRÁSSY-UT 34

— Churchill Amerikában meglátogatta MacDonaldot és gratulált a születésnapjára. New-yorkból táviratozza *A Reggel* tudósítója: MacDonalddal miniszterelnök szombaton volt 62 éves. Születésnapját a legnagyobb esőnndben ülte meg; a születésnapján ebéden csak leánya vett részt. Churchill volt angol pénzügyminiszter, aki jelenleg szintén az Egyesült Államokban tartózkodik, meglátogatta MacDonaldot és szerencsés kívánatait fejezte ki születésnapja alkalmából. A politikai ellenfelet a miniszterelnök egy órái magánbeszélgetésben informálta utjának eredményéről, majd együttesen lefénnyképeztették magukat, MacDonaldot egyébként a világ minden részéből elárastották üdvözlésekkel és ajándékokkal. A tréfas ajándékok között van egy palatábla és palavossz, amelyet abból a célből küldtek az angol miniszterelnöknek, hogy az amerikai és az angol adósságokat és követeléseket kölcsönösen számítsa ki rajta. Négy játékkaszt is küldtek MacDonalddal azzal a rendeltetéssel, hogy egyenlítse ki a két ország hajóhada közötti különbséget.

Kis pesti notesz

1.

Hatvany Lili befejezte új darabját s fölvastá Jóh Dánielnek, aki különböző változtatásokat javasolt rajta. Hatvany Lili most hajfja végre ezeket a változtatásokat...

2.

Hajós Mici tudvalevően villát vásárolt Budán, amelynek többek között az a nevezetessége, hogy valaha Széchenyi Istváné volt s a budai legenda-kör azt tartja róla, hogy alatta van az Abdi basa kincse elcséje. A praktikus, amerikai Hajós Mici bevettette az adás-vételi szerződésbe, hogy ő a villával együtt a kincset is megvette s amennyiben az Abdi basa elcséje kincsét megtalálná — az az övé...

3.

A művész néhánny hétre külföldre utazott, minthogy a színház repertoárja egy alakult, hogy egy kis pihenést megengedhetett magának s kedvence pekingsi kutyáit Csín-Li urfőt és Pipi kisasszonyt egyik gavalijára bízta, hogy ügyeljen rájuk. „Ne merjen a szemem elé kerülni, ha Csín-Li-nek vagy Pipi kisasszonynak a haja szája is megörbült, egy pillanattal magukra ne hagyja őket!” — szölt s az Orient-expresszen el-kiröbögött. A gavalier mindent megígért s gentleman léte annyira nem hagyta a pekingsieket egy pillanatra se magukra, hogy még éjszaka is magával vitte őket a klubjába. Itt Csín-Li és Pipike, míg a gentleman kúrtyázott, mindennap megeltek néhány féldrégurult spongyát amitől rohamosan fogyni kezdtek, érthető okokból. „Mit csinált maga a kutyáimmal, maga gyilkos?” — kérdezte jajveszkelve a művész, mikor megérkezett. „Bocsánat — felelte a gavalier — igazán nem tudtam, hogy ennyire nem bírják az éjszakaiást...”

(e. z.)

— Párisi bankhivatások esekhamisító bandája. Párisból jelenti *A Reggel* tudósítója: A párisi rendőrség a szombati nap folyamán letartóztatott egy kilenc tagból, többnyire bankhivatásokból álló bandát, amely esekhamisítások révén hat hónap alatt több mint másfél milliót csalt össze különböző pénzintézetekből.

— The Gramophone Company Ltd., „His Master's Voice” a legközelebbi időben magyarországi telepen, angol mérnökével gramofonfelvételeket készített. A magyarországi üzletvezetőgész most fejezte be a nagyszabású program előkészítését, amelyben a magyar zenéket korlátozott számban teljes számban szerepeltet.

Double átmeneti kabát
100 pengőtől

Téli kabát
bársonygallórral, vatelin béleléssel
100 pengő

Városi bundák
nagy választékban
külön mértékosztály!!

Fehér M. Miksa
ezelőtt Kohn Heilman és Fia ca. és kir. udv. szállítók
világvárosi férfiruhaáruházában, IV. Károly-körút 12

Claudia Victrix, aki vasárnap éjjelkor érkezett Budapestre, elmondja, hogy Haiti szigetén született, hat éve operaénekesnő és lelkesedéssel jött Budapestre

(*A Reggel* tudósítójától.) Vasárnap este háromnegyed tizenkettő: a Nyugati pályaudvar érkezési peronjára megjelenik *Claudia Victrix* operaénekesnőt és férjét, *Jean Sapène*-t, a *Matin* vezérigazgatóját várják. *Claudia Victrix* a párisi társaság igen ismert tagja.

Párisban gyönyörű palotája, a Földközi-tengeren jachtja, Páris környékén saját filmgyára van.

A párisi *Opéra Comique* tagja — most két estén vendégszerelőpeli fog a Magyar Királyi Operaházban. Hosszas fűtly, az *Orient Express* begördül s az egyik ablakban megjelenik a művész... Nem is franciás, de kreolos arc, aminek miérte tüstént kiderül.

— Haiti szigetén születtem és nevelkedtem — mondja *Claudia Victrix* — és biztos, hogy

kreol vér is van ereimben.

Gyermekkorom óta tanulok énekelni és hat éve szerepelek operaszínpadon... Magyarországra most jöttem először, de a férjem már járt itt vagy huszonnégy évvel ezelőtt. Akkor még nagyiparos volt — acélüzemelő volt; husz évvel ezelőtt vállalta el a „*Matin*” adminisztrációját. Mindketten sokat, sokat hallottunk Magyarországról és én

lelkesen jöttem ide.

Tíz napig maradtunk itt, ezalatt próbálni fogok és társaságba is járok és mindent meg akarok ismerni, ami Budapestben van és hozzájárulok.

Gyorsan és élénken beszél és mélytűzi kreol-szemének pillantása temperamentumosan aláhúzza szavait...

— A bolíviai követ esch lakája ellopta a követ leányának hatszáz ezer frankos gyöngy-sorozatát. Párisból jelenti *A Reggel* tudósítója: *Mila Patino* kisasszony, Bolívia párisi követének leánya ismert tagja az itteni előkelő társaságnak. *Patino* kisasszonyt szombaton ugyanezek kellemetlen meglepetés érte: eltűnt lakásáról 100 igazgyöngyből álló nyakéke, amelynek értéke 600.000 frank. Az ékszer eltűnését *Patino* kisasszony tíz perccel azután vette észre, hogy a láncot lekapcsolta nyakáról és a fiókba tette. Miután ezzel körülbelül egy időben történt el a ház meghiűt és közbizalomnak örendő föltárlása is, nem volt nehéz összefüggést találni a két eltűnés között. A lakájról a diplomata családja csak annyit tud, hogy *Nicolas* keresztnévre hallgat, de a vezetéknevét nem tudják, mert esch ember léteére valami igen nehezen kimondható nevet visel, amit a családból senki nem tudott megjegyezni. Most egész Páris rendőrsége lázasan kutat a bolíviai követ esch lakája után, de eddig hiába.

— Cselényi Wallehausen Zsigmond: „Lula”. Sok finom, különös elbeszélés, egy igen érdekes és tehetős regény („Senkiember János”) után *Cselényi Wallehausen Zsigmond* most meglepő kisregénnyel jelentkezik, amelytől nem lehet megvárni, amíg az ember végig nem olvassa. Egy harctéren öngyilkossá lett hadnagy halála után pesti élete ez a regény, olyan bravuros biztonságával és költői elmélyedéssel merzira és megoldva, amely festőművészszerzőjének rangot ad irodalmunkban. Különösen hősnőjének, *Lulának*, a táncosnőnek figurája mesteri: ez a leány él a zizegő papírban és az olombetűk közt, perzsel, az illatát, a lehelletét érezni. Kétségtelen, hogy ennek a stílusában kissé bizarr, eligondolásában igaz-vörig modern regénynek, amelyet szerzője remek olommesztékekkel illusztrált, komoly sikere lesz. Megérdemli.

— Tuka megbetegedett a fogságban. Pozsonyból jelenti *A Reggel* tudósítója: *Tuka professzor* a fogságban magas lázzal járó gennyes torokgyulladászt kapott. A tót néppárt azt a kérés fogja a kormány elé terjesztani, hogy a súlyos beteget szállítsák kórházba. A brünni főorvényszék februárban tárgyalja a Tukapórt.

— Vasárnap reggel elutaztak a német rendőrtisztok. A német rendőrtisztok 268 tagú csoportja, amely tanulmánytutott Budapestben, vasárnap reggel visszautazott Berlinbe. A vendégeket szombaton este *Kovács Dénes* államtitkár 400 terítékes banketten buesztatta el.

— Neumann Berta és Társa sport- és készruhaüzlet (V. Dorottya-utca 3) értesíti a t. hölgyközönséget, hogy raktáron levő ruhák, kosztümök, köpenyek kiarústását megkezdte.

— A „Zepplin” vasárnap meglátogatta Hollandiát. Berlinből jelenti *A Reggel* tudósítója: A „Zepplin” vasárnap reggel megjelent *Hollterdam* fölött, majd *Hága* fölött röpiűt el. Dél-előtt 11 óra 30 perckor *Amsterdam* fölé érkezett. A lakosság mindenütt határtalan lelkesedéssel üdvözölte a német léghajót. A „Zepplin” a het-olói királyi kastély fölött is elröpiűt. A léghajó 20 óra hosszat volt a levegőben.

A megfelelő kalapot

az új ősi kabátjához megtalálja NEUMANN M. uridivatostály, Budapest, IV, Múzeum-körút 1

— Hogyan lehet az olcsó könyvet még olcsóbban megszerezni? Most jelentek meg az *Athenaeum Könyvtár* első kötetei és ez a békéből is jól ismert nagyszerű sorozat a legnagyobb meglepetést nyújtja a közönségnek. A magyar és a világirodalom páratlan remekművei jelennek meg ebben a sorozatban, mégpedig a legtekélyesebb kiállításban és olyan gondnal, amely ezeket a könyveket igazán gyönyörűekké teszi. Mindezt az értéket pedig páratlanul olcsó áron juttatja az *Athenaeum* a közönséghez, mert az *Athenaeum Könyvtár* új sorozatának bolti ára kártonálva 1.60, egészvászonkötésben pedig 2.40 lesz. Ez az ár példátlanul olcsó és páratlanul áll az egész világon, de mindenki még ennél is olcsóbban juthat ehhez a sorozathoz, ha akar a kiadónál, akár a könyvkereskedőknél előfizet az *Athenaeum Könyvtárra*. Az előfizetők számára a kártonát kötetek ára csak 1.20, az egészvászonkötésűek pedig csak 1.80 pengő. Fizessen tehát elő az *Athenaeum Könyvtárra* és akkor mindjárt megkapja az első három kötetet. *Móricz Zsigmond* nagy regénye, a „*Forró mezők*”, *Sigrid Undset* Nobel-díjas regénye, a „*Tavaszt*” és *Katajev* pompás új orosz regénye, a „*Sikkasztók*” az első három kötet. A további kötetek hasonló értékek: *Heltai Jenő*, *Krády Gyula*, *Bibó Lajos* egy-egy új regénye, *Prévost*, *Bourquet*, a két nagy francia regényíró, *Smoljov*, a kiváló orosz regényíró, az amerikai *Sherwood Anderson*, az angol *Somerset Maugham*, a norvégiek világhírű nagysága, *Bojer*, jönnek egy-egy hatalmas, lebilincselő, érdekesítő alkotásukkal. *Eventlenül 12 könyv jelenik meg az Athenaeum Könyvtárban*, hogy hallatlanul olcsó áron a legtekélyesebb irodalmi élvezetet nyújtja a magyar közönségnek.

ULLSTEIN-pályázat

Pályázatot hirdettünk a legszebb ruhák és köpenyekre, melyek ULLSTEIN-szabásmintával készültek.

A pályázatot résztvehet mindenki, aki ruháját vagy köpenyét ULLSTEIN-szabásminta segítségével készítette el

Pályadíjak:

Első díj: Egy valódi foka bunda
Második díj: Egy valódi nutriette bunda
Harmadik díj: 12 pár női Bemberg-selyemharisnya
További száz díj egyenként egy darab divatos jumperbluz

A pályázat határideje: december 15

A pályázat föltételei megtudhatók FENYVES DEZSŐ cég Calvin-téri áruházában

A pályadíjakat a bírálóbizottság, amelynek elnöke *Zilahy Irén* színművész, tagjai *Petten Sándor* és *Várdi Tihamér* iparművészek és *Paál Jób* hírlapíró
1929 december 20-án itéli oda a legszebb női ruhák és a legszebb női köpenyek elkészítőinek

Dénes Istvánt, a kiskundorozsmai ellenzéki képviselőjelöltet, Borbély Andor szerkesztőt és Nagy János ügyvédet a csendőrök vasárnap bekisérték a község házára, mert „egy darab plakátot loptak“

Szeged, október 13.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A kiskundorozsmai választókerületben teljes erővel folyik a választási küzdelem. Vasárnap az egész kerületben nagy nyugtalanság és fölháborodást váltott ki az az esemény, amely délután zajlott le Kistelekben. Déltűn nagy órákor a községbe érkezé

dr. Dénes István ellenzéki jelöltet, valamint Borbély Andort, az „Újság“ politikai szerkesztőjét és dr. Nagy János ügyvédet az egyik vendéglőben csendőrök szelítették föl, hogy azonnal kövessék őket a község házára, mert eljárás indult ellenük lopás miatt.

Óriási tömeg verődött össze és annak ellene, hogy a hatóság mindent elkövet, hogy ellenzéki tetszénnyilvánításra sehol ne legyen alkalom, a csendőrök előtt haladó három urat a közel ezer főre szaporodott tömeg szakadtán innel ünnepelték, Dénes Istvánt élveztve kísérték el. A község háza épületében kiderült, hogy a vád alapja a következő: Az előző napon Dénes István, Borbély Andor és Nagy János bent volt-

tak a szolgabírói hivatalban, hogy fölvilágosítást kérjenek a Dénes-párti gyűlések terminusairól. Ehhez tudniok kellett, hogy a kormány-párti gyűléseit mely napokra tűzték ki. A szolgabírói hivatalban levő irodákasszony rámutatott egy ott heverő kormánypárti plakátára, amely felsorolta a kormánypárti gyűlések idejét. *Egy ilyen plakátot, amelyet czerszárnnyomattak is és terjesztettek a községében, a barótságos felajánlás alapján átvettek és magukkal vittek.*

Vasárnap abból a tényből, hogy a szolgabírói hivatalban a fölajánlott plakátot magukhoz vették, konstruálták meg Dénes István ellen a lopás vádját.

Amikor jegyzőkönyvbe vették a tényállást és a „gyanusítottak“ elhagyták a község házat, a tömeg zajos órációban részesítette az ellenzéki jelöltet. Emiatt az esemény miatt úgy Dénes István, mint két társa hívtalos halálalammal való visszadélés címén fognak följelentést tenni a helygymintiszternél, Borbély Andor pedig az Újságírógyűlését után fog elgéléttel követelni a példátlan szeméremt, amely újságírói hivatásának teljesítése közben érte.

Háborus beszédet mondott vasárnap a francia gyarmattügyi miniszter. Párisból jelentik: Maginot gyarmattügyi miniszter, aki résztvett a lengveillel hősök emlékművének fölavattását követő lakomán, beszédében ezeket mondotta: Erdekeink igazi megvédésének egyetlen eszköze, hogy halandáink mindaddig a Rajna mellett hagyjuk, amíg a Young-tervezet nem válik valóssá. Igazságos és tartós békét akarunk, olyan békét, amely a biztonságban épül föl. Mindaddig, amíg az általános és teljes lezserelés nem következik be, az a nemzet, amely békében akar élni, köteles gondoskodni saját védelméről. Franciaország határai jelenleg nyitva állnak, éppen ezért kötelessége, hogy szívesen megismerje az a határok védelmét és megerősítését, hogy eljéit vehesse minden belsőnek és szükség esetén biztonságban halhassa végre csapatainak mozgósítását és összehozását.

Vasárnapi közlekedési balesetek. Vasárnap délután az Üllői-úton a Bp 28-808. számú autó elütött egy 35 év körüli ismeretlen férfit. A szerencsétlen embert agyrázkódással, kéz- és lábérvel vették a mentők a Rókus-kórházba. — A Fáy-utca és a Teve-utca sarkán Galamb István gyarmunkás kerékpárjával nekiment egy kapufelának az agyrázkódást szenvedett. A mentők a Kun-utcai kórházba vették.

A Petőfi-Társaság fölolvásó ülése. Vasárnap délelőtt tartotta a Petőfi-Társaság októberi fölolvásó ülést, amelyen Nadányi Zoltán székfoglalójában Sas Ederül emlékeztet meg, akinek helyébe választották. Pekár Gyula tagvátvobeszedében méltatta Nadányi költészetét, Lázár Béla egész sereg Mányoki-kép fölfeledéséről számolt be, Feleký Sándor pedig Lenau-t ismertette. Bemutatta a költő egyik levelet, amelyben imádatjához, Löwenthal Zsófiához többek között ezt írta: „Amikor tegnap veled együtt voltam, oly boldogan éreztem magamat, mint amikor gyermekkoromban a pesti Orszákerlőben sétáltam egy szép tavaszi reggelen.“

Pályázat, amelyen mindenké nyer. A következő hetekben a Meister Szappangyár illusztrált közleményi fognak megjelenni lapunkban. Az egyik rajzban a rajzoló könnyen fölfeledhető rajzúhat helyezte el. Azon rajz alól, amelyben a hibát el van rejtve, a hirdetés szöveg hiányozni fog. Aki az illusztrációhoz hiányzó szöveg helyébe a legelőtőbb (legfőképpen 4-5 sorig lerjedő) prózai vagy verses szöveget írja, az 60 kilogramm valódi Meister-szappant kap ajándékba. Ezenkívül még két ötletes szöveget tartalmaz a Meister Szappangyár 30-30 kilogramm valódi Meister-szappannal. Aki a hibát megtalálja és erről értesíti a Meister Szappangyárat (Budapest, IX., Soroksári-út 47-49), amennyiben a hibát helyesen állapította meg, a Meister Szappangyárat 1 darab valódi Meister-közlemény-szappant kap ajándékba. A pályázatot a hibás rajz megjelenését követő második hét végén lezárjuk.

Budapesti legelőnásabb vasarózó és szórakozóhelye a Florida d'iver. Erdélyi Dólli zongorázik és énekel.

Antwerpenben vasárnap megkezdte tanácskozását az újságírók nemzetközi szövetsége. Antwerpenből jelentik: Vasárnap ült össze Antwerpenben a hírlapírók nemzetközi szövetsége Bernhard György német bírodalmi gyűlési képviselőnek, a „Vossische Zeitung“ főszerkesztőjének elnökletével. Napirenden a többi közt a hírlapírók számára létesítendő nemzetközi becsüléti bíróság kérdése szerepel.

Vasárnapi betörések. Lakóerő lopás történt vasárnap délben Majorovics Vajnosé gazdálkodóné Ménési-út 60. szám alatt levő lakásán. A betörő a déli órában hatolt be a házba és onnan körülbelül 2000 pengő értékű ékszert loptat el. Az ékszertolvajt keresi a rendőrség. — A Gyömrői-út 137. szám alatti kószágyában vasárnap reggel egy ismeretlen férfi be akart hatolni a parafinraktárba, a lakatot már le is vette, de az őz figyelmes lett rá s erre elmenekült. A rendőrség kézrekerítésre megindította a nyomozást.

A párisi kommunista szövetség főtákarát letartóztatták. Párisból jelenti a Reggel tudósítója: A kommunista szakszervezeti szövetség főtákarát, Racamond-t, letartóztatták. Racamond-t azzal vádolják, hogy össesküpest szőtt a francia állam benső és külső biztonságá ellen. Racamond, ugy látszik, már napokkal ezelőtt tudta, hogy letartóztatási parancsot adnak ki ellene, mert a hét elején tiltott lakásáról. Most derült ki, hogy egy másik kommunista lakásán rejtőzött el és innen irányította a szakszervezetek ügyeit.

Fehér M. Miksanál a ruha olcsóbb lett. Jelentőképpen olcsóbb, mint tavaly volt. Egy ruha vagy egy felöltő ma kerekén 100 pengőbe kerül, vagyis annyiba, mint békében. Természetesen csak saját készítményű ruhát ársítanak a Károlyi-útról ártelen s a kész ruhát épp úgy igazítják, mint bármely szalonban, hiszen Fehér M. Miksának elismerten elsőrangú mérnökutáni szabószága van.

Egy jó tanács mindennél többet ér! Ne mulassza el seki az alkalmat, hogy szerencsétel kipróbálat! Majdnem minden embernek van már osztályosíszegye, mert ezáltal roménya van varátlanul vagyoni szerzút. Akinek nincs sorsjegye, az nem is nyert! Most itt az alkalom, már a jövő héten, 26-án kezdődik az új sorsjáték, rendeljen még ma bármely társaságánál.

Az athéni világbékekongresszus Páneurópa megvalósítását követeli. Athénből jelenti A Reggel tudósítója: A világbékekongresszus athéni ülészaka vasárnap délben véget ért. Az utolsó ülés tárgya az Európai Egyesült Államok problémája volt. A kongresszus heves vita után azt a határozatot fogadta el, hogy politikai és gazdasági szempontból kívánatosnak tartja az Európai Egyesült Államok megvalósítását.

Eckhardt nem lép föl Kiskundorozsman. Amikor a kormánypárt Steuer Györgyöt nyilvánította kiskundorozsmai hivatalos jelöltjévé, politikai körökben érdeklődést keltett az a hír, hogy Bethlen miniszterelnöknek hozzá nagyon közelálló helyről intervenció történt Eckhardt Tibor jelöltsége, illetve annak biztosítása érdekében, hogy Eckhardt föl lépése esetén vele szemben ne érvényesültek a közigazgatási hatóságok ismert nyomással. Vasárnap kiderült, hogy ez az intervenció nem járt eredményt és Eckhardt a kiskundorozsmai jelöltség hírelről ezeket mondotta A Reggel-nek:

Elhatároztam, hogy nyiltszavazásos kerületben soha többé nem lépek föl, mivel nincs semmi garancia arra, hogy a közigazgatási nyomással szemben érvényesülhessen a választóközönség akaratá.

Halálozás. Kabakovits Lujza, m. kir. posta- és távirátnéllon elhunyt Budapesten. Október hó 9-én temették el a farkasréti temetőben. Az elhunytan dr. Kabakovits József ügyvéd, törvényhatósági bizottsági tag nővérét gyászolja. — Vasárnap délben temették el Elster Gáborné, Buchwald Reginát a rákoskeresztúri temetőben, a Buchwald-család kriptájában nagy részvét mellett.

Művészi sírkövek Gerenday A. és Fia, Fiumei-út 7.

Letartóztattak egy sikkasztó pénzbeszedőt. Földes Géza pénzbeszedő ellen, aki egy textilváltólatnál volt alkalmazásban, följelentést tettek, hogy 3700 pengő értékű szelvényt, a rendőrség Földest vasárnap letartóztatta.

Herceg Odescalchi Miklós, Éber Amália, gróf Széchenyi Irma és Cseh Kálmán győztek a vasárnapi urlovasversenyen

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap végződött a Nemzeti Lovarda Egyeslet háromnapos lovasmérkőzése, amelynek hefejező versenyeit Herthy kormányzó és felesége is végignézték.

I. futam: 1. Névtelen, concurs-istálló Quenouille lova, lovagolta herceg Odescalchi Miklós, 2. Szent Hubertus concurs-istálló Irbolya II. lova, lovagolta Malanóti Lajos, 3. Szent György-istálló Golya lova, lovagolta Plattly Zsigmond, 14 induló. Totalizátor 10:23, 22, 24, 42.

II. futam: 1. Tisza concurs-istálló Béni lova, lovagolta Cseh Kálmán, 2. Pásztori-istálló Terinde lova, lovagolta Binder Ottó, 3. Szent György-istálló Hajrá III. lova, lovagolta Binder Ottó, 12 induló. Totalizátor 10:39, 15, 20, 30.

III. futam: 1. Névtelen concurs-istálló Fontain lova, lovagolta herceg Odescalchi Miklós, 2. Transylvánia-istálló Apatinka lova, lovagolta Duducz István, 3. Pásztori-istálló Fecske III. lova, lovagolta Binder Ottó, 13 induló. Totalizátor 10:30, 15, 12, 15.

IV. futam: 1. Névtelen concurs-istálló Casplárosné lova, lovagolta gróf Széchenyi Irma, 2. Pásztori-istálló Olga lova, lovagolta gróf Széchenyi Irma, 3. Névtelen-istálló Frigyes lova, lovagolta gróf Gyürky Aladár, 10 induló. Totalizátor 10:10, 13, 22, 34.

V. futam: 1. Szent Hubertus-istálló Abránd lova, lovagolta Éber Amália, 2. Hungária concurs-istálló Kimonó lova, lovagolta Paulay Hartmanné, 3. Tisza-istálló Fügadó lova, lovagolta Bárczy Erzsébet, 9 induló. Totalizátor 10:13, 15, 18, 44.

Az Astoria megnyitása. Az új világvárosi, minden igényeket kielégelő Astoria Café-Restaurant szombaton főnyeres külsőszékek között megnyitott. A vendégek előlék és elegáns táborlótól az a gyönyörű etablissement a legnagyobb elismerést váltotta ki.

A kartellen kívül szorgyárat a közönség rendelkezése bocsátott 1000 árba való szórmatracot lehetetlen olcsó aron, amelyeket a Pluma-papulygyár által (IV., Kanmermayr Károly-utca 2) hoznak forgalomba.

Honthy Hanna Fedák Sári

utolsó föllepése holnap, kedden este a 125-ik előadásán

„Szökik az asszony“

Legdrágább hely 6 pengő

Városi Színház

Bajor Gizi
és
Rátkai Márton
Zilahy Lajos
vigjátékában
Andrássy-úti Színház

Gaál Franciska
legnagyobb sikere a
Tommy és Társa
Főszereplők: Rákosi Szidi, Vaály Ilona, Bársony Rózi, Kertész Dezső, Dénes Oszkár, Mészáros Polett
Király-Színház
Minden este 1/8 órákor

SZÍNHÁZ

Reggeli levél

Mondja, kedves A Reggel,

mit olvasunk ma reggel? (Liesi, tegye csak a reggelit ide az ágy szélére.) Nos, barátom? Go on!

— Jó reggelt, nyájas olvasó... S vigyázzon, fől ne dőljön a tedja az ágy szélén, mert frappáns dolog következik: ma Maga fog beszélni — helyettem!

— En?!?

— Igenis, maga. Látna mind a négy premiert?

— Természetesen...

— Hát akkor tessék, átadom a szót, beszéljen egyszer a publikum, majd aztán, legföljebb vitatkozunk egy kicsit... Melyik premier érdekelt leginkább?

— A Franciá. Apropos, hallotta a kulisszateri ütközést történetét?

— Stop, stop! Mindenekelőtt így nem lehet egy lapban beszélni, hogy „a Franciá premierje”. Igaz ugyan, hogy az övé, mert a darab részint rá van írva a hüvelykujjától addig az aranyvörösbé játszó szép, kerek kis fejebujáig és az is igaz, hogy tényleg ő a legfontosabb abban a darabban, amelyben éppen játszik, de mégsem lehet szerzőt, színházat, szereplőket egészen negligálni, hogy azt mondja, hogy aszondja: a Franciá premierje... Hareteri jelentésekkel pedig ne kalandozzon el a tárgyól, mert az, hogy Vaaly Honkának lovagias ügye volt Franciskával, háromszori vazelin-gelyváltással, öt-öt lépés avacncal, avacnc után könyökökzélharccal, az nem tartozik egy komoly színházi beszámoló keretéi közé. Különben is, az is a darab érdekében történt, a premiert megelőző túlfűtött atmoszférában, sem a darabnak, sem nekik különösképpen meg nem értett s különben is, hogy a párbaíjegyző-könyvet a szokásos záróklauzúrával fejezzem be: a felek párbaí után (egy nappal) kibékültek. Kelt, mint fent.

— Hareképtelenség?

— Hát lehet itt szó-hareképtelenségről, amikor a Tommy-gárda élén újból rohammal vette be a közönség szívet?! Franciá valóban zsenidis kis teremtsé, tagadhatatlan. A szerzők által oly aritmetikai lelkesedéssel (s kasszaizü ihlettel) megálmódott Franciá-figurából egy elragadó és

megvesztegető új kis Chaplint formál, de Jackie Coogan bájjával (sima, szöke parókájában) — s Huckleberry Finn édes, csillogó gyermekarcával. Nő ez a kis színész? Alig. Gyermekek? Dehogyan; hiszen férjénél vadabban, elszántabban küzd a pozíciójáért, a sikerért, a nevéért, — a színpadért! Tchéti? Egy remek kis katona, bantamsulyu boxbajnok, műlovar és pilótanövendék, aki az álmok karrierútonra polgyuutasként lapodzott föl, — s most ő vezeti az egész vonatot. Alljunk meg, ismerjük el: tehetséges gyermek, akinek vadmacskaallűrjeit mosolygón kell megbocsátani... amíg azok körömmnyomat premierelőtti hare-jelentéseken látjuk. De a vadmacska, aki a színpadról mindenkit kifű, mindenkit leboxol, mindenkire ráugrik, hogy végül egyedül állhasson oda a riváldák s a taps fény- és lángtengerébe, megköszöni a műélvezetért járó dísmerést, — erre nincs oketlenül szüksége. Ennek a darabnak, értsen meg Franciska, nagy hibája, hogy alig tett meg a reá valóban éhes és szomjas publikum valamelyik figurájának az élvezetével, máris, de azonnal, a sarkára lépve, jön is az új Franciá-attrakció, lélekzetvételnyi szünet, szempillantásnyi nyugalom nélkül: a csavargó-kosztüm után a chaplini frakk, utána az etóni elegancia, majd újból előről az egész. Ha ezt még megtanulja, ezt a kis titkát a dolgoknak, hogy valamivel kevesebb több, mint a tulsok, akkor már majdnem mindent fog tudni, amire a tehetségén kívül még szüksége lehet...

— Szóval — nagy sikere volt...

— A lehető legnagyobb. A színház mindezen kívül — föltömerve a döntő szezonleji útközlet kimenetelének fontosságát — olyan gárdát attachirozott a kis parancsnok mellé, amilyent operettszínpadon csak a legrikkább esetekben szoktunk látni s amellyel már cleve biztosította, sőt bebiztosította magának a győzelmet. A bonviván-szerep Kertész Dezsőé, aki elegancia, nyugalom és közzelenség tekintetében mégis hors concours áll a pesti operettszínpadon. Vaaly játssza az operett szende, sőt primadonnaszerepét. Negyedére fogya hajdani térfogatának, bámulatáson leegyszerűsölve, őszintén szölvá rá sem ismertünk a hajdani szalonucukor-primadonnára. Csak aztán vissza ne essen a szacharinnal édesített limonádeba. Dénes Oszkár — vörrel s — tomboló

ambicióval jelentkezik betegsége után, kaján kedves pesti alakját megtáncoltatva a színpadon, mint egy temperamentumos fiakkereparipát a napsütéses Stefánia. Bársony Rózi, akire mindig gyanakodtam, hogy anyyalka lényének kisedővői bája mögött komikai velleitások is szunnyadoznak, félig groteszk szerepben piruettirozza be magát az eddigénél is mélyebbre a tisztelt közönség szívébe. Két epizódszerepben pedig Rákosi Szidi és Körmeny János adnak pompázus keretet a gorticei ambiciókkal előkészített Buday-Innocent-darabnak, amelynek egy pillangó szerepét rutinírozott röpködéssel, ezüstösen csapongva jöttssa el Mézáros Polett. (Giza mesteri utmutatásait érezzük a kitűnő kis alakítás!) Volna még a zene, Tamássy Pál muzsikája... Ha a színházi indigenátus még érzi is rajta, ha még tapogatózik is s ami főleg az invencióját illeti: az emlékezőtehetség sem hagyja cserben, azért biztos, hogy hamarosan ki fogja nőni magát. Fantáziája friss, up to date: jazzes és mégis hangulatos. Voila...

— Csak nem akartam közbeszólni eddig: szóval mégis csak maga beszél...

— Ez csak azért van, mert remélem, hogy hátha érdekelni fogja az, amit beszélek. S nekem annyi, de annyi mondanivalóm volna még...

— Nonono!

— Féltre ne értsen — a hátralevő 3 premierrel. S egy betűvel sem többet, mint amennyit okvetlen szükséges. Hallgatni sem rossz, ugyan...

— Hát melyik darabról — hallgatna a leg-szívesebben.

— A nevadai ezredes ur Öméltóságáról, akit őszintén szölvá, nem nagyon értettem, hogy milícia-ezenruhájában, vadnyugati romantikájával miért s hogyan topan be a régi fumei kikötőbe. A mindig oly friss és elegáns Herceg Ferenc tehetsége iránt érzett liszletemet bántja ez a porréteg alól kiűzött, pókháló-foszalányoktól csipkés, álmatag, édesbus bohózat, amin a Nemzeti oly primitíven jöhízemű és jóindulatu publikuma sem tudta bizony halálra nevetni magát... Mert ha már egyszer bohózat ugyebár... de hát ezt hagyjuk! Uray Tivadar csavargóját a művész egyik legsikeresebb alakításának tartom. Elmés, színes, vidám és elszánt, mint egy elzüllött huszártiszt, aki már a pezsgőigyműki „kondición” is túl van, — elbűvölő esirkefogó. Csontos dupla alakításán érzi, hogy a szerep csak intermezzo lehet a nagy művész pályáján. Tökés, Somogyi és Mátray Erzi „eau de levande”-al bepermetezett triászán kívül Sugár néhány villámloán érdekes, izgató jelenetét kell megemlítenem. Mint egy vérese, úgy esap le a hangjával, jdtékával a szituációra, fogja s máris viszi, az utánahangzó tapsal együtt... Diszes és előkelő közönség nézte végig az első előadást, a kormányzóji páholy sem maradt üresen s a lapok lelkesedő opportunizmussal dicsérték a

Motto:

2 × 2 = 4

Meister szappant végy!

EZ-A-JÓ

MEISTER-SZAPPAN!

Az Új Színház jelenti:

Az »Égő város«

még a

»Tüzek az éjszakában«-nál is nagyobb sikert aratott

Vigszínház

Hétfőn, szerdán, pénteken, szombaton és vasárnap este:

Egy, kettő, három Marsall

Kedden, esütörtökön és vasárnap délután:

Két lány az utcán

darabot, az előadást. Véges agyammal e rej-
lélyt megoldani nem tudom...

— Istenem, percig sem tagadták, hogy husz-
éves már az ezredes ur...

— Elég fiatalon csinált karriert, tehát
bátran nyugdíjba mehet... A kivétel most
ugy is divatban van a magasabb rangú urak
között. Látja, egy másik ezredesnek, aki francia
uniformisban játszik, mégpedig a 22-es touloni
vadászok ezredesi uniformisában, annál na-
gyobb sikere van — az Uj Színházban...

— Az „Egő város”-ban?

— Igen, bizony. Földes Imre második irre-
denta darabja egy darab vérző magyar való-
ságot markol föl és helyenként — különösen a
II. fölvonás briliáns Harsányi—Gárdaj-dia-
lógusában, — „A császár katonái”-nak legjobb
Földesére emlékeztetően forró, izgalmas, sőt —
majdnem szenzációs! A téma kényes, nehéz, a
frázisok hínárjába bele nem süppedni nem
kis feladat. Az első fölvonásban Földesnek ez
nem is sikerül, sok benne a Farkas—Emödi
kokárda, mintha csak irás közben az iskolá-
nak rendezendő ifjusági előadásokra gondolt
volna. De aztán magához tér, szétszapp maga
körüli és a témát, amelyet erőszakosan s
mondvacsinalva indít, kibontja, kifényesíti,
mint egy rohamra hívó, csillogó, sárga huszár-
trombitát, amelynek a hangja tisztán, majd-
nem mámorító fényvel és tüllel zeng. Szép a
darab. És szép az előadás... már csak azért is,
mert egy deklaszifikált gárda produkál olyan
ensemble-játékokat, amelyért tisztelet és nagyra-
becsülés dukál. Mily csodja a színházigazga-
tásnak, hogy Harsányi Rezső például az avánt
garde színházban rendítheti csak meg a publi-

kumot. Higyenek nekem: az Ujházak és
Hegedüs Gyulák méltó utódja ő is nem epigon!
Egy Gárdaj — van-e, aki e nevet ismeri? —
aki a meggyfőnök szerepében az egész faj foto-
grafáját oly tökéletesen hozza! Egy Váradi
Lajos nevű fiatal hős, akinél szimpátiikusabb,
behizelgőbb fiut évek óta nem is láttam. Ba-
róthy, aki briliáns maszkja és néhány szava
mögé egy egész menyeházat épít! Bazsaly, Baló,
Békffy, egy érdekes fiatal fiú; Lontay, Boray
Lajos, aki önmegtadó művészettel formálja
remekbe az idegen tábornokot, — hogy Gózon-
ról (egy tragikus burleszk szerepben) ne is
beszéljek. Percekig nem is tudtam, hogy ő
játssza a szerepet. Végül a hölgyek élén Berky
Lili, akinek nemes, szerelmes, szép hangját el
nem felejtheti, aki a darabot megnézi... S a
tizennyolcévesek és azon aluliak között Csillag
Anny kisasszony. Kicsit hívós, szöke szépségé-
ben kicsit zord, kicsit fagyos. De a darabnak
ez már nem fog ártani... legalább olyan si-
kere lesz, mint a tavalyinak...

— S a „Tizennyolcévesek” a Belvárosiban?

— A mai tizennyolcévesekről s nekik szól,
illetve szólna a darab, természetesen. De nagy
a gyanum, hogy Lakatos László nem tudta
egészen emancipálni magát a saját tizennyole-
éves ifjuságának remínszeneciái alól... Ezzel
tudom csak megmagyarázni ugyanis, hogy a
mai tizennyolcévesek generációját még mindig
abban a wedekind atmoszférában éri, amelyet
bizonyos berlini gyermektragédiákról szóló
újságcikkek bizonyítani látszanak ugyan, de
amelynek köde egy új és nagyon egészséges
fiatalág friss lélekzetvételétől már egészen osz-
ladozik. Az új fiatalág, a ma tizennyolcévesei
már nem ájulnak el a nő illatától, de sport-
szerűn s egy szabad és vakmerőségében is ter-
mészetes és magátólértelődő mozdulattal nyul-
nak a nő után s ha elhúzódk tőlük, eszük-
ágában sínes, hogy föbelőjjék magukat, mint
L. L. ifju hőseinek, hanem — várandítva, egy
másik nő után nyulnak. A mai tizennyole-
éves urfírnak a szerelem csak sport, egy
mosoly, egy vidám pillanat, egy szép és forró

csók erejéig... De aztán? Hogy még tovább
menjen? S pláne a revolverig?! Alig hiszem...
Mindenesetre érdekes ez a vivószekciós kísérlet,
amellyel a tizennyolcéves szívek s a tizennyole-
éves idegrendszer reflexeit kutatja a mai ma-
gyar irodalomnak s főleg színpadi irodalom-
nak ez a nagyon kitűnő és tehetséges sebész,
de az eredmény — csodálatosképen! — nem
modern eljárás alkalmazását igazolja. Csodá-
latosképen pedig azért, mert hiszen Lakatos
László, az „Angoramacska” írója egyenesen
hipermóderen irodalmi módszerek alkalmazásá-
val tünt föl az utóbbi években közreadott min-
den írásával... Amivel csak azt akartam mon-
dani, hogy a mai fiatalágnak nem okvetlenül
ilyen problémáiban hiszek. Amiben azon-
ban Lakatos hisz és színpadra viszi, az ahogy
azt színpadra viszi, az egy igazi költő szívé-
nek mély és fájdalmas megvonaglása...

— Szereplők?

— A forró szindarabot két hölgy és két ur
viszi sikerre. A hölgyek között Radó Mária,
aki ideges karesuságát frissen és temperam-
tumosan önti át Lica alakjába s Székely Lujza,
akinek szépsége nem homályosítja el rendkívül
jellemző uridémon-alakítását. Az urak között
Somlay férfias baritonja úgy zúg ki a sok
hamasz kappan-orchesteréből, mint a szuphon
a jazz-cenkarból. Ráday Imre fiatal színész
szimpátiikus, meleg bemutatkozását kell még
regisztrálnom, valamint Keleti újabb ragyogó
burleszkalakítását, de Kodács Terus kissé
külső lipótvárosi alakítása szerintem árt a da-
rab meleg tónusának... A szép sikernek alig.
— Néhány szót még az Andrassy-utiról...

— Ugynevezett „Bajor-műsört” ad ezuttal az
Andrassy-uti, prezentálván a Nemzeti nagy
művésznőjét egy kis Zilahy-darabban. Leírha-
taltan bájjal, ezernyi színnel, a mozdulatoknak
s a játéknak egy olyan szívdörvényos sugárzá-
sával önti el ez a titokzatos szépségű és tehet-
ségű legnagyobb művésznő nemesak az igény-

Ujtrafűred Magas Tátra
Dr. Szontagh Palace-Szannatorium
Egész éven át üzemben.

Látta már

9 vöröshajut

Radiusban?

Egész Budapest
erről beszél!

Helyárak 80 fillértől. Előadások 5, 1/8 és 1/10 órákor

Mai előadások:

Uzsonna előtt ... 3/5 órákor

Uzsonna után ... 1/7 órákor

Vacsora után ... 1/9, 10 órákor

KAMARA 440-27

DIKTÁTOR KISASSZONY

Október 18-án, pénteken kerül színpadra a Ma-
gyar Színházban Bus Fekete László új vig-
játéka, a

DIKTÁTOR KISASSZONY

Titkos Ilona egy mai pesti leányt,
Hegedüs Gyula egy amerikai autógyárost,

Sarkadi Aladár egy pesti autógyárnököt,

Dénes György egy pesti milliárdos fiát

játsszák a végtelenül mulatságos darabban,
amelyben még Babochay Erzs, Horedth Eva,
Justh Gyula, Földényi László játsszák a fő-
szerepeket.

A bemutató jegyeit már árusítják.

Fővárosi Operettszínház

Ma este 8 órákor

„Ez hát a szerelem”

Szombaton este 8 órákor először

„A nagy börtön”

11 kép a szibériai hadifoglyok életéből

Nagysám, nemdebár

ma este mi is meghallgatjuk a

Royal Orfeum

októberi nagy attrakcióját: az

Admirals

jazz-énekeseket

Belvárosi Színház

Két nagy siker:

Tizennyolcévesek

Lakatos László komédiája

Földnélküly János

Lengyel Menyhért és Karinty Frigyes
vigjátéka

Bartók Béla

zongoramatinéja, október 20-án délelőtt

Egész Budapest

Terézköruti Színpad

műsoráról beszél

Kezdetre 9 órákor

Telefon: 265—54

Zongorák, pianinók

legjobb
legolcsóbbak
legkönnyebb feltételekkel

Reményinél

Budapest VI, Király-utca 58—60. szám

Muzeumot rendeznek be a helyőrségi templomban a sokszáz év előtti magyar katonai élet most kiásott ritka relikviáiból

telen kis darabot, de az egész szinpadot is, hogy lehetetlen nem az elragadtatás legizgalmasabb szavaival beszámolni erről a híres alkáltsárról, amelyet már a Nemzeti Színház egy alkalmi előadásáról jól ismerünk. A műsoron még egy repris szerepel, Török Rezső „Testamentum”-a a Báronyságtól Dajukút-párral és sokkal nagyobb sikerrel, mint az Új Színházban annak idején, amiben komoly része van Faragó Ödön remek kabinetalakításának is. A műsoron sikere van még a Bajor-darabban Kökénynek, Szász Lillának, Rátkának, Abonyinak, különben egy kis Faras Imre-encitnek, a „Kaszárnyáristom”-nak, amelyben Szömörkényi Franciska szép hangjában, bájos arcaiban gyönyörködik a publikum... És most...

— Nos?
— A Lohengrin-termetű fiatal arisztokrátától megkérdezték, hogy miért jár mindenüvé pipával a szájában, amikor pedig Angliában is a klub az a demarkációs vonal, amelyet pipával a szájában át lehet lépni, de már éltetőben így belépni nem nagyon illik... A fiatal óriás rántott egyet a vállán s így felelt: „Boesánat, csak akkor van a számban pipa, amikor — pipázom...”

* Az „Agglegény apá”-ban nagy sikert arat Dénes György Schvarex Jakab és Fiai ruháiban.

„Besike.” Altay Margit több kiadást ért gyermekgyógyász. Színházra írta Lakner Bécsi, zenéjét szerzője Barma Pál. Főszerepelt jászai: Szécsi Hédy, Boray Lajos, H. Balla Mariska, Tarján Gyula, Molnar, Major, sbb. Bemutató október 20-án, vasárnap délután 12-11 órakor a Lakner Bécsi gyermekszínházban (Új Színház, Révay-utca).

* Basillides Mária első dalaestje szedran. október 16-án. a Zenekademián. Jegyek Rózsavölgyinél.

(A Reggel tudósítójától.) A csöndes, elhagyott Bécsikapu-ter sarkában a vasárnap déli verőfény hatalmas fehér költömbök cirkádái közt játszik. A magyar építőművészet régi korszakainak tanúi a töredezett kövek, amelyek a környező néma utcáskák ősi palotáinál is öregebbek. A Kapisztrán Jánosról elnevezett helyőrségi templom padlózata alól kerültek elő, ahol tót napszamosok a templom légfűtési berendezését akarták lefektetni. Méteres átmérőjű

gótikus pillérelapzatokat, renaissance-faragású, virágdíszes oszlopfeleket

emeltek ki a napszamosok sorra a föld alól és ezekből a leletekből ma már rekonstruálni lehet azt a három historiai nevezetességű templomot, amelyet 600 év óta emeltek egymás tetéjébe a Kapisztrán-templom helyén. Erdekes véletlen, hogy néhány lépésnyire a templomtól ugyanezek néhány nappal ezelőtt egy másik értékes leltre is bukkantak. A Hadtörténelmi Múzeum homlokzatán dolgozó munkások ugyanis cölöperés céljából gödröt ástak a földre és ebből a gödrökből egyszerre

több mint 150 kiló értékes régiség került napvilágra.

Egymásután török és hajdu pipákat, XVI. századi pénzeket, mindenféle nagyságú puská- és ágyubolyóbsokat, parászmegelőkészítményeket és a régi katonai élet czernyi más apróságát emeltek ki a munkások a földből. A gödröt véletlen szerencséből nyilván azon a helyen ásták, ahová a régi török bástyán a hulladékokat gyűjtötték össze a katonák, úgy, hogy

ebből a ritka gazdagságu leletből egyszerre meglevénedett a sokat vivott budai bástya egész liktéti élete. Ezek a régiségek most a Hadtörténelmi Múzeumba kerülnek és ide fognak jutni azok a középkori hajítógépekből való hatalmas kőgolyók, fegyverek és ritka berendezési tárgyak is, amelyek a régi híres „kékfestőház” lebontásánál, a Zsigmond király korabeli gályakikötő helyén kerültek ki a régi épület masszív boltzatai alól. E váratlan és értékes leletek folytán a Hadtörténelmi Múzeum elhatározta, hogy a híres notredamei és milánói templommúzeumok mintájára

a helyőrségi templom egy gótikus kápolná-jában berendezi az első templommúzeumot Budapesten.

Szombaton már hozzá is fogtak a kápolna át-alkáltsádos, amelyben a magyar katonai élet évszázados emlékeit gyűjtik össze. Ebben a nálunk páratlanul álló érdekes kis gyűjteményben fogják elhelyezni azokat az egykorú mésztereket is, amelyeket a híres nürnbergi bankérsalád, a Fuggerek számára mellékeltek jelentéscélhez Budán volt tudósítók, akik

az első „újságrók” voltak Magyarországon.

Idekerülnek a török idők híres csizmás ferences-einek, a „cséri-barátoknak” emlékei is, akik segédekkel, a „szőborbelyökökkel” együtt két évszázadon át a magyar katonáknak papjai, orvosai és gyógyszerészei is voltak. A ritka kövek, amelyekre a Kapisztrán-templom mellett hatszáz év óta most először süit a nap, egy egész korszakot huznak ki a feledés homályából.

(B. P.)

Magyar Divat Cikkek

Női kabátok, ruhák	Női fehérnemű	Úri divatcikkek	Harisnyák, kesztyűk
Téli kabát 46.-	Szines nadrágbombiné 2.80	Pichler 13.50	Bemberg selyemharisnya 3.25
1. Posztó télikabát 75.-	Szines kombiné 3.70	1. keménykalap 13.50	Bemberg selyemharisnya 1. 4.50
Crepp posztó vagy düfín velourkabát 95.-	Hálóing 4.00	Legújabb fazonú sportsapkák 4.50	Női gyöngyfonál harisnya 3.10
Bárány vagy Sietbunda 185.-	Hálóing fehérnemű selyemből 11.50	Bokavédő 2.95	Női gyapjúharisnya 2.50
Crepe de Chine ruha 29.50	Selymezett női bélelt nadrág 5.70	Divat magánkötő 1.88	Férfi sportharinya 1.90
Gyapjú crepella jumper-ruha 28.-	Női gyöngy kötött nadrág 2.80	Brokát és csikos magánkötő 3.50	Férfi divat gyapjúharinya 3.90
Gyermekruhák, kabátok	Atlasz csikos selyemnadrág 2.58	Férfi divat selyem sálkendő 7.50	Női és férfi trikóbélelt kesztyű 2.50
Kordbársony kabátka 15.-	Triko selyemnadrág 1.58	Cérna flórzokni 1.98	Női nappabőr bélelt kesztyű 8.50
Krömmér kabátka 23.-	Gyermek gyöngynadrág 1.00	Cipők	Férfi nappabőr bélelt kesztyű 9.80
Leányka és fiú bojkabát 25.80	Férfi fehérnemű	Női lakcipő 19.50	Női divaternyő 13.50
Fiú matrózöltöny 19.50	Oxford 7.80	Női divatcipő 16.50	Férfi felselyem ernyő 12.-
Leányka infetési matrózruha 19.-	Puplingek 8.50	Férfi fekete és barna 17.90	Női selyemsál 7.50
	Angol oxford és pupling 11.50	Férfi lakk félcipő 22.50	Női selyemkendő 4.50
	1. sifon hálóing 6.50	Férfi fekete félcipő 22.50	
	Strapa futószőnyeg 1.70	Nyírott velour nagyszőnyeg 78.-	Mosógöngy 8.80
	Brüszler ágylót 4.50	1. Bouklo (marhaször) nagyszőnyeg 81.-	Etamin szőrföngyöny fodros 8.50
	Gobelin falvédő 4.80	Német perze ebédlőszőnyeg 170.-	Dupla fehér ágylótító 29.80
	Brüszler nagyszőnyeg 28.50	Selyemfényű mokot sezlonátvető 47.-	Double klottpaplan 19.50

Magyar Divatcsarnok
 Budapest, VII., Rákóczi út 74
 Postal megrendeléseket utánvétellel költségmentesen szállítunk. Kíváncsi méterárakból mintákat küldünk.

Pénteken október 19-án occasionk csak napig
 Férfi divating 5.78 Pongó
 Ondamussa 4.28 Pongó
 a legjobb gyártmányok és a legelőkeltebb szabás

KÖZGAZDASÁG

Nincs megállás, gyerünk tovább!

(A Reggel tudósítójától.) Nem, azt a legjobb akarattal sem mondhatjuk, hogy Gömbös Gyula miniszterre kinevezetése rokonszenvet vagy örömet ébresztett volna a magyar közvéleménynek abban a rétegében, amely többé-kevésbé hasznos közszükségleti cikkek gyártásával, vételével és eladásával s hasonló munkával foglalkozik. Nem, a magyar gyárosnak, ipárosnak és kereskedőnek még erősen a fülében csengenek azok az elmélyült tudástól szűz politikai beszédek, amelyekkel Gömbös ellenzéki politikusi korában a polgárt homlokon költintotta, ha az „pater le bourgeois” ékes francia szavait a magyar kifejezéssel szabad fordítanunk. *S ez a kinevezés mégis pillanatnyi reményt ébresztett s nem megdöbbenést és meglepetést.* Mert az az ember, aki hétről-hétre és napról-napra növekvő nyugtalansággal és félelemmel veszi kezébe a reggeli lapot, mert egyre-egyre zavarosabb üzenetek illata csapja meg a fekete sorok közül az orrát, a gondtól sanyargatott polgár, az ismeretlen Adózó-jelző csak egyet tud és egyet lát:

Gömbös Gyula nem gazdagodott meg a politikában, sőt ellenkezőleg, elszegényedett

s egy bizonyos, Gömbös Gyula sohasem fog gyamasz közvetítőkké szábadállni, sohasem fél a nyilvánosság erős világitásától és soha egyetlen lépést sem tesz, amelyért egyenesen és bátran ki nem állhat. De e kinevezés okozta pillanatnyi föllélegzés mögött a polgári agyvelőkben kérdések támadnak föl, nyugtalantító és kellemetlen kérdések, amelyek nem mindig találnak utat a saját nyilvánosságába, de aki nem zárkózik el az arisztokratikus politikusi fellegvárába, annak e kérdéseket, amelyek szájról-szájra röppennek, botban és bankban, irodákban és műhelyekben, kaszinóban és kávéházban, mindenütt, ahol gondolkodik és a maguk, gyakran megröppanó lábain álló polgárembe-

val próbál ma itéletet ülni Budapest székesfővárosi élő és halott polgárai fölött, a gróf paloták megvétélét, s a köznyűlés reakciós többségének egyéb üzleteit?

Nem, kegyelmes és méltóságos uraim,

ezt előbb kellett volna elkezdni, dehisset pridem, de ha már elkezdtek, gyerünk tovább,

ne álljanak meg ennél az első lépésnél s próbálják megtisztítani ezt a szegényt, de még mindig páratlan történelmi energiátől fűtött országát a gyanúnak és elkeseredésnek attól a sárga levegőtől, amely gázfelhő gyanánt nehezedik ránk.

Egyetlen erőlyes mozdulat, egyetlen hátor elhatározás, egyetlen könyörtelen ökölcsapás többet jelent, mint fecsegő anketók és szószátyár rendeletek száza.

Ebben az országban bizalomvédség van és ez a bizalmatlanság, ezt az örökös gyanakvást, ezt az aggódo szorongást, ezt a megalázó sutogást, amely minden munkakedvnek, minden elindulásnak megöli és kerékkötője, csak így lehet eloszlatni. Még ha elismerjük is, hogy mindez a gyanakvás, mindez az elkedvetlenedés alaptalan és okatlan, hogy senki

itt illegitim módon a polgárok adópénzén nem gazdagodott, jogosulatlan előnyöket nem szerzett, hogy mindazok a kérdések, amelyeket fölsovarakoztatunk, levegőbe kapkodó és indokolatlan rosszindulatot takarnak, akkor sem szabad megállni ezen az uton.

Készséggel elismerjük, hogy a kaján kritika semmi ok sincsen, de csak egy föltétel alatt, ha azon az uton, amelyen most elindult, a kormány nem fog megállani.

Kis ország nem engedheti meg a Hatry-, Sklarek- és Hanau-ügyek luxusát. Kis ország csak ragyogó közéleti tisztasággal lendülhet a magasba. S ha szabad illó szerénytelenséggel megjelöljük a következő lépést, engedessék meg nekünk, hogy fölhívjuk a magas kormány figyelmét ama körülményre, hogy a Károlyi-féle negyvenzerholdas hitbizományi bírtok a napokban ment át az államkincstár tulajdonába. *Ezért egy ellen, ha nem történik ez az átétel teljes és tökéletes nyíltsággal, ha a közvélemény nem nyer tudomást arról, mint gazdálkodtak a zárgondnokok az elmúlt tíz év alatt ezzel a jelentős birtoktesttel, ha a bírtokrészek bérbeadása vagy értékesítése, ha Parád-fürdő átépítése, modernizálása és kifejlesztése nem történik a nyilvánosság korlátlan ellenőrzése mellett a törvényelőírta szabad verseny útján, akkor a gyanu felhője, amely közéletünkre nehezedik, még fojtóbbá fog sűrűsödni.*

A vámtarifa revíziós anketé, amelynek összehívása nagy személyi nehézségekkel járt, nem a vámpolitika reformjával, hanem csak egyes tételek revíziójával fog foglalkozni

(A Reggel tudósítójától.) Körülbelül egy évvel ezelőtt Bethlen István debreceni beszédeben a mezőgazdaság érdeklőjeinek egyre hangosabb követelésére bejelentette a vámpolitika reformját, megjelölve egyúttal azt „az arany középutat” is, amelyen ebben a kérdésben is járnak kíván. A protekcionista irányzat elvi álláspontjából a miniszterelnök természetesen kívánt föladni és mindössze annyit ígért akkor, hogy

csak azokat a vámtételeket veszi revízió alá, amelyek a mezőgazdasági termelést megdrágítják.

A debreceni beszéd óta egy egész év múlt el, de a vápreformok terén semmi sem történt, mígmen a mezőgazdasági körök vámlenyes követelései egyre hangosabbak és türelmetlenebbek lettek, az utóbbi időben pedig már félreérthetetlen jelei mutatkoznak annak is, hogy a társadalom összes rétegeiben egy vámlenyes irányzat érik ki. A protekcionizmus szertelenségei ellen fölhangozó panaszok hatása alatt, most végre a kereskedelmi miniszter hozzáfog a vámrevízió megvalósításához és mindenekelőtt bizottságot nevez ki, amely hivatva van a revízió kérdésének előkészítésére. E revíziós anketé tagjainak összeállítására, céljaira és munkálatainak irányára nézve A Reggel-nek a következőket sikerült megtudnia:

A revíziós anketén az ipari érdeklőséget Fellner Heurik, Biró Pál, Tolnay Kornél, Kornfeld Mária báró és Fenyő Miksa, vagyis a Gyoszfőzőkara képviseli. A mezőgazdasági érdekek képviselőjére Hadik János, Somssich László, Hójos Miksa grófok, Mutschenbacher Emil, Marsall-Ferenc és Kóos Mihály hivattak meg a bizottságba. Altalanos meglepetést kelt, hogy a kereskedelmi érdekeket nem az Omke, hanem a kereskedelmi kamara elnöke, Belatiny Artur és Székács Antal képviselik.

Hogy miért nem jutott hely az anketén a kereskedelem országos érdekképviseletének, már magábanveve is jellemző arra a középutra, amelyen a vámkérdés reformjának megoldásánál járnak akarnak.

Az anketé tagjainak összeválogatása egyé-

ként nem ment minden zökkenés nélkül, mert eleinte egyetlen kereskedőtárgya sem volt, mígmen a kamara elnöke kérte, hogy két kereskedőt jelöljenek a bizottságba, amire az volt a válasz, hogy öt magát és Székács Antal hivaták meg. Belatiny a kereskedelmi kamarában elfoglalt állásánál fogva nem tekinthető a kereskedelem kizárólagos képviselőjének, Székács Antal pedig, amint azt többszöri nyilatkozatából tudjuk, ebben a kérdésben ugyancsak az arany középut képviselője, ha mindjárt egy nagykereskedő cég főnöke is.

A mezőgazdasági képviseltek között is erős versengés volt az anketétagok meghívása körül

s különösen az kellett nagy recenziust, hogy Kóos Mihályt, az Országos Mezőgazdasági Kamara kiváló igazgatóját már csak pótlólag hivaták meg, némelyek szerint azért, mert Kóos többiben erősen hangosította a mezőgazdaság és kereskedelem egymásrataltságot. A szélső gyáripari álláspontot a bizottságban természetesen a Gyoszfőzőkara képviseli és nagyon érdekes, hogy Fenyő Miksával szemben a mezőgazdasági oldalon az ugyancsak intranzigens álláspontot képviselő Marsall-Ferenc áll, aki tudvalevőleg Fenyőt a jánosalmi képviselőválasztáson legyűrte. Annak dacára, hogy a revíziós bizottságban ilyen módon a legszélsőbb álláspontok vannak képviselve, gazdasági körökben

mégsem tartják valószínűnek, hogy a tárgyalások az egész vámpolitika kérdéseinek fölvetéséhez fognak vezetni,

hanem csak ahhoz, amit a miniszterelnök debreceni beszédeben megjelölt. Arról, hogy a bizottság minden tételen keresztülmenne, már csak azért sem lehet szó, mert hiszen maga a vámtarifa három év munkája volt és így a revízió sem lehet kevesebb időt igénylő munka. Mindössze tehát, legalább ipari körök így remélik, annyi fog történni, hogy a mezőgazdák konkrét javaslatokat fognak tenni és a bizottság arra fog szorítkozni, hogy az ilyen módon fölvetett kérdéseknek a mezőgazdaságra való hatását vizsgálja meg. Azt várják, hogy a mezőgazdasági érdekeltek föleg a vasárú-

nem az az igazi államférfi, aki a közvélemény nyom erre vagy amarra, hanem aki megérzi és fölismeri s ezzel megelőzi a közvélemény nyomását.

rek találkoznak, meg kell hallania. Meg kell hallania már csak azért is, mert

Hogy mit kérhetnek egymástól a magyar közrendű és a politikában sullyal és laltal nem bíró polgárok? *Ime néhány kérdés:* Miért van az, hogy csak most s csak mikor már a gyanu hullámai a magyar hadseregig csapdosnak, nyultak erőlyes kézzel az operálókészhez? A magyar polgárság, a magyar parasztság, az az egész küzdő, verejtékező magyar közrendű tömeg nem hadsereg-e vajjon, amely egy új Magyarország megteremtéséért harcol? Elfelejtették a rövid tíz év alatt, amely 1918 retentelen ószétlő máig elmúlt, hogy nem a harcmezőn vesztették el a háborút, hanem a harcok seregek mögött? Miért van az, hogy öt esztendő óta, a stabilizációs kölesön fölvetve óta, egyetlen esetet kivéve, soha kemény kézzel nem nyultak a darazsak közé, amelyek a miniszteri előszobákban zümmögnek? Miért van az, hogy egy szóval, egyetlen elítélő szóval sem bényegézték meg azokat, akik

a hízalási kölesünöket bankba tették, a szőlőfölvilajítási kölesünökből nem pusztuló kertjeiket, hanem egészen más valamit ujítottak föl?

Miért van az, hogy tíz teljes esztendőn át ömlött a pénz gazdasági alakulatok kasszáiba, amelyek a független existenciáik ezreit semmisítették meg? Meennyibe került az országnak az államszocialista produkciók mintapéldánya, a Futura, vagy a Hangya, vagy a fogyasztási szövetkezetek elhullott és létező sora, vagy az OKH? *Miért nem öltött föl soha a nyilvános pályázatok hiánya a kultuszminisztérium építkezéseinek többségénél, amelyek évék során szinte kizárólagos joggal jutottak egy zártkörű asszaltársaság kezébe?* Miért nem derült világosság a svéd gyufakölesön és a Magyar-Német Mezőgazdasági rejtelmes kapcsolataira? Miért nem mozdult meg az a kéz, amely egyetlen erőlyes gesztusával száműzte a löszormatraké szerelmesét, akkor, amikor az ország közvéleménye utépitkezéseink gyatra és romlandó voltán szörnyülködött? Pedig a nagy műntak építése és kifogástalan föntartása erősen érinti a hadsereg érdekeit. Miért kellett hónapokig, sőt évekig hadakozni, hogy lefekezzük a forgalmadóellenőrök szenvedélyes buzgalmat, amelynek annyi adófizető itta meg az árát? *Miért tűrte szótlan a belügyminisztérium, amely a moralista gránitarcá-*

**Okos ember csak: JÓ-t vegyen.
Olcsó bunda Dán-tól legyen**

Amiről mindenki beszél

terén fognak vágószerszámokat követelni, a gépek közül mindössze a traktorok vámjának kérdése kerül majd a diskussziók előterébe, a vegyipar terén a műtrágya vámjá lesz a kérdések központjában és az olajokon kívül

főleg a cement vámjá az a bête noir, amelyről legtöbb szó fog esni.

Természetesen nincs kizárva, hogy a legszűke állásponton álló agrárok nem fogják-e fölvetni a vámoknak általános gazdaságpolitikai hatásait is, nevezetesen azokat az ellenhatásokat, amelyekkel vámpolitikánk mezőgazdasági kivitelünk érdekében kiváltott. Amennyiben a tárgyalások ebbe az irányba terelődnek, az ipari körök vámvédő agitációjukból már közismert érveléssel fogják előállni és amit értesülnek, azt fogják kimutatni, hogy a vám terhei általában alig érintik a mezőgazdasági termelést. Hivatkoznak különösen azokra a számításokra, amelyeket Leopold Lajos végzett és

amelyek szerint a mezőgazdaság ipari vásárlásaira fordított összegek mindössze csak 6%-át teszik a mezőgazdaság üzemköltségeinek.

Ha — így folytatják okfejtésüket — megmondjuk, hogy az összes vámok hatása általában 15%-ra tehető, vagyis a vám csak ennyivel drágítja meg a mezőgazdaságban szükséges iparcikkek árát, akkor a 6%-nak 15%-át véve alapul, a mezőgazdaság önköltségében mindössze 0,9% az összes vámtétel, vagyis ez az az aldoszt, amit a mezőgazdaság az iparnak fizet. Azt kérdezik már most, hogy

vajon ez a nem egészen egyszázalékos teher lehet-e akadály a annak, hogy a magyar búzát nem lehet eladni.

Egyébként — hangzik tovább az ipari körök érvelése — Hollandia a legfejlettebb mezőgazdasági ország és egyáltalán a legalacsonyabb vámok hazája, iparcikkeinek árai mégis oly magasak, hogy semmiféle kontinentális ember még csak egy ajándéktárgyat sem vehet Hollandiában. Ujabbban mezőgazdasági körökben a textilvámok ellen is erős kifogások hallatszanak, amire ipari körök azonnal felelnek, hogy a vámokból eredő megerősítés olyan nevéstéges esemény, hogy szót sem érdemel. Ha a viták oda fejlődnek, hogy az egész vámpolitika komplexuma fölvetődne, akkor az ipari érdekeltségek arra fognak utalni, hogy egy-

lehetetlenség az Európázerte érvényben levő vámpolitikai irányattal éppen nekünk szembeszállnunk,

másfelől pedig ki fogják mutatni, hogy a mezőgazdaság ne a vámoktól várja igazán helyzetének megoldását, hanem inkább térjen a reorganizálás és racionalizálás útjára.

Egyébként az ankét munkájának sémája az lesz, hogy az egyes kifogásolt tételeket mindenkéltől abból a szempontból fogják vizsgálni, hogy mi be kerülnek az egyes áruk a hazánkba, mi be a külföldön és hogy ezeket az árukat mennyiben befolyásolja a vám. Ezekben a munkálatokban nagy szerepet fognak játszani a vámpolitikai központnak már kidolgozott és készen levő értékes adatai. Ha azután a bizottság ezeken a munkálatokon is túl van, kezdődik a küzdelem az egyes lételekre vonatkozó vágószerszámok körül. Mindebből az látszik, hogy valami lényeges vámpolitikai fordulatra semmi kilitás nincs és ezen a vonalon is meg fogjuk tanulni, ha ugyan eddig már nem tudnók, hogy mit jelent az, amit a kormány „arany közútnak” nevez.

Az igazságügyminiszter vasárnap a békési és mezőberényi választópolgárok egybegyűlt tömegén keresztül a leg súlyosabb vádak egész tömegét dobta ki a magyar közvéleménybe. Nyíltan, hangosan és félreérthetetlenül állította, hogy „a magyar gazdasági életnek vannak olyan tényezői, akik nem úgy sáfároltak a rendelkezésükre álló pénzzel, ahogy kellett volna s hogy ha lesznek olyanok, akik e kijelentése ellen berzenkedni merészelnek, a pénzügyminiszterrel együtt kötelesegmulasztásukat rájuk fogja olvasni. Ha — így folytatta tovább — a gazdasági eszközök nem volna elegendők a hitelválság leküzdésére, akkor az igazságügyi kormányzat tudni fogja köteleseget. Ez nem jelenti azt, hogy mári holnapra olyan kamattörvényt hoz, amely a kamatuzsura üldözésével kapcsolatos, de végük tudomásul azok, akiket illet, hogy erre is sor kerülhet”. Ezt mondta a magyar igazságügyminiszter. A választók megdöbbenve hallgattak s holnap reggelre, amikor az egész országban hirté fut annak, hogy miket tud itt egyezsekről az igazságügyminiszter. Békésen és Mezőberényen túl, mindenütt általános lesz a megdöbbenés. Két okon. Először, mert amit az igazságügyminiszter mond, ahhoz a kétségnek még árnyéka sem férhet, annak így kell lennie. Másodszor, mert, ha az igazságügyminiszter tud, biztosan tud olyan tényeket, amelyek a törvénybe ütköznek, ha tud olyanokról, akik nem sáfároltak a pénzzel úgy, ahogy kellett volna — akkor az igazságügyminiszternek a királyi ügyész előtt kell elmondani ezeket és nem a békési és mezőberényi választók előtt. Megdöbbenek reggelre az emberek azon, hogy a törvény legfőbb óra csak kilitásba helyezi az uzsora letörését terminusra, de nem teszi azt be az erre vonatkozó javaslatát már holnap reggelre. És végül megdöbbennek az emberek azon is, hogy az igazságügyminiszter csak akkor nevezi meg a hűtlen sáfárokat, ha berzenkedni merészelnek. Miért e kimitét? Miért az a föltétel? Miért kell bevárni — hogy igazságon beszéljünk —, amíg a berzenkedés csölekménye be van fejezve? Nem tudja-e az igazságügyminiszter ur, hogy soha, senkinek sem tapsoltak még olyan lelkesen, olyan rajongással, mint annak az embernek, aki itt nem fenyeget többé, hanem csölekszik? Az igazságügyminiszternek nincs joga bevárni a berzenkedést. Ha ilyen bünök-ről tud, nem Békésre vezet első útja. A királyi ügyészt kell hívnia. Azonnal. Föltétel nélkül.

A gigantikus adóhátralék-tömeg rendezését, beható és megfizethető mértékre leszállítást hat hónappal ezelőtt a magyar pénzügyminiszter igen okosan és helyesen elhatározta.

Ez az adóteher csupán fölösleges munkát, költséges nyilvántartási és behajtási ellenőrzést jelentett a kinstárnak, az adóüzetőnek pedig, aki vagy egyáltalán nem, vagy gazdasági helyzetének teljes pusztulása árán tudta volna csak megfizetni, már-már elviselhetetlen idegfeszültséget, örökös fenyegetést, fiskális-Damokles-kardot, amely bármely pillanatban fejére zuhanhatott. Ezért örömmel és elismeréssel üdvözölték annak idején a pénzügyminiszter józan és becsületes elhatározását, amelynek ezenfölül az az előnye is megvolt, hogy végre tiszta képet volt hivatva teremteni az állami követelések terén. Az adóhátralékok rendezésének, leírásának vagy csökkentésének végső határidejéül a miniszter annak idején szeptember végét jelölte ki. Ma október közepén járunk, ez a rendezési munka a kiküldött külön miniszteri megbízott minden igyekezete ellenére még mindig nincsen lezárva, az adókontók még mindig nincsenek végleg megállapítva, alig néhány ember tudja, mennyit irtak le adóhátralékokból, amelynek megfizetésére képtelen és a bizonytalanság, ma, télviz kísézetben épp olyan nagy, amilyen a nyár elején volt. Ami a legveszedelmesebb, a behajtási motolla újból megindult s éppen azokat fenyegeti újból, akiket a miniszter humánus elhatározásával segíteni kívánt. A hátralékok behajtása újult erővel indult meg s a retentó cédulák újból heröppennek az elszegényedett adóüzető ablakán. Erthetetlen és értelmetlen ez az eljárás. Vagy a miniszter intenciója valósul meg, aki komoly adórendezést kívánt, vagy az adómalom, a bürokrácia függelentől minisztertől, miniszteriumtól, törvényhozástól perog tovább s könyörtelenül zuzza szét azokat az existenciákat, amelyek kövei közé kerülnek. Erthetetlen ez a jelenség már csak azért is, mert ha gyáros vagy kereskedő megakadt adózával egyezkedik, akkor a törvény értelmében, amíg az egyezségi eljárás folyamatban van, a behajtási eljárás szünetel. Ugy látszik, ez a racionalitás és magától értetődő lépés valamiféle okból ezuttal elmaradt. Félhívjuk rá a pénzügyminiszter ur figyelmét, akinek valóban csak egy tollvonásába kerül elrendelni azt, hogy amíg az adóhátralékok rendezése befejezést nem nyert, a régi hátralékok behajtása felfüggesztendő, mert különben egy, két vagy három hónap múlva, amikor befejeződik az adóhátralékok rendezésének akciója, a pénzügyminiszterium büszkén széttekintve a kivézett adóalanyoktól horított esztáretn, elmondhatja: Az operáció sikerült, de a beteg meghalt!

× „Könyvkiállítás az új zálogjogi törvény szerint” címmel dr. Nyulási János, a Többségi Igazgatója, cikksorozatot kezdett a „Magyar Pénzügy”-ben.

LEGYEN ÖNZŐ

a bevásárlásainál: vegyen jót kedvező áron. És ha külföldi áru helyett egyenértékű magyar áruhoz juthat, így — válassza azt, mert

EZER ÉRDEKSZÁL

füzi ehhez. Jót kap kedvezően és amellé a magyar dolgozóknak ad kenyeret: közvetve tehát önmaga helyzetét is javítja.

A TUNGSRAM BÁRIUMCSŐ

a modern rádiótechnika tökéletes alkotása és amellé

MAGYAR GYÁRTMÁNY

Mint a tej és rózsa, olyan lesz az arca

3 perc alatt!

Egyszerűen néhány cseppel a paszerizált Leton-arcejelű szelámit arcbőrére. Erre helyezi a megszokott pudert és azonnal sima és bamos lesz az arca, mint a tej és rózsa. A lonyvadt arcbőr diét kap, a fénylő ort, homlok matt lesz, az arcbőr hibái eltűnnek, nem izzad az arc, a szepőket eltakarja. Teljesen ártalmatlan. Minden arcbőr részére alkalmas. Hatása tartós, mert a Letonos arca helyezett pudert egész nap vagy egész éjjel folyamán nem peres le az arcbőr.

A Letonos arca helyezett pudert teljesen láthatatlan.

Egy üveg Leton-arcejel, mely hosszú ideig eltarthat 2 pengő 40 fillér.

Kapható gyógyszárakban, drogériákban és illatszertárakban. Ha valahol nem volna, úgy forduljon a Hunnia-laboratóriumhoz, VII. Erzsébet-körút 36.

szakorvosi rendelő vér- és nemibeteg részére EZÜST SALVARSÁN OLTÁS

Kendelés egész nap, Békőöl-ut 32, I. o. I., Bókussal szombat

Az összes európai tőzsdéken reformokat készítenek elő, hogy a megromlott tőzsdei üzletet föltámasszák

(A Reggel tudósítójától.) Azok a nagy árhanyatlások, amelyek ugyszólván az összes európai tőzsdéken hónapok óta végbemennek és amelyek nem kis aggodalommal töltik el azokat, akik a modern gazdasági fejlődés egyik főföltételét a részvénygyogyon szaporodásában és általában a részvénykapitalizmus fejlődésében látják, egyre jobban előtérbe tolják az európai tőzsdék útszervezésének szükségességét. Párisotól keletre egész Európán végigvonnak a tőrékvés, hogy

a veszedelmesen lehangyolott tőzsdei üzlet technikáját és vele kapcsolatban a részvényüzletet és részvényjogot is megreformálják.

Mialatt azonban Páris egyelőre csak a tőzsdetechnika reformjára gondol, Berlin, Bécs és Budapest ezen túlmenően a részvényjog és a részvénytársasági vezetés reformjának kérdését is fölszúrta veti. Párisban a frank stabilizációja óta pénzügyi körökben erősen érzik, hogy tőzsdéjük már nem felel meg azoknak a várakozásoknak, amelyeket egy nemzetközi nagy piac igényei támasztanak. A párisi tőzsde organizációja száz év óta áll fenn és természetesen senki sem mer arra gondolni, hogy ezen a szervezeten elvi változtatásokat eszközöljön. Mégis a szükség hatása alatt a napokban Cheron pénzügyminiszter az Agents de Change szindikátsával, Jacob ural hosszu tárgyalásokat folytatott a tőzsde reformjára vonatkozóan és e tárgyalások eredményeképp elhatározta, hogy mindenképp a *reporting* számára közös pénztárt létesítsen, hogy továbbá a korlátban új csoportokat alakítsanak és az ugynevezett zárt piacokat megszüntetik, végül pedig rendezik a nagyközönség tőzsdei részvételének kérdését.

A párisi tőzsde korlátjában több mint 5000 papír van és csak természetes, hogy ezek közül sok egészen kis piaccal bír, úgy, hogy nagy pakettek cserélődnek gyakran egészen indokolatlan nagy árfolyamkülönbségek támadnak. Ezeket a piacokat az üzleteket rendszerint nem a la crie kötik, hanem csak egymás közt, vagyis *non hangos szóval*. Ezeket a piacokat nevezik „csöndes” vagy „zárt” piacoknak. Most ezeknek lassu leépítéséről van szó. A másik reform a közönségnek tőzsderehozására, mert a francia törvény mindenkinél megengedi, hogy a tőzsdén megjelenjék, úgy, hogy Párisban a tőzsdetog fogalma teljesen hiányzik. Igaz ugyan, hogy ha bárki megjelenhet, az a párisi tőzsdén, ott üzletet mégsem köthet, mert az üzletkötés az ügynökök és kullisszei választásos monopóliuma, mégis most a közönség fölváltását akarják megoldani, úgy azonban, hogy a párisi tőzsdének ez a nagy demokratikus elve csorbát ne szenvedjen. Mialatt a párisi tőzsde ilyen technikai intézkedésekkel operál, már

Berlinben melyreható célú mozgalmak indultak meg az ügynökök körében,

amelyeket röviden a következőkben foglalhatunk össze: Minthogy a berlini tőzsde érdekeltjei abból a fölfogásból indulnak ki, hogy a tőzsdei üzlet lehangyoltságát nem egyedül az ugynevezett részvényvásárlási fáradság idézi elő, hanem egyéb okok is, elsősorban a részvényjog reformjának megoldásával kell foglalkozni, de épp ily mértékben rá kell szorítani a részvénytársaságokat arra, hogy időközönként a legteljesebb információkat adják vállalataikról és mérlegeikkel a legbiztosabb képet üzeleikről. Követelik ezenkívül a részvénytársaság vezetőinek megrendszabályozását, mert, amint mondják, ezeknek hatalmi befolyása és jövedelmei nem állnak arányban az általuk kifejtett munkával, ami nem utolsósorban oka annak a nagy elkedvetlenedésnek, amely a nagyközönség körében a részvényvásárlás iránt mutatkozik. Ilyen szempontokból kiindulva, a berlini tőzsde ügynöki kara azt követeli, hogy a részvénytársaságok mérlegének összedőlésénél és jelentésének közzétételénél független gyakorlati közgazdászok is szerepeljenek, hogy továbbá leszűntsék a tőzsdei proviziót és kurtizást, az értékpapírok adóját, hogy vigyék keresztül az egész ügynöki rendszer reformját, szabályozzák a darabkamatot, mondják ki a megbízások kompen-

zálsának tilalmát, hozzák nyilvánosságra a tőzsdei forgalmat feltáró számokat és hogy az árjegyző bizottságok összeállításában vigyék érvényre a paritás elvét. A magyar tőzsdén, amint éppen az utóbbi napokban láttuk, ugyanezek mozdolnának a részvényjog reformja kérdésében, egyelőre azonban ott tartanak, hogy

folytonosan elhalasztják az erre vonatkozó tárgyalásokat.

A részvénytársaságok publicitásának követelését is folyton hangoztatják és ebben előljár a tőzsde egyik elnöke, de ugy látszik, minden idevágó agitáció egyelőre süket fülekre talál.

Az egyezségek egyezése az a nevezetes tárlalmány, amelyet az adósok találekönysága a kényszerregezeségek megkerülésére készített és immár valóságos rendszerré avatott. A tárlalmány abban áll, hogy a már bírólal jóváhagyott kényszerregezeség után az adós újabb ajánlattal lép hitelezői elé s készpénzben vagy egy összegben való kielégítést ajánl föl az esetre, ha a hitelezők a jogerős egyezségi hányadból további engedményeket tesznek. Az ilyen esetek valóságos járványosok lettek az utóbbi időkben, ugyannyira, hogy a hitelezők, főleg a textilszakmában, mozgalmat indítottak, hogy az ilyen machinációknak elejét vigyék s azt a szempontot akarják érvényesíteni, hogy az ilyen pótegyezségi ajánlatokat egyszerűen újabb insolvenctés bejelentésnek tekintsék s emélfogva csak akkor boesátkozzanak a hitelezők az ilyen ajánlat tárgyalásába, ha annak szükségét valamely komoly ok indokolja. A kényszerregezeségek olyan kijátszása, mint aminök most már nap-nap mellett előfordulnak, illuzóriáss teszik magát a kényszerregezeségi intézményt is s ha a szükség találekönnyű is teszi az emberekre s főleg az adósokra, mégsem lehet ellenállás nélkül eltérni, hogy ez a találekönység teljesen elvadítsa az az amugy is eléggé elvadult helyzetet.

A hosszú ideig megbénult alapítási kedv mintha újból éledne. Csak legutóbb adunk hírt arról, hogy a vas- és fémiparban egyszerre három új gyár van keletkezésben s most a textiliparban is újabb alapítási híre bukkán föl. A hír szerint a brünni Gabröder Taussig jelenlékeny kartonnyomó gyárat készül létesíteni s a kormányval már hosszabb idő óta folyt tárgyalásokat állami kedvezményre engedélyezéséről. Ugy halljuk, hogy a tárgyalások most befejezést nyertek s az új gyár építkezésének megkezdése küszöbön áll, sőt, hogy még e hó folyamán megkezdődik. Az új textilgyár oleo paraszárak gyártásával akar foglalkozni.

Zsitvay igazságügyminiszter, aki a Ház holnapi ülésén terjeszti be a korlátolt felelősségű társaságokról szóló javaslatot, nyilatkozik a A Reggel-nek

(A Reggel tudósítójától.) Zsitvay Tibor igazságügyminiszter kedden, a Ház első ülésén terjeszti be a korlátolt felelősségű társaságokról szóló törvényjavaslatot, amelynek a bizottsági tárgyalására még ezen a héten sor kerül. A Reggel munkatársának Zsitvay Tibor igazságügyminiszter ezzel a törvényjavaslatával kapcsolatban a következőket mondotta:

A gazdasági helyzetre való tekintettel szükség van arra, hogy a kormány elsősorban gazdasági természetű javaslatokkal foglalkoztassa a Házat. Az igazságügyminiszterium már elvégezte az utolsó simításokat azokon a gazdasági természetű törvényjavaslatokon, amelyek legközelebb a Ház elé kerülnek. A részvényjog reformjáról szóló törvényjavaslat egyelőre még előkészület alatt áll, de kedden majd a Ház elé terjesztem a korlátolt felelősségű társaságokról szóló javaslatot, amely több fontos rendelkezést tartalmaz a kisenberek védelmére vonatkozóan is. A mérleg föllállításának új elve és a hitesez revizori intézmény bevezetése kétségtelenül a közgazdasági élet szoliditását, a kistőzsdések és a hitelezők érdekeinek védelmét fogja biztosítani. A dolog természeténél fogva tartottam szükségesnek azt, hogy először ez a javaslat kerüljön tető alá és csak ennek törvényerőre való emelkedése után terjesztem a Ház elé az előkészület alatt álló részvényjog reformjáról szóló törvényjavaslatot.

Az igazságügyminiszter — amint A Reggel

munkatársának kijelentette — nagy eredményeket vár a korlátolt felelősségű társaságokról szóló törvényjavaslatról, amelynek egyik leglényegesebb rendelkezése a hitesez revizori intézmény bevezetése. Ez abból áll, hogy minden korlátolt felelősségű társaság mezevezi hitesez revizorát, akit a cégbíróság bejegez és a bejegezés után már csak a cégbíróság hozzájárulásával lehet a hitesez revizor állásától fölmenteni. A hitesez revizori intézmény garanciát fog szolgáltatni a korlátolt felelősségű társaságok hitelezőinek.

Ötven esztendőre 125 millió 6 százalékos dollárkölcsönt kap Németország a gyufatársaságtól. Berlinből jelenti A Reggel tudósítója: A gyufamonopólium ügyében folyó tárgyalások vasárnap hajnalig tartottak. Formális megállapodás még nem jött létre, Kreuger Iwánok halaszthatatlan üzleti ügyekben Londonba kellett utaznia. A kölcsön- és monopóliumterv alapelveit illetőleg már teljes a megegyezés. A svéd gyufatársaság 6 százalékkal kamatozó 125 milliódolláros kölcsönt nyújt 50 évi időtartamra a német birodalomnak. A gyufatársaság az 50 évi időtartam lejártá előtt nem követelheti a kölcsön visszafizetését, sem egészen, sem részletekben. A birodalom ezzel szemben 10 év múlva megkezdheti a kölcsön konvertálását vagy törlesztését. A gyufamonopóliumot közjogi jelleggel bíró társaság veszi át, amely a német gyufaelárúító szindikátus tagjából alakul. E társaság vagyona a monopólium lejártaival minden kártalanítás nélkül a birodalom tulajdonába megy át. A társaság föllyegelőbizottságának nem áll jogában a gyufaelárak megállapítása. Az őrszabályozás kizárólag a birodalmi kormányra és a birodalmi gyűlésre tartozik.

Lóspórt

Handicapló nyerte a 30.000 pengős Lovaregyleti díjat

A klasszikus díjak győztesei Bábó, Kitarítás, Nordwind mögött a veri mezőnyben húzódtak meg

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap fejezte be a Lovaregylet idei versenyszezonját. Az utolsó napon futották a 30.000 pengős

Lovaregyleti díjat,

amely sportszempontból a versenység legérdekesebb futama volt. A 12 startoló sorában Derby-, Királydíj-, Királynédj-, Kancadíj-, Leger-, stb. nyero sorakoztak. Szóval az idei Lovaregyleti díj méltó volt 45 esztendő változatosan gazdag multijához. A versenyegek Baldoyle és Búske voltak a legjobban fogadott lovak, de egyik ereak sem igazolta a bizalmat. A nagy díj vártalan meglepetéssel végződött. Baldoyle istállójárta, Bábó, a handicap-sorból fölseperedett kanca nyerte a díjat Kitarítás és Nordwind ellen. A végig a hátvédben tartózkodó Baldoyle a negyedik helyre szorult, a várasra lovagolt Beaupeau ötödik, Discus hatodik, a minden momentum nélkül futott Búske hetedik, Ibbus nyolcadik, a sokáig frontban levő Sankt Felix kilencedik, 10. Banti II. 11. Bugozány és az egyesység vezető Rabló utolsó. Bábó győzelmét a közönség föltünő hűvösen fogadta, mert benne a tizenkettes mezőny legkevésbé értékes lova jutott győzelemhez. A hűsuanp többi futamait: Paródia, Tambó, Benvenuto, Baltimore és Nádor nyerték. A befejezett versenységben az istállótulajdonosok között Petanovits József, a trénernek között Issekutz őrnagy, a zsokek között Gutai lett a champion.

Részletes eredmény:

- I. futam: 1. Paródia (p) Lynch. 2. Pitykés (3) Balog. 3. Red Dragon (4) Szilágyi. Fm.: Zsarnok, Gómor, Solo, Don Carlos, Workman, Ki tudja!, Öreg Akác, Anno santo. 1h. Tot.: 10:26, 13, 15, 15.
- II. futam: 1. Tambó (12) Eseh. 2. Granada (10) Tuss. 3. Komintera (4) Csaplár. Fm.: Marathon (1), Lantos, Profeta, Funiy, Fair Play, Róna, Öreg Toncsi, Salambo, Varszó, Amen, Apor, Koma, Hurry-hohe. Nyh. nyh. Tot.: 10:40, 13, 13, 22.
- III. futam: 1. Bábó (6) Tuss. 2. Kitarítás (10) Csuta. 3. Nordwind (5) Szilágyi. Fm.: Banti II., Beaupeau, Baldoyle, Búske, Discus, Bugozány, Sankt Felix, Rabló, Ibbus. 1h. Tot.: 10:10, 40, 112, 24.
- IV. futam: 1. Benvenuto (2s) Gutai. 2. Lelkem (8) Balog. 3. Ne mulass (13s) Gulyás B. Fm.: Borosa, Bernina, Trubako, Ardenes, Pas de Calais, Beauvinge. 1s2h. nyh. Tot.: 10:33, 17, 27, 18.
- V. futam: 1. Baltimore (10) Klímseha. 2. Dáma II. (5) Tuss. 3. Régi nyár (6) Balog. Fm.: Peltás, Páfrány, Luxor, Cigányasszony, Földherr, Tinódi, Fababa, Fehő Lóczy, Bulka, Sajó, Sanda, Székhimos. 3h. nyh. Tot.: 10:23, 28, 26, 27.
- VI. futam: 1. Nádor (2) Gutai. 2. Sárkány (12) Schejbal. 3. Mirabelle (8) Csuta. Fm.: Flirt, Cortina, Heros, Cipou, Taps, Kinizi, Rakos, Lu, Numa Pompilius, Keepsake, Madár, Anna. 1s2h. 2h. Tot.: 10:39, 17, 28, 38.

„MARS”-féle golyóesapágyu
gyermektkocsi világhírű!

Árulkítja
kizárólag: BRUCK VI, Andrassy-ut 38
(Párisi Aruházzal szemben)

Őszi nagytakarítás = DITRICHSTEIN J. 416—54
DITRICHSTEIN J. 416—55

**PAPAGÁJ
KABARÉ
VARIÉTÉ
DANCING**

Műsor 11 órától 2-ig
Tánc 6-ig

VASÁRNAPI SPORT

Verejtékes munkával nehezen győzött az Újpest, a Ferencváros és a Hungária

A Boeckay már 3:0-ra vezetett az Újpest ellen, amely végül 4:3-ra győzött. — A Ferencváros csak 2:1-re verte a lecsuszó Budai Harihármát. — A Hungáriát a Nemzeti balszerencsége segítette a 2:0-ás győzelemhez

(A Reggel tudósítójától.) A vasárnapi forduló meglepetése az volt, hogy elmaradtak — a meglepetések. Mind a hat elsőszáztal mérkőzés favoritgyőzelem hozott, a győzelemért azonban mind a három „nagy” csapatnak: a Ferencvárosnak, a Hungáriának és az Újpestnek verejtékesen kellett megdolgoznia, ugyanígy, hogy a szerencse istenszárazságának szélsőséges beavatkozása nélkül, bizony, a meglepetések sem maradtak volna el. A listavezető Újpesttel szemben például már 3:0-ra vezetett a remekül startoló Boeckay és ha kamusa meg nem sérül, az újpestiek ma már nem dicsékelhetnék azaz, hogy ők az egyetlen csapat, amely még nem vesztett pontot. Végeredményben 4:3-ra győztek a kék-fehérek, akik Veder eladása után vederből esőbőre kerültek, mert bizony Auer épp oly kevéssé felelt meg a terettségéért — neki szokatlan — posztnak, mint múlt vasárnap a válogatott csapatban. A Ferencváros ugyanakkor nehezen — 2:1-re — bánt el a lassan lecsuszó Budai Harihármával, az ismét fölforgatott Hungáriát pedig a Nemzeti föltűnő balszerencsége segítette a 2:0-ás győze-

lemhez. A vidéki csapatok közül a Bástya előrenyomult a bajnoki lista ötödik helyére, miután 5:2-re sikerült legyűrnie az Attilát. Két mérkőzés eldöntetlenül végződött, tekintettel arra, hogy jó védelmek győngye csapat-sorokkal állottak szemben. A III. kerület 1:1-es eldöntetlenben egyezett ki a Pécs-Baranyával, a Somogy—Kispest-mérkőzés pedig gólmentesen végződött. A bajnoki lista az ötödik forduló eredményeinek beleszámításával így fest:

1. Újpest	—	5	5	0	0	17:	7	10	(6)
2. Ferencváros	4	3	1	0	14:	3	7	(1)	
3. Hungária	—	5	3	1	17:	7	7	(3)	
4. Budai 33	—	5	3	0	2:	13:	3	6	(4)
5. Bástya	—	5	2	1	2:	11:	15	5	(5)
6. Nemzeti	—	5	1	2	2:	5:	7	4	(6)
7. III. kerület	5	1	2	2	7:	15	4	(6)	
8. Boeckay	—	5	1	2	8:	14	3	(7)	
9. Attila	—	5	1	3	7:	13	3	(7)	
10. Somogy	—	5	0	3	2:	5:	12	3	(7)
11. Pécs-Baranya	5	0	3	2	2:	8	3	(7)	
12. Kispest	—	4	0	3	1	0:	2	3	(5)

Újpest—Boeckay 4:3 (1:3)

Megyeri-ut. — 3500 néző. — Bíró: Saigó Imre

Hatalmas küzdelmet hozott a bajnokaspiráns Újpest és a Ferencváros ellen 1:1-es döntetlen kivívott Boeckay összecsapása.

A nagyszerű debreceni együttes az első félidőben szemképráztaó játékokat produkált.

de az önmagadiktálta gyilkos íram a második félidőben megbosszulta magát. A mérkőzés két részre osztható: az első félidő a Boeckayé. Ekkor a debreceniek ellenállhatatlanul játszóva, három góllal terhelték meg ellenfeleik halóját. A második félidőben Újpest új erőre kapott, fölénybe került és kezébe vette a mérkőzés irányítását.

A mérkőzés sorsát Budai kapus sérülése döntötte el.

A jeles kapust P. Szabó kíméletlen beletalálása az első félidő végén harcképtelenné tette. A győztes Újpest közvetlen védelmében Acht kevés dolgot jól végzett. A gólokat nem védhette. A bekek közül Kőrösi volt a jobbik. Fogl III. csak a második félidőben felelt meg. A hallok az első félidőben győngyen játszottak, a második félidőben azonban Barsanyi vezérlével szépen támogatták a csatársort. A támadósr erősen érezte a jó centerstárat hiányát.

Auer a centerben bebizonyította, hogy kitűnő — jobbösszekötő.

Strók és P. Szabó jók voltak. Mészáros nem tűnt ki. Harmat kerékkötője volt a támadásoknak. A Boeckayban Budai, amíg meg nem sérült, szépen védett. A hátvédek nagyon győngyen játszottak. A halvesorban Ságny az első félidőben kiválóly nyújtott. Ekkor a két szélső half is megfelelt. A második félidőben mindhárom half fejlődött. A csatársor, amíg a halvesor támogatta, elsőrangúan játszott, később magaráhagyva mit sem kezdhetett. A legjobb közöttük Markos volt.

Újpest kezd széjjel és nappal szemben. Auer szök-

teti Strócköt, akit szerelnek. Az 5. percben veszélytelenek látszó Boeckay-támadás indul.

Ságny Semlerhez passzol, aki forduláshöz győnyörű lövést küld a kapu felső sarkába (0:1).

Harmat ront figyá helyzetben, majd ismét a Boeckay támad. Telek Markost szökötti, akin kettőn is lögnak. A szélső czeel mitsem törődik, lerobog és ível beadását Telek a hal alsó sarkába fejeli (0:2).

A Boeckay elemében van. Markos föltartathatlan. Az Újpest védelem kapkodik, a halvesor ismétellen ki hagy. Egyik formás Boeckay-támadás a másikat követi. Ismét Markosnál a labda, átjátssza a tömörülő újpesti védelmet és mintaszerű beadást küld Telekhez. A debreceni center éles lövését Acht bravurosán kiüti, éppen

Semler elé, aki védhetetlenül helyezi a léc alá (0:3).

Auer nagy helyzetben clesik. A 43. percben Harmatnál a labda. A balösszekötő magasan ad kapu elé.

A labdára Budai és Auer egyszerre startolnak. Auer a szerencsésőbb. Fejéről az üres kapuba jut a labda (1:3).

A 44. percben Budai labdát fog, a befutó P. Szabó csungyan a mellébe lép. A kapus harcképtelenné válik.

A második félidőben a Boeckay halvesora sehoh nines. Az Újpest fölénybe kerül. Auer sarokra lö, a jó lövést Budai vetődvé kitolja. A változatosság kedvéért Markos fut le, szép beadását az utolsó pilanában szedi le Acht a befutó Vincez lábáról. Kvasz Strócköt szökötti, aki jó löfntás után a tisztán álló P. Szabóhoz ad. Ez nem hozzik és fejese máris a balsarokban ül (2:3).

Újpest a siker láttán lelkes támadásokat vezet. A 15. percben P. Szabó pompásan szökötti Auert, aki a megkövülten álló bekek mellett elhuz és a kapu balsarkába helyezett gölt lö (3:3).

A sérült Budai egy egészen könnyű labdát kornerra tol. Strók a sarokrugást jól íveli és a kavarodásból kiszökő Kvasz a hálóba fejeli Újpest győzelmét jelentő köllát (4:3).

A játék elapadosk. A Boeckay elkeseredetten küzd a kiegyenlítésért, de a jól tömörülő újpesti védelem mindent ment.

Hungária—Nemzeti 2:0 (1:0)

Millenáris pálya. — 5000 néző. — Bíró: Majorszky Ferenc

A Ferencváros ellen készülődő Hungária próbagaloppja oly kevéssé sikerült, hogy ha a szerencse nem segíti, megérdemelt vereséget szenvedett volna. A kék-fehérek győngye játékát csak részben menti, hogy Baráthy sérülése miatt két új emberrel kísérletezett, mert ugyan-csak szegénységi bizonyítvány a csapatra, hogy teljesen kizökken a formájából, ha a tízenegy standardjátékos ninesen együtt.

A hibák most elsősorban a Hungária halvesorában vannak.

Remmert a tartalékgárdába sorozták, Klébert tették meg szélső fedezetnek, de miután center-half nem minden bokorban terem, a Vasas, majd a Bástya Horváth-jával kísérleteztek, aki miatt azután majdnem versendőbe is ment a

mérkőzés. A Hungária elnökségének, vagy a trénerének volt-e hibája a Horváth-tal való kísérletezés, nem kutatjuk, tény, hogy az illető keveset ért a csapatösszeállítás mesterségéhez.

Horváth esődt mondott,

starttól kezdve nem volt játékbán. Lassu, kényelmes, a technikája is fogyatékos, miatta akár három gölt is rugható volna a Nemzeti. Sok a javítani és esízolni való a Hungária csatársorán is, amelyben

csak Kalmár jelent abszolút értéket,

anníra, hogy nélküle a gólképtelen Kispest-tel kelthete versenye. Lehetőség, hogy a szeleburdi Skvarek bontotta meg a rendet a csatárkvintetben, úgy, hogy ezuttal a Tieska-

Hirzer balszárny is esődt mondott, amiben azonban inkább Hirzer volt a hibás. Jeckl a hasznavehetetlen Skvarek miatt esett ki a játkéből. Mandlnt és Kocsisnt is kiesesztott egyegy hiba, szerencsére Németh megnyugtatóan higgadt volt és jól helyezkedett. Mindenesetre menti a Hungária győngye napját, hogy egy centerhalfja esődt mondott, még inkább az, hogy Rebró megsérülése miatt, akit Győri II. tett harcképtelenné,

az utolsó 25 percben csak 10 emberrel játszott.

Amíg Rebró a mezőnyben volt, a kék-fehérek legjobbjai közé számított, azontul a csatársor jobbszélén csak statisztált, sőt öt percre ki is állt.

A Nemzeti csatársora gólképtelen játékban versenyei kelt a Hungáriával,

ami részben arra vezethető vissza, hogy Rémay II. helyett az újjon Weber dirigálta, aki természetesen nem érti meg a dolgot. Annál veszedelmesebb volt a két szélső, Győri II., de különösen Rémay III. A jobbösszekötő Odry, Kalmáron kívül, a mezőny legjobb csatára volt. A halvesorban Bartos volt a legszorgalmasabb, Volentik a legstílusosabb, Hossó a legkíméletlenebb.

A Hungária kezd szél és nap ellen.

Kalmár első labdája célt téveszt, míg Mandlnak, a kezére rálőtt labda miatt tizenegyet reklamál a Nemzeti-párti közönség. A 7. percben Kalmár kornér aran szerelik. A 13. percben Németh is kap labdát Bartos lövéséből. Sokkal veszedelmesebb Bihámi remek lövése, amely Mandl testéről kornérre pattan. Weber a 16-osról Némethbe céloz, míg Hossó nagy-szerűen irányított labdaja centiméterekkel a háló tulsó sarka mellett süvit el. Győri II. szép centerre, amely szintén Némethet foglalkoztatja, fejezi be a Nemzeti veszedelmes nyegedőráját. Ezután a Hungária kerül frontba, de a Bartos miatt megittelt szabad-rugást, amelyet Rebró továbbít, Gallina biztosan fogja. A 30. percben csak a szerencse menti meg a Hungária kapuját a göltől. Odry szenzációsan lö és a labda Németh kezéről a kapujára pattan. A kék-fehérek ellentámadása eredményesebb. Skvarek Hirzert szöktteti, aki

Kalmárhoz passzol és a nagyszerű középcsatár villágyors, félmagas bombája védhetően.

Remek göl volt, a közönség pártkülönbőség nélkül tapsol. A Hungária a göl után föl-javul. Tieska remekül szöktteti Kalmárt, a menthetetlennek hitt labdát Gallina rávetés-menti és annyira megsérül, hogy közel 10 percig Hossó védí helyette a kaput. Szerencsére Hirzer győngyen gurított labdáján kívül ninesen dolga.

Szünet után a küzdelem celtalan csapat-dassá fajul.

Az első 10 perc ismét a Nemzetié, de csak egy kornert tud kiharcolni. A Kléber—Horváth helycsere sem segít, sőt Rémay III. centerre hajszálníra a kapu mellett süvit el. A 18. percben Győri II. Rebrót harcképtelenné teszi, aki azontul csak statisztál. Újra a Nemzeti kerül frontba, de kornérét nem tudja kihasz-nálni: Odry a göl fölé fejeli. A 25. percben Kalmár a halvesora vonul vissza. Ennek meg is van az eredménye, most a Hungária veszélyeztet kornérrel. Az utolsó tíz percben a Nemzeti túlerőlyesen védelezkik. Kalmárt is leterítik, de a bíró nem látja meg azt sem, amikor Rémay III. a szemé láttára rugja le Kocsist. Az utolsó percekben a Hungária lendül táma-dásba.

Tieska centerét közvetlen közlőrl Jeckl lövi a kapura, Szendrő szerelni akar, de a labda a lábáról a gölba perdül. 2:0.

Még csak másodpercek vannak hátra, de Hirzer azalatt, némi újabb szerencsével, a harmadig gölt is belöhetne volna.

MTK-pálya Hungária-ut

Október 20-án, vasárnap
d. u. 3 órakor

Hungária-Ferencváros

Előzően ¼2 órakor

III. ker. FC-Bástya

I. ligabeli bajnoki mérkőzések

Pozsonyban 2:1-re kapott ki a magyar amatőrválogatott

Csehszlovákia—Magyarország 2:1 (1:1)

Pozsony, október 13.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A magyar amatőrválogatott 4000 főnyi közönség előtt játszotta le Európa Kupa-mérkőzését Csehszlovákiával szemben. A magyar együttes igen gyors és technikás játékokat mutatott és kiegyensúlyozott együttes benyomását keltette. A mezőnyben többen támadott ellenfelénél, némi féltékeny is volt s hogy ennek ellenére veszteséket kellett elhagynia a pondort, azt csupán

csatárai puháságának

köszönheti. A csapat legjobb része a közvetlen védelem és a csatáisor két szárnya volt. A cseh együttesben viszont a teljes védelem tett ki magáért. Polacek centerhalf az egész mezőny legjobb játékát produkálta, ezzel szemben a csatáisor gyöngén működött és különösen a pozsonyi játékosok szereplése keltett csalódást. Bulla ugyan már sérülten állt ki, Müller pedig a mérkőzés folyamán sérült meg, Soral gyöngébb játékára azonban nincs ment-

Ferencváros—Budai Harihárom 2:1 (1:0)

Üllői-uti pálya. — 6000 néző. — Bíró: Ivancsics Mihály.

A mérkőzés tipikus példája volt annak, hogy rossz bíró miképpen tehet tönkre érdekesnek ígérkező meccset. Az első félidő a bírói tévedések sorozatából állott. Már-már

botrány fenyegetett,

amikor a Ferencváros megszerezte vezető gólját és ez megnyugtatta az ismét terrorisztikusan viselkedő B-tribünöt. Az eredmény erős küzdelmet sejtet, pedig nem így volt.

A Ferencváros gólként volt jobb a teljes gyöngén játszó ellenfelénél.

A zöld-fehér csatároknak azonban nem volt szerencséjük a góllövésnél, hiszen két tizenegyet is elhibáztak. A budaiak gólja ofsajd-ból esett és csak így juthatott góllóha a csapat, amelynek csatársora egészen rossz volt. A beteg Bukovi helyén Lykával álló Ferencváros sem játszotta ki legjobb formáját s így a mérkőzés nem sok gyönyörűséget nyújtott. A Ferencváros védelme nem állott nagy fődadt előtt. A halvesorban meglepő jól játszott a tartalék Lyka, a csatársorban pedig kitűnően sikerült a tavaly drága pénzért vett Tánecz bemutatkozása. Gyors és minden helyzetből jól centerező csatár. Takács II. sokkal jobb volt, mint múlt héten a válogatásban, de rajta is tullelt Turai, aki újból fáradhatatlan-ágával tünt föl. A balszárny (Toldi—Kohut) egész gyöngé volt.

A Budai Hariháromban csak a védelem érdemel dicséretet.

Lantos két tizenegyet kivédett, de követelt el hibát is. Oldáj jó, csak gyakran durva. Löwy hibázatlanul dolgozott. A halvesorban Steiner játszott elfogadhatóan, a csatársorban pedig a két szélső, Himmer és Schmidt gyatra játéka miatt nem volt élet.

A Harihárom kezdő nap ellen a játékot, de azonnal a Ferencváros kerületébe. Az 5. percben Oláh beletalp Takács II-be, aki sántháza kiált.

Bástya—Attila 5:2 (2:1)

Szeged. — 1500 néző. — Bíró: Kann Ferenc

A két vidéki rivális összecsapása

a Bástya megérdemelt győzelmével végződött.

A csatáisor, amely az utolsó mérkőzéseken nem produkált megfelelő, ismét magára talált. Ezzel szemben a miskolci csatársornak kevés akciója sikerült.

A játék Attila-támadásokkal kezdődik, de a védelem, élen Kronenbergerrel, szívósan védekezik. Majd szóhoz jut a Bástya is. Schwartz kitör, beadást Kitti kapja, aki jó helyzetből fölé lö. Váratlan Attila-támadás; Kronenberger elengedi Hajóst. A szélső passza Kásához kerül, akinek

III. ker. FC—Pécs-Baranya 1:1 (1:0)

Pécs. — Bíró: Krupitzer.

Teljesen egyenrangú ellenfelek alacsony színvonalú küzdelme. Az első félidőben a budapesti csapat volt jobb, de később

kiegyenlítődket az erőviszonyok.

Mindkét csapatban a védelem működött kifogástalanul, a csatársorok játéka ezzel szemben sok kivánivalóval hagytott hátra. A III. kerületből Fehér, Király, Lutz II., Konyor és Drössler, a pécsiéknél Szulik, Krebsz, Halas, Kovács és Pajor váltak ki.

A széllel hátban játszó III. kerület vezet a legtöbb támadást és a 17. percben

Lenyel kornelből megszerzi a vezetést.

Szünet után a 2. percben tizenegyeshez jut a Pécs-Baranya, főúr azonban kapufára rugja a labdát.

ség. A mérkőzés heves iramu volt és mindkét kapu fölvaltva veszélyben forgott. Az első gólt a csehek lötték a 26. percben:

Tauth erős beadása hálóba került.

A 32. percben a magyarok szabadrugásból kiegyenlítettek.

Regős II. a hozzá került labdát góllá értékesítette és ezzel a kiegyenlítést is megszerezte.

Szünet után a 15. percben Müller az egész védelmet kiütözte,

a labdát a szabadonálló Jehlickához passzolta, aki a csehek győztes gólját a hálóba juttatta.

A félidő hátralevő részében a magyar csapat kétségbeesetten küzdött a kiegyenlítésért, de támadásait nem kísérte szerencse. A kornerány 9:5 volt a csehek javára. A bíró: dr. Lustgarten (Krakó) nagyobb hiba nélkül vezette a mérkőzést.

A B-tribün veszesen háborog. A 8. percben Tánecz lefut, beadását Turai nehéz szögből lövi és a labda a rosszul védő Lantos bása alatt gurul a kapu felé. Lyka a gólvonalat ugrolt rugja vissza a labdát, de a bíró nem itél gólt. Közvetlenül, hogy milyen tombolás van erre a tribünön. Pár percet a kezelés után olyan puskaporos a hangulat, hogy botránytól kell tartani.

Ezalatt a Birótestület „tikos kénci” igazságtalán a bíró sérelmetől, ami csak jöközna a közönség elkeseredését a bírák iránt. A Ferencváros 10 emberrel is féltékeny marad. A 18. percben Turai lövőse Oláh kezét éri és a mérkőzés bíró, nyilván „egyenliten” akar, mert a rábott labdát II-est itél.

Obhitz rugja a 11-est és Lantos korrnera védi.

A 19. percben Takács II. újra bead. A budaiak szörványos lefutásait a Ferencváros védelme könnyen szereli. A 31. percben Tánecz beadását Toldi lövi kapufára és

a visszapattanó labda Takács II. elé kerül, aki gólt lö (1:0).

Meg kell jegyezni, hogy ekkor Toldi már a kapu előtt ofsajdon állott. Ríviddel később Löwy a gólvonalon kézzel akarja menteni Takács lövését, a labda azonban tenyeréről a hálóba pattan. A közönség joggal „hendez in gólt” reklamál. Ivancsics azonban újból 11-est itél. Most Takács II. próbálkozik. de lövésére rossz és Lantosról visszapattan. Nagy eredménytelen korrnerrel fejező be a Ferencváros a félidőt.

Szünet után folytatódik a zöld-fehérek nyomasztó fölnye. A 3. percben Tánecz beadását Takács kapufából lövi, de Lantos véd. A 9. percben Toldi ront liszta helyzetben. A 14. percben Kohut kibaszálja Oláh hibáját, lefut, lövőse lecsuszik a lábáról, de

Takács II. résen van és gólba továbbítja a labdát (2:0).

A bíró ismét hibásorozattal provokálja ki a közönség tüntetését és sérülészámát. Turai szép lövését védi ezután korrnera Lantos, majd a Budai 33 is támadásba fog. A 28. percben Himmer gólt lö (2:1).

A játék most már nyílt lesz. Turai hátravonul második centerhalfnak és habár a budaiak most már sokat támadnak, a kapu közelében föltűnően ügyfogyottak a csatárok. Kornerarány 9:0 a Ferencváros javára.

beadását Szeder befelji: (0:1).

A Bástya ellentámadást indít, amelyből Kitti kiegyenlít: (1:1). Két perc múlva

Possák szökötti Soltit, aki egyedül lefutva,

a sorokba lövi a labdát: (2:1).

A Bástya nagy fölnye kerül, amit az Attila durva játékkal igyekszik ellensúlyozni.

A második félidő elején mezőnyjáték folyik.

A 10. percben

Opata megszerzi az Attila kiegyenlítő gólját: (2:2).

A Bástya rákapcsol, állandó fölnye jut és könnyen éri el további góljait Possák (2) és Schwarz révén.

Példáját az ellenkező oldalon Drössler megismétli. A 25. percben sikerül Halas révén a kiegyenlítés.

Somogy—Kispest 0:0

Kaposvár. — Bíró: Vass Ernő.

A Somogy nagy fölnye ellenére nem tudta megnyerni a mérkőzést, mert csatárai csak kapufákat tudtak rugni. A Kispest csapata ezen a mérkőzésen sem rugott gólt, de így is harmadik pontját szerezte. A mérkőzés

a rossz csatársorok meddő harca volt a jó védelmekkel.

Az első félidő 50. percben Dénes, a Kispest kapta a földre rántotta Jakabot, de a bíró nem itél 11-est. A második félidőben a bíró a 29. percben

kiállította Péteczét és Magyarát, a Kispest két csatárát. Ettől kezdve 9 emberrel játszottak a Kispestiek, de tömör védelemmel megemelték egy pontot. A mezőny legjobb embere Sstrakovics (Somogy) volt.

A Slavia 2:0-ra verte a Spartát

Prága, október 13.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A nagy érdeklődéssel vált Slavia—Sparta ligamérkőzés 2:0 (1:0) arányu megérdemelt Slavia-győzelemmel végződött. A Slavia pályáján 15.000 néző előtt folyt le a legfontosabb ligamérkőzés, amely igen heves iramu volt: a gyors támadások egymást váltogatták és eleinte a Sparta volt féltékeny. A 34. percben Kastner bíró 11-est itél a Sparta ellen, amelyet meg kellett ismételn, miután az első rugással a kapus nem a gólvonalon állott. A második alkalommal

Junek gólt lött és a Slaviának megszerezte a vezetést.

Szünet után a játék kiegyenlítőbb. Svoboda a 8. percben összejárából belőri a második Slavia-gólt. A 19. percben Haftl egy 11-est mellé lö. A mérkőzés végén a játék ellaposodott és számos fault történt.

A II. liga eredményei: Sabária—Józsefváros 4:1 (2:1). — Zala-Kanizsa—Vasas 2:1 (1:0). Nagy meglepetés!

Szövetségi díjmérkőzések: Újpest B.—Vác FC B. 8:2 (5:1). — Ferencváros B.—Budai Harihárom B. 2:2.

Amatőrbajnokság: Fer. Vasutas—MTK 2:0. — A 33FC—III. ker.—mérkőzés elmaradt.

Zsuffka (MAC) 314 cm-t ugrott helyből távoiba, Nagy Géza (MAC) 57'5 mp alatt győzött a 400 méteres gátfutásban

Két új rekord a MAC ifjúsági atletikai versenyen

(A Reggel tudósítójától.) A MAC vasárnap ifjúsági atletikai versenyre kitűnő eredményeket hozott.

Részletes eredmények:

Helyből távoigras: 1. Zsuffka Viktor (MAC) 314 cm. (Ifjúsági rekord!) 2. Kiss (FTC) 301 cm. 3. Szaboles (MAC) 280 cm. — 400 m. gátfutás: 1. Nagy Géza (MAC) 57.5 mp. (Ifjúsági rekord!) 2. Kovácsy (FTC) 58.6 mp. 3. Petrik (MAC) 65.4 mp. — Magasugrás (17 éven aluliak): 1. Jász Tibor (MAC) 170 cm. 2. Kostyál (KISOK) 165 cm. 3. Csányi II. (BBTE) 150 cm. — 800 m. síkfutás, II. oszt.: 1. Mészáros József (KISOK) 2 p. 08.6 mp. 2. Ausslander (MTE) 2 p. 15.4 mp. 3. Takács (MAV) 2 p. 16 mp. — Rudugrás: 1. Zsuffka Viktor (MAC) 300 cm. 2. Csontos (MTK) 290 cm. 3. Pili (EKAC) 300 cm. — Diszkoszvetés: 1. Török Pál (EKAC) 38.57 m. 2. Aczél (BBTE) 34.62 m. 3. Baintoni (MAC) 34.21 m. — 110 m. gátfutás (bajnokok kivárvál): 1. Szaboles Károly (MAC) 17.8 mp. 2. Kostyál (KISOK). — 400 m. staféta: 1. MAC (Paulik, Szaboles, Petrik, Nagy) 3 p. 52.2 mp. — 400 m. staféta: 1. KISOK 3 p. 44.4 mp. 2. MAC 3 p. 49.8 mp. 3. Törökvs 3 p. 51 mp.

A DEAC atletikai versenyének főbb eredményei: Súlydobás: 1. Regős (MAFC) 1225 cm. — 100 m.-es síkfutás: 1. Kurunczy (Törökvs) 11.2 mp. — 300 m.-es síkfutás: 1. Kurunczy (Törökvs) 36.8 mp. — 500 m. síkfutás: 1. Vég (DEAC) 1320 cm. Ifjúsági kerületi rekord! — Rudugrás: 1. Hadházy (DEAC) 340 cm. — Gerelyvetés: 1. Takács (Postás) 5328 cm. — 110 cm.-es gátfutás: 1. Dénes (MAFC) 16.8 mp. — 400 m.-es gátfutás: 1. Dénes (MAFC) 64.2 mp.

Főiskolai atletikai verseny. A Főiskolai Sport-Szövetség vasárnap rendezte meg versenyt Laky Dező örökös vándordíjért. Részletes eredmények: 100 m.: 1. Temesváry (LASE) 11.8 mp. 2. Jähly (BEAC) 11.9 mp. 3. Buky (LASE) 12 mp. — 400 m.: 1. Temesváry (LASE) 55.2 mp. 2. Jähly (BEAC) 55.4 mp. — 800 m.: 1. Engd (MAFC) 10 p. 25 mp. — Magasugrás: 1. Török (LASE) 165 cm. 2. Kovács (BEAC) 160 cm. 3. Pili (MAFC) 160 cm. — Tavolugrás: 1. Török (LASE) 620 cm. 2. Temesváry (LASE) 506 cm. — Gerelyvetés: 1. Bíró (Tanárképző) 445 cm. 2. Bertalan (Református Teológia) 4387 cm. 3. Varga (MAFC) 4900 cm. — Diszkoszvetés: 1. Bíró (Tanárképző) 2998 cm. 2. Török (LASE) 2969 cm. 3. Imre (LASE) 2870 cm. — Súlydobás: 1. Király (MAFC) 1042 cm. 2. Cseh (BEAC) 1030 cm. 3. Bíró (Tanárképző) 1007 cm. — Svédstaféta: 1. LASE 12 p. 17 mp. 2. BEAC. 3. MAFC. — Pontversenyben: 1. LASE 39 pont. 2. MAFC 31.5 pont. 3. BEAC 29.5 pont.

Szenes (MTK) nyerte Magyarország hegyi kerékpáros bajnokságát. Ideje: 15 p. 56 mp. 2. Vida II. (MKKSz) 11 p. 02 mp. 3. Wittner Árpád (KKE) 11 p. 03 mp. A vizagsverseny győztese Istenes (UTE) 10 p. 57 mp. alatt. A versenyt vasárnap reggel a BKE rendezte a Svábhegyen.

Délmagyarország 15 km-es futóbajnokságát a pécsi Ludvig 1 óra 1 perc 13.4 mp.-es idővel nyerte meg. A verseny hatalmas szélvihárral folyt le.

Legjobb jegyek az okt. 20-iki HUNGÁRIA-FERENCVÁROS mérkőzésre Nemzetközi Sportirodában Berlini-ter 2. szám (Góki-utca bejáró) „S T O P”

Kiadja: Lázár Miklós A Reggel Lapkiadó Részvénytársaság.

Felélős kiadó: Róna Ödön igazgató

Világosság könyvnyomda rt., Budapest, VIII., Conti-utca 4. Műszaki igazgató: Deutsch D.